

ที่หนังสือของพนักงานเทศบาลที่มีต่อแนวทางการพัฒนา
เทศบาลเมืองจันทบุรี ให้เป็นเมืองน่าอยู่

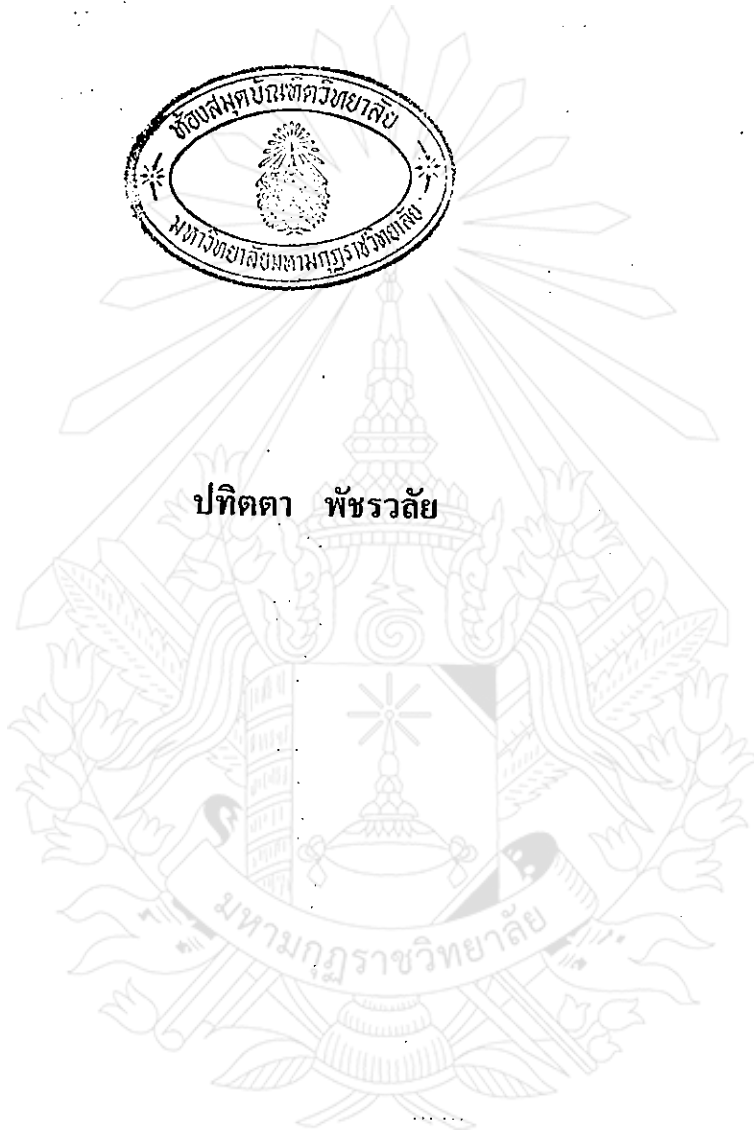
ปัทมา พันธ์วิชัย

ศาสตราจารย์ เป็นประธานแห่งใจของการศึกษาตามหลักคุณธรรมศาสตร์มหาบัณฑิต
สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล กรุงเทพมหานคร
พุทธศักราช ๒๕๕๒

ทัศนคติของพนักงานเทศบาลที่มีต่อแนวทางการพัฒนา
เทศบาลเมืองอโยธยา ให้เป็นเมืองน่าอยู่

ปัทิตตา พัชรวลัย

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง

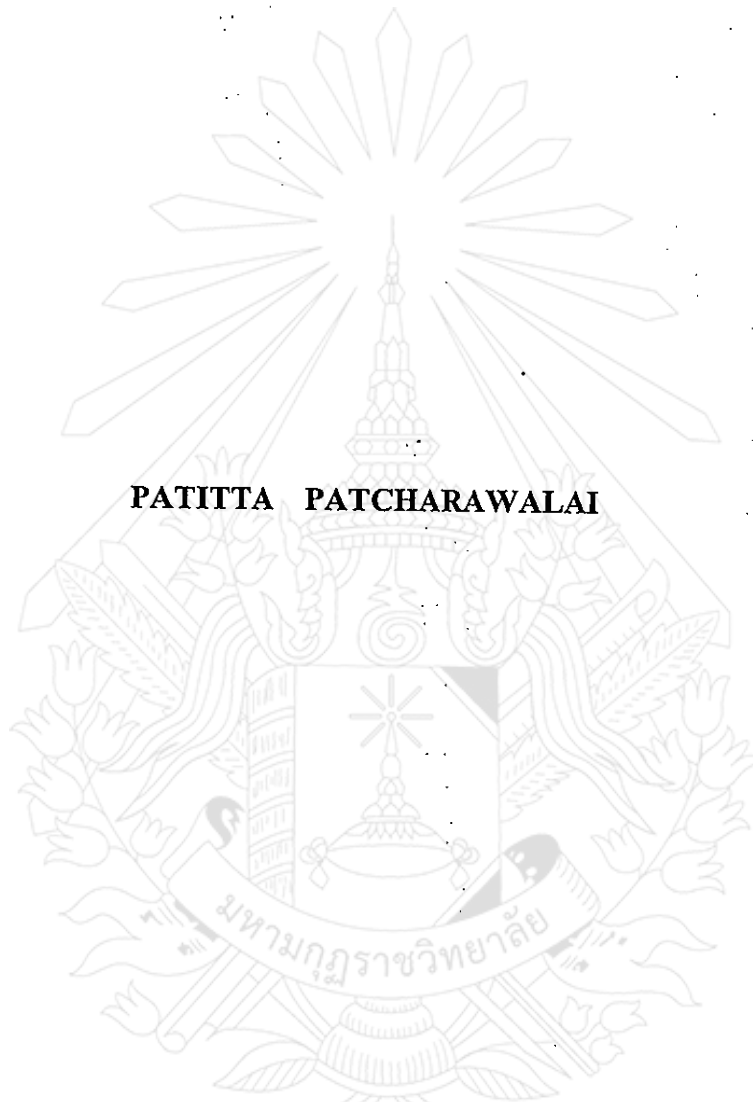
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

พุทธศักราช ๒๕๕๒

B 16791

**THE ATTITUDE OF MUNICIPALITY OFFICERS TOWARDS THE
DEVELOPMENT GUIDLING TO TURN AYODHAYA
MUNICIPALITY INTO A HEALTHY CITY**

PATITTA PATCHARAWALAI

A THEMATIC PAPER SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS

FOR THE DEGREE OF MASTER OF ARTS

DEPARTMENT OF GOVERNMENT

GRADUATE SCHOOL

MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY

B.E. 2552 [2009]

Thematic Title : The Attitude of Municipality Officers towards the Development
Guidling to Turn Ayodhya Municipality into Healthy City

Student's Name : Patitta Patcharawalai

Department : Government

Advisor : Dr.Panya Klaydesh

Co-Advisor : Asst.Prof. Dr.Pairote Buasook

Accepted by the Graduate School, Mahamakut Buddhist University in Partial
Fulfillment of the Requirements for Master's Degree.

P. Sampipattanaviriyajarn
.....
Dean of Graduate School
(Phrakhrupaladsampipattanaviriyajarn, Dr.)

Thematic Committee

P. Sampipattanaviriyajarn
.....
Chairman
(Phrakhrupaladsampipattanaviriyajarn, Dr.)

P. Klaydesh
.....
Advisor
(Dr.Panya Klaydesh)

Pairote Buasook
.....
Co-Advisor
(Asst.Prof. Dr.Pairote Buasook)

S. Chaimusik
.....
Member
(Asst. Prof.(Emeritus) Dr.Sukit Chaimusik)

Boonraum Khammuangsaen
.....
Member
(Dr.Boonraum Khammuangsaen)

หัวข้อสารนิพนธ์	: ทักษะคติของพนักงานเทศบาลที่มีต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมือง อโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่
ชื่อนักศึกษา	: ปัทมา พัทธวณิช
สาขาวิชา	: รัฐศาสตร์การปกครอง
อาจารย์ที่ปรึกษา	: ดร.ปัญญา คล้ายเดช
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	: ผศ.ดร.ไพโรจน์ บัวสุข
ปีการศึกษา	: 2552

บทคัดย่อ

สารนิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาทัศนคติของพนักงานเทศบาลที่มีต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองอโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ 2) เพื่อเปรียบเทียบทัศนคติของพนักงานที่มีต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองอโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และตำแหน่ง และ 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการพัฒนาเทศบาลเมืองอโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงประจักษ์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ พนักงานเทศบาลเมืองอโยธยา จำนวน 151 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สถิติจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบค่า T-test, Ftest one way ano สถิติทดสอบความแปรปรวนทางเดียว และสถิติเปรียบเทียบรายคู่ของพิชเชอร์

ผลการวิจัย มีดังนี้

1) พนักงานเทศบาลมีทัศนคติต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองอโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ โดยรวมอยู่ระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในรายด้านพบว่า พนักงานเทศบาลมีทัศนคติต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองอโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ ดังนี้ 1) ด้านสังคมและเศรษฐกิจ อยู่ในระดับปานกลาง 2) ด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับปานกลาง และ 3) ด้านการบริหารและการจัดการ อยู่ในระดับมาก

2) พนักงานเทศบาลที่มี เพศ อายุ และระดับการศึกษา ต่างกัน มีทัศนคติที่มีต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองอโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ ไม่แตกต่างกัน และพนักงานเทศบาลที่มีตำแหน่งต่างกัน มีทัศนคติที่มีต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองอโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3) พนักงานเทศบาล มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการพัฒนาเทศบาลเมืองอโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ในด้านต่าง ๆ ที่สำคัญ ดังต่อไปนี้ 1) ด้านสังคมและเศรษฐกิจ ควร

รณรงค์ให้ประชาชนร่วมกันหาทางแก้ไขปัญหาอาชญากรรมและยาเสพติดให้มากขึ้น เพื่อให้สถิติอาชญากรรมและยาเสพติดจํานวนน้อยลง 2) ด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อม ควรเพิ่มพื้นที่สีเขียวเพื่อการพักผ่อนและออกกำลังกายให้มากขึ้น และควรมีระบบควบคุมมลภาวะทางน้ำ อากาศ ดิน และความดังของเสียง รวมถึงระบบบำบัดน้ำเสียและกำจัดขยะอย่างเหมาะสมให้มากยิ่งขึ้น และ 3) ด้านการบริหารและการจัดการ ควรนำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในการบริหารงานอย่างจริงจัง เพื่อให้เทศบาลเมืองอโยธยาเป็นเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืนต่อไป

Thematic Title : The Attitude Of Municipality Officers Towards The Development Guidling To Turn Ayodhaya Municipality Into A Healthy City

Student ' s Name : Patitta Patcharawalai

Department : Government

Advisor : Dr. Panya Khaydesh

Co-Advisor : Asst.Prof.Dr.Pairote Buasook

Academic Year : B.E.2552 (2009)

ABSTRACT

The objectives of this thematic paper (independent paper) were 1) to study attitude of municipality officers towards way to develop Ayodhaya municipality to be Healthy City, 2) to compare attitude of municipality officers towards way to develop Ayodhaya municipality to be Healthy City classified according to sex, age, education and position, and 3) to study suggestions and way to support to develop Ayodhaya municipality to be Healthy City. This research was Quantitative Research. The sample units were 151 officers of Ayodhaya municipality. The tools used in collecting data were questionnaires and analysis the data by using the packet of computer program. Statistics used for data analysis were percentage, mean, standard deviation, t-test, F-test and Fisher's LSD Method.

The results of this research were found that:

1. In overall image attitude of municipality officers towards way to develop Ayodhaya municipality to be Healthy City was in middle level. When considered each aspect, we found that administration and arranging were in highest level. Meanwhile, attitude towards society and economic and physical and environment were in middle level.

2. Different position of work have different attitude towards way to develop Ayodhaya municipality to be Healthy City with significant figure at .05 but different sex, age and education have no different attitude towards way to develop Ayodhaya municipality to be Healthy City.

3. There are suggestions and way to support to develop Ayodhaya municipality to be Healthy City are 1) In the aspect of society and economic, it must have people campaign to find the way to solve crime and drug problems more to reduce the crime and drug problems, 2) In the aspect of physical and environment, it must increase more green areas for resting and exercising

and it must have water, air, land and sound pollution control system including assuage bad water and arrange rubbish more suitably and 3) In the aspect of administration and arranging, it must pick up good revised governance to use in administrating seriously to make Ayodhya municipality to be Healthy City.

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจากมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตมหาวชิราลงกรณราชวิทยาลัย ซึ่งได้เป็นแหล่งความรู้ ที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ต่าง ๆ ในการศึกษา ค้นคว้า ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาเหล่านี้ จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณในความกรุณาช่วยเหลือแนะนำอย่างดียิ่งจาก ดร.ปัญญา คล้ายเดช อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์ บัวสุข อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม และคณาจารย์ทุกท่าน เป็นอย่างสูง ที่กรุณาให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะ และแก้ไขข้อบกพร่องของสารนิพนธ์มาโดยตลอด

ขอขอบคุณคณะกรรมการสอบสารนิพนธ์ทุกท่าน ที่ให้ความรู้ คำแนะนำ แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จนเสร็จสมบูรณ์

ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ สำนักงานของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตมหาวชิราลงกรณราชวิทยาลัย ทุกท่าน ที่ได้ช่วยอนุเคราะห์ประสานงานด้านต่าง ๆ ให้สำเร็จลุล่วงด้วยความมีมิตรไมตรีที่ดียิ่ง

ขอขอบคุณนายกเทศมนตรีเมืองอโยธยา ปลัดเทศบาลเมืองอโยธยา พนักงานเทศบาลเมืองอโยธยา ทุก ๆ ท่าน ที่ให้ความช่วยเหลือ และให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

คุณค่าของสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบตอบแทนคุณ บิดา มารดา ซึ่งเป็นครูคนแรกของชีวิต ครอบครัวโตอรวงศ์ ครอบครัวพัชรวัลย์ และเพื่อนที่ดีทุกท่าน ที่ได้ให้การดูแลสนับสนุนในทุกๆ เรื่อง และเป็นกำลังใจในการเรียนและการทำสารนิพนธ์จนสำเร็จการศึกษาอย่างสมบูรณ์

ปัทิตตา พัทชรวัลย์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
สารบัญแผนภูมิ	ท
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
1.3 สมมติฐานการวิจัย	3
1.4 ขอบเขตการวิจัย	3
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
1.6 นิยามศัพท์เฉพาะของการวิจัย	4
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
2.1 แนวความคิดเกี่ยวกับทัศนคติ	6
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับเมือง	14
2.3 แนวความคิดเกี่ยวกับเมืองน่าอยู่	19
2.4 แนวความคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาล	34
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	43
2.6 กรอบแนวคิดในการวิจัย	52
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	53
3.1 ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง	53
3.2 เทคนิคและวิธีการสุ่มตัวอย่าง	54

	๗
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	58
3.4 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	59
3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย	59
3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล	60
3.7 สถิติที่ใช้ในการวิจัย	60
บทที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล	63
4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	63
4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	64
ตอนที่ 1 วิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม	64
ตอนที่ 2 วิเคราะห์ทัศนคติของพนักงานเทศบาลที่มีต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองอโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่	67
ตอนที่ 3 วิเคราะห์เปรียบเทียบระดับของทัศนคติพนักงานเทศบาลที่มีต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองอโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่โดยเปรียบเทียบ โดยรวม และรายด้าน	71
ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมเทศบาลเมืองอโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่	90
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	92
5.1 สรุปผล	93
5.2 อภิปรายผล	94
5.3 ข้อเสนอแนะ	97
5.3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	97
5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย	98
บรรณานุกรม	99
ภาคผนวก	102
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบแบบสอบถาม	103

	๗
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ	105
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล	109
ภาคผนวก ง แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	111
ประวัติผู้วิจัย	116

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1 การสุ่มตัวอย่างแยกตามตำแหน่ง	55
ตารางที่ 3.2 การสุ่มตัวอย่างแยกตามตำแหน่งพนักงานส่วนท้องถิ่น	56
ตารางที่ 3.3 การสุ่มตัวอย่างแยกตามตำแหน่งลูกจ้างประจำ	56
ตารางที่ 3.4 การสุ่มตัวอย่างแยกตามตำแหน่งพนักงานจ้างตามภารกิจ	57
ตารางที่ 3.5 การสุ่มตัวอย่างแยกตามตำแหน่งพนักงานจ้างทั่วไป	57
ตารางที่ 4.1 จำนวน ร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ	64
ตารางที่ 4.2 จำนวน ร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุ	65
ตารางที่ 4.3 จำนวน ร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระดับการศึกษา	65
ตารางที่ 4.4 จำนวน ร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามตำแหน่ง	66
ตารางที่ 4.5 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทัศนคติต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ โดยรวมและรายด้าน	67
ตารางที่ 4.6 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับทัศนคติต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ ด้านสังคมและเศรษฐกิจ	68
ตารางที่ 4.7 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับทัศนคติต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ ด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อม	69
ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับทัศนคติต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ ด้านการบริหารและการจัดการ	70
ตารางที่ 4.9 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทัศนคติต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ โดยรวม จำแนกตามอายุ	71
ตารางที่ 4.10 แสดงผลการเปรียบเทียบทัศนคติต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ โดยรวม จำแนกตามเพศ	71
ตารางที่ 4.11 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทัศนคติต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ ด้านสังคมและเศรษฐกิจ จำแนกตามอายุ	72
ตารางที่ 4.12 แสดงผลการเปรียบเทียบทัศนคติต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ ด้านสังคมและเศรษฐกิจ จำแนกตามเพศ	72

ตารางที่ 4.13	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทัศนคติต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองอโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ ด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อม จำแนกตามอายุ	72
ตารางที่ 4.14	แสดงผลการเปรียบเทียบทัศนคติของพนักงานเทศบาลที่มีต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองอโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ ด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อม จำแนกตามเพศ	73
ตารางที่ 4.15	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทัศนคติต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองอโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ ด้านการบริหารและการจัดการ จำแนกตามอายุ	73
ตารางที่ 4.16	แสดงผลการเปรียบเทียบทัศนคติต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองอโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ ด้านการบริหารและการจัดการ จำแนกตามเพศ	73
ตารางที่ 4.17	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทัศนคติต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองอโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ โดยรวม จำแนกตามอายุ	74
ตารางที่ 4.18	แสดงผลการเปรียบเทียบระดับทัศนคติต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองอโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ จำแนกตามอายุ โดยรวม	74
ตารางที่ 4.19	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทัศนคติของพนักงานเทศบาลที่มีต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองอโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ ด้านสังคมและเศรษฐกิจ จำแนกตามอายุ	75
ตารางที่ 4.20	แสดงผลการเปรียบเทียบทัศนคติต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองอโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ ด้านสังคมและเศรษฐกิจ จำแนกตามอายุ	75
ตารางที่ 4.21	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทัศนคติต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองอโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ ด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อม จำแนกตามอายุ	76
ตารางที่ 4.22	แสดงผลการเปรียบเทียบระดับทัศนคติต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองอโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ ด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อม จำแนกตามอายุ	76
ตารางที่ 4.23	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทัศนคติต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองอโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ ด้านการบริหารและการจัดการ จำแนกตามอายุ	77

ตารางที่ 4.24	แสดงผลการเปรียบเทียบระดับทัศนคติต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมือง งอโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ ด้านการบริหารและการจัดการ จำแนกตาม อายุ	77
ตารางที่ 4.25	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทัศนคติต่อแนวทางการ พัฒนาเทศบาลเมืองงอโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ โดยรวม จำแนกตาม ระดับการศึกษา	78
ตารางที่ 4.26	แสดงผลการเปรียบเทียบระดับทัศนคติต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมือง งอโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวม	78
ตารางที่ 4.27	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทัศนคติต่อแนวทางการ พัฒนาเทศบาลเมืองงอโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ ด้านสังคมและเศรษฐกิจ จำแนกตามระดับการศึกษา	79
ตารางที่ 4.28	แสดงผลการเปรียบเทียบทัศนคติของพนักงานเทศบาลที่มีต่อแนวทางการ พัฒนาเทศบาลเมืองงอโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ ด้านสังคมและเศรษฐกิจ จำแนกตามระดับการศึกษา	79
ตารางที่ 4.29	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทัศนคติต่อแนวทางการ พัฒนาเทศบาลเมืองงอโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ ด้านกายภาพและสิ่ง แวดล้อม จำแนกตามระดับการศึกษา	80
ตารางที่ 4.30	แสดงผลการเปรียบเทียบระดับทัศนคติต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาล เมืองงอโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ ด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อม จำแนกตาม ระดับการศึกษา	80
ตารางที่ 4.31	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทัศนคติต่อแนวทางการ พัฒนาเทศบาลเมืองงอโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ ด้านการบริหารและการ จัดการ จำแนกตามระดับการศึกษา	81
ตารางที่ 4.32	แสดงผลการเปรียบเทียบระดับทัศนคติต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาล เมืองงอโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ ด้านการบริหารและการจัดการ จำแนกตาม ระดับการศึกษา	81
ตารางที่ 4.33	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทัศนคติต่อแนวทางการ พัฒนาเทศบาลเมืองงอโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ โดยรวม จำแนกตาม ตำแหน่ง	82

- ตารางที่ 4.34 แสดงผลการเปรียบเทียบระดับทัศนคติของพนักงานเทศบาลที่มีต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองอโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ จำแนกตามตำแหน่งโดยรวม 82
- ตารางที่ 4.35 แสดงผลการเปรียบเทียบทัศนคติของพนักงานเทศบาลที่มีต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองอโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ จำแนกตามตำแหน่ง โดยรวม เป็นรายกลุ่มตามวิธีการของ Fisher's LSD 83
- ตารางที่ 4.36 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทัศนคติของพนักงานเทศบาลที่มีต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองอโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ ด้านสังคมและเศรษฐกิจ จำแนกตามตำแหน่ง 84
- ตารางที่ 4.37 แสดงผลการเปรียบเทียบทัศนคติต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองอโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ ด้านสังคมและเศรษฐกิจ จำแนกตามตำแหน่ง 84
- ตารางที่ 4.38 แสดงผลการเปรียบเทียบทัศนคติของพนักงานเทศบาลที่มีต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองอโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ ด้านสังคมและเศรษฐกิจ จำแนกตามตำแหน่ง โดยรวม เป็นรายกลุ่ม ตามวิธีการของ Fisher's LSD 85
- ตารางที่ 4.39 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทัศนคติของพนักงานเทศบาลที่มีต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองอโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ ด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อม จำแนกตามตำแหน่ง 86
- ตารางที่ 4.40 แสดงผลการเปรียบเทียบทัศนคติของพนักงานเทศบาลที่มีต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองอโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ ด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อม จำแนกตามตำแหน่ง 86
- ตารางที่ 4.41 แสดงผลการเปรียบเทียบระดับทัศนคติของพนักงานเทศบาลที่มีต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองอโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ ด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อม จำแนกตามตำแหน่ง โดยรวม เป็นรายกลุ่ม ตามวิธีการของ Fisher's LSD 87
- ตารางที่ 4.42 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทัศนคติต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองอโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ ด้านการบริหารและการจัดการ จำแนกตามตำแหน่ง 88

ตารางที่ 4.43	แสดงผลการเปรียบเทียบทัศนคติของพนักงานเทศบาลที่มีต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ ด้านการบริหารและการจัดการ จำแนกตามตำแหน่ง	88
ตารางที่ 4.44	แสดงผลการเปรียบเทียบระดับทัศนคติต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ ด้านการบริหารและการจัดการ จำแนกตามตำแหน่ง โดยรวมเป็นรายคู่ ตามวิธีการของ Fisher's LSD	89
ตารางที่ 4.45	แสดงค่าความถี่ของข้อเสนอแนะด้านสังคมและเศรษฐกิจ	90
ตารางที่ 4.46	แสดงค่าความถี่ของข้อเสนอแนะด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อม	91
ตารางที่ 4.47	แสดงค่าความถี่ของข้อเสนอแนะด้านการบริหารและการจัดการ	91

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่ 2.1 สรุปกรอบแนวคิดในการวิจัย

หน้า

53

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาประเทศในช่วงที่ผ่านมาก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ และการขยายตัวของชุมชนเมืองอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง ซึ่งเกิดจากการขยายตัวของประชากรที่เพิ่มขึ้น ประเทศไทยจึงได้ปรับเปลี่ยนแนวคิด ทิศทาง และกระบวนการพัฒนาใหม่ นับตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 เป็นต้นมา จากเดิมที่เน้นการพัฒนาเศรษฐกิจเป็นจุดมุ่งหมายหลักของการพัฒนามาเป็นการเน้น “คนเป็นศูนย์กลาง” ของการพัฒนา

การพัฒนาประเทศโดยเน้นคนเป็นศูนย์กลาง หรือจุดมุ่งหมายหลักของการพัฒนาตามทิศทางใหม่นี้ จึงจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนกระบวนการพัฒนาจากเดิม ซึ่งแยกการพัฒนาออกเป็น ส่วน ๆ หรือเป็นเรื่อง ๆ มาเป็น “การพัฒนาแบบองค์รวม หรือบูรณาการ” ในลักษณะที่สัมพันธ์ เชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ ได้แก่ การพัฒนาศักยภาพของคนทั้งทางร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา เพื่อให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพควบคู่กับการพัฒนาสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวคน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่สมดุล และยั่งยืนในระยะยาว โดยในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 – 2549) ได้กำหนดเป้าหมายให้มีการพัฒนาเมืองและชุมชนให้น่าอยู่ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคมให้กระจายครอบคลุมทั่วประเทศ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นหน่วยงานที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการผลักดันแนวคิด การพัฒนาอย่างยั่งยืนให้เป็นจริงได้ เนื่องจากเป็นองค์กรที่อยู่ในระดับฐานรากของสังคม มีความใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด สามารถรับรู้ปัญหา ข้อจำกัดต่างๆ รวมถึงการแสวงหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาในท้องถิ่นได้ดีกว่าหน่วยงานภายนอก โดยพื้นฐานเริ่มแรกของการเกิดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เข้มแข็ง คือ การกระจายอำนาจจากรัฐส่วนกลางให้กับประชาชนส่วนล่าง เข้ามามีบทบาทในการดูแลเมืองท้องถิ่นของตน

เทศบาลถือได้ว่าเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีหน้าที่รับผิดชอบ และจัดบริการขั้นพื้นฐานเพื่อให้บริการแก่ประชาชน รวมทั้งยังมีหน้าที่ในการจัดการและรักษาสภาพแวดล้อมของท้องถิ่นให้มีสภาพเป็นเมืองน่าอยู่ สมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย ได้ริเริ่มจัดทำโครงการรณรงค์เทศบาลเมืองน่าอยู่ขึ้นในปี พ.ศ. 2544 – 2545 โดยมีเป้าหมายเพื่อรณรงค์และ

ประชาสัมพันธทำให้เทศบาลทั่วประเทศและเมืองพัทยา ซึ่งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความใกล้ชิดกับประชาชน ได้เกิดความตระหนักและมีความตื่นตัวในการมุ่งมั่นพัฒนาเทศบาลของตนเองให้เป็น “เมืองน่าอยู่” ตามเอกลักษณ์ของแต่ละท้องถิ่น โดยใช้แนวทางการบริหารจัดการเมืองแบบชุมชนมีส่วนร่วม และดำเนินการตามหลักการธรรมาภิบาล รวมทั้งกระตุ้นให้เกิดการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ตลอดจนการสร้างเวทีประชาคมที่แสดงถึงพลังแห่งการมีส่วนร่วมจากทุกกลุ่มในสังคม ยิ่งไปกว่านั้น หากผู้บริหารท้องถิ่นเทศบาลได้นำแนวคิดและวิธีการปฏิบัติในการสร้างเมืองน่าอยู่ไปประยุกต์และจัดสร้างให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรมกับท้องถิ่นของตนเอง โดยเน้นให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการสร้างเมืองน่าอยู่ตามวิถีชีวิตที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชนของตนเอง ย่อมก่อให้เกิดคุณภาพชีวิตที่ดี ชุมชนมีความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจ มีการรักษาและฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น อันจะเป็นพื้นฐานของการสร้างเมืองน่าอยู่ที่ดีก่อให้เกิดความยั่งยืนที่แท้จริงได้

จังหวัดพระนครศรีอยุธยาเป็นพื้นที่ที่ได้รับการจัดตั้งเป็นอุทยานประวัติศาสตร์มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2519 และได้รับบันทึกไว้เป็นมรดกโลกโดยองค์การยูเนสโก เมื่อวันที่ 13 ธันวาคม 2534 ณ กรุงคาร์เทจ ประเทศตูนีเซีย เป็นต้นมา เทศบาลเมืองอโยธยาซึ่งตั้งอยู่ในเขตอุทยานประวัติศาสตร์ จึงเป็นเมืองท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัด และมีพื้นที่การคมนาคมสะดวกต่อการติดต่อสื่อสาร มีแหล่งนิคมอุตสาหกรรม การศึกษา การพาณิชยกรรม การปกครอง การสาธารณสุข เป็นต้น จากความเจริญดังกล่าวจึงมีประชากรอาศัยอยู่อย่างหนาแน่นการจัดเก็บรายได้เพิ่มมากขึ้น เทศบาลเมืองอโยธยามีพื้นที่ 8.4 ตารางกิโลเมตร ปัจจุบันมีประชากรแฝงเข้ามาทำงานในนิคมอุตสาหกรรมในจังหวัดจำนวนมากส่งผลให้เกิดการขยายตัวของเมืองขึ้นอย่างรวดเร็ว ขาดการจัดระเบียบของชุมชนทำให้เกิดปัญหาด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ ค้าขายภาพด้านสิ่งแวดล้อม และด้านการบริหารและการจัดการ จึงทำให้เทศบาลเมืองอโยธยามีสภาพเป็นเมืองที่ไม่เป็นระเบียบ แออัด และไม่น่าอยู่ ผู้ศึกษาวิจัยจึงมีความสนใจเป็นอย่างยิ่งที่จะทำการศึกษาเกี่ยวกับทัศนคติของพนักงานเทศบาลที่มีต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองอโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ และนำผลการศึกษาไปใช้ประโยชน์ซึ่งจะเป็นประโยชน์แก่ทางราชการ และภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาทัศนคติของพนักงานเทศบาลที่มีต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองอโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่

1.2.2 เพื่อเปรียบเทียบทัศนคติของพนักงานที่มีต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองอโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง

1.2.3 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการพัฒนาเทศบาลเมืองอโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่

1.3 สมมติฐานของการวิจัย

1.3.1 พนักงานเทศบาลที่มีเพศต่างกัน จะมีทัศนคติที่มีต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองอโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ แตกต่างกัน

1.3.2 พนักงานเทศบาลที่มีอายุต่างกัน จะมีทัศนคติที่มีต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองอโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ แตกต่างกัน

1.3.3 พนักงานเทศบาลที่ระดับการศึกษาต่างกัน จะมีทัศนคติที่มีต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองอโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ แตกต่างกัน

1.3.4 พนักงานเทศบาลที่มีตำแหน่งต่างกัน จะมีทัศนคติที่มีต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองอโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ แตกต่างกัน

1.4 ขอบเขตการวิจัย

1.4.1 ขอบเขตด้านประชากร

ได้แก่ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ พนักงานเทศบาลเมืองอโยธยา จำนวน 242 คน

1.4.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ได้แก่ ทัศนคติของพนักงานเทศบาลที่มีต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองอโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ใน 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านสังคมและเศรษฐกิจ 2) ด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อม 3) ด้านการบริหารและการจัดการ

1.4.3 ขอบเขตด้านพื้นที่

ได้แก่ พื้นที่ในเขตเทศบาลเมืองอโยธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.5.1 ทำให้ทราบทัศนคติของพนักงานเทศบาลที่มีต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองอโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่

1.5.2 ทำให้ทราบผลการศึกษาเปรียบเทียบทัศนคติของพนักงานเทศบาลที่มีต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองอโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง

1.5.3 ทำให้ทราบข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการพัฒนาเมืองอโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่

1.5.4 ข้อมูลที่ได้รับจากการวิจัยครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์แก่ผู้สนใจที่จะทำการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการพัฒนาเมืองน่าอยู่ต่อไป

1.6 คำนิยามศัพท์เฉพาะของการวิจัย

ทัศนคติ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดที่มีต่อแนวทางการพัฒนาเมืองน่าอยู่ที่แสดงออกมามีแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมไปในทางสนับสนุนหรือต่อต้าน

พนักงานเทศบาล หมายถึง พนักงานส่วนท้องถิ่น ลูกจ้างประจำ พนักงานจ้างตามภารกิจ และพนักงานจ้างทั่วไปของเทศบาลเมืองอโยธยา อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

เทศบาล หมายถึง เทศบาลเมืองอโยธยา อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

เมืองน่าอยู่ หมายถึง เมืองที่ประชาชนอยู่ด้วยความสุข มั่นคงปลอดภัย สะดวกสบาย สิ่งแวดล้อมที่ดี มีสุขภาพกายและใจดี มีงานทำ สังคมสงบสุข ประชาชนมีความสร้างสรรค์ ร่วมคิดร่วมทำ ภายใต้การสนับสนุนจากภาครัฐ และองค์กรต่าง ๆ

แนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองอโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ หมายถึง แนวทางการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างองค์กรอย่างมีแบบแผน เพื่อตอบสนองการเปลี่ยนแปลงขององค์กรที่เติบโตตลอดเวลา ซึ่งในงานวิจัยนี้ได้แบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ

1. **ด้านสังคมและเศรษฐกิจ** หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดที่มีต่อแนวทางการพัฒนาเมืองน่าอยู่เกี่ยวกับการมีเวทีแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ด้านศิลปวัฒนธรรม การสงเคราะห์ผู้ด้อยโอกาส การดูแลความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน การแก้ปัญหาอาชญากรรม การเปิดช่องทางให้ประชาชนรับรู้ข้อมูลข่าวสารอย่างกว้างขวางและรวดเร็ว มีบริการสาธารณสุขและบริการสาธารณะอื่น ๆ ที่พอเพียง รวมถึงการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน การฝึกอาชีพ การเปิดโอกาสและสนับสนุนให้ประชาชนผลานพลังระหว่างภูมิปัญญาท้องถิ่นกับเทคโนโลยีที่เหมาะสม โดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2. **ด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อม** หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดที่มีต่อแนวทางการพัฒนาเมืองน่าอยู่เกี่ยวกับความเป็นเมืองที่มีระเบียบว่าด้วยการวางผังเมืองที่มีข้อกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างชัดเจนและมีการวางแผนจัดบริการ โครงสร้างพื้นฐานได้ทันต่อความต้องการของประชาชน มีระบบคมนาคมขนส่งที่สะดวกปลอดภัยและไม่สิ้นเปลือง มีสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ

สวนสาธารณะพื้นที่สีเขียวและที่ว่างโล่งอย่างเพียงพอ มีระบบบำบัดน้ำเสีย กำจัดขยะอย่างเหมาะสม รวมถึงการประชาสัมพันธ์ การรณรงค์และการสร้างความร่วมมือในการรักษาสภาพแวดล้อมของชุมชนน่าอยู่ ส่งเสริมโอกาสการพัฒนาศักยภาพของชุมชนให้เข้มแข็งในกระบวนการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม

3. ด้านการบริหารจัดการ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดที่มีต่อแนวทางการพัฒนาเมืองน่าอยู่เกี่ยวกับความโปร่งใส เป็นธรรม และยุติธรรม มีประสิทธิภาพและยึดผลประโยชน์ของประชาชนเป็นหลัก ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาทุกขั้นตอน

เพศ หมายถึง เพศของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับสารนิพนธ์ฉบับนี้ แบ่งเป็น 2 เพศ คือ เพศชาย และเพศหญิง

อายุ หมายถึง อายุของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับสารนิพนธ์ฉบับนี้ แบ่งเป็น 4 ช่วงอายุ คือ อายุ 20-30 ปี , 31-40 ปี , 41-50 ปี , และ 50 ปีขึ้นไป

ระดับการศึกษา หมายถึง การศึกษาขั้นสูงสุดของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับสารนิพนธ์ฉบับนี้ โดยจำแนกเป็น ระดับประถมศึกษา, มัธยมศึกษา/เทียบเท่า, อนุปริญญา/เทียบเท่า, ปริญญาตรีหรือสูงกว่า

ตำแหน่ง หมายถึง ระดับตำแหน่งหน้าที่การงานของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับสารนิพนธ์ฉบับนี้ โดยจำแนกเป็น ตำแหน่งพนักงานส่วนท้องถิ่น, ลูกจ้างประจำ, พนักงานจ้างตามภารกิจ, พนักงานจ้างทั่วไป

บทที่ 2

เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง “ทัศนคติของพนักงานเทศบาลที่มีต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมือง
งอ โขรยาให้เป็นเมืองน่าอยู่” ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็น
พื้นฐานสำหรับการวิจัย

- 2.1 แนวความคิดเกี่ยวกับทัศนคติ
- 2.2 แนวคิดเกี่ยวกับเมือง
- 2.3 แนวความคิดเกี่ยวกับเมืองน่าอยู่
- 2.4 แนวความคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาล
- 2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.6 สรุปกรอบแนวคิดในการวิจัย

2.1 แนวความคิดเกี่ยวกับทัศนคติ

ความหมายของทัศนคติ (Attitude)

ทัศนคติตามศัพท์ทางพระพุทธศาสนา คือ ความเห็น ซึ่งเป็นคำกลาง ๆ ความเห็นถูก
จัดเป็นสัมมาทิฐิ ความเห็นผิดจัดเป็นมิจฉาทิฐิ ส่วนทัศนคติตามความเห็นของนักวิชาการซึ่งมี
ความแตกต่างกันไป คำว่า ทัศนคติ ได้ถูกจำกัดความ หรือให้ความหมายจากนักวิชาการหลาย
ท่าน ดังนี้

ราชบัณฑิตยสถาน ได้ให้ความหมายไว้ว่า “ทัศนคติ หมายถึง แนวความคิด”¹

พรทิพย์ สัมปัดตะวนิช ให้ความหมายไว้ว่า “ทัศนคติ คือ ความโน้มเอียง (Predisposition)
ที่เกิดจากการเรียนรู้ เพื่อที่จะตอบสนองต่อวัตถุหนึ่งอาจจะออกมาในลักษณะที่พึงพอใจ หรือไม่
พอใจต่อวัตถุนั้นได้”²

¹ราชบัณฑิตยสถาน, พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542, (กรุงเทพมหานคร :
นานมีบุ๊คส์พับลิเคชันส์, 2546), หน้า 393.

²พรทิพย์ สัมปัดตะวนิช และคณะ, พฤติกรรมผู้บริโภค, (นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัย
ธรรมาธิราช, 2541), หน้า 153.

ประภาเพ็ญ สุวรรณ ให้ความหมายไว้ว่า “ทัศนคติ คือ ความเชื่อ ความรู้สึกของบุคคล ที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ เช่น บุคคล สิ่งของ การกระทำ สถานที่ และอื่น ๆ รวมทั้งท่าทีที่แสดงออกที่ บ่งถึงสภาพของจิตใจที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง”³

พรธณ ข.เจนจิต ให้ความหมายไว้ว่า “ทัศนคติเป็นเรื่องของความรู้สึกทั้งที่พอใจและไม่พอใจที่บุคคลมีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งมีอิทธิพลทำให้แต่ละคนสนองตอบต่อสิ่งเร้าแตกต่างกันไป”⁴

ลัดดา กิตติวิภาค ให้ความหมายไว้ว่า “ทัศนคติ คือ ความคิดที่มีอารมณ์เป็นส่วนประกอบซึ่งทำให้เกิดความพร้อมที่จะมีปฏิกิริยาได้ตอบ ในทางบวกหรือทางลบต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด”⁵

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ ได้ให้ความหมายว่า “ทัศนคติ คือ การประเมินหรือการตัดสินใจเกี่ยวกับความชอบหรือไม่ชอบในวัตถุ คน หรือเหตุการณ์ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความรู้สึกของคน ๆ หนึ่งเกี่ยวกับบางสิ่งบางอย่าง”⁶

ดังนั้น ทัศนคติ คือ ผลรวมของการประเมินในวัตถุใดวัตถุหนึ่งว่าบุคคลนั้น ๆ จะมีการตอบสนองต่อวัตถุไปในทิศทางใด เป็นความรู้สึกที่มีทั้งพอใจ และไม่พอใจที่บุคคลมีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

ทฤษฎีเกี่ยวกับทัศนคติ

หลักใหญ่ ๆ ที่สำคัญซึ่งใช้ในการสร้างและการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ คือ

1. ทฤษฎีเงื่อนไขและการให้รางวัล วิธีการนี้ยอมรับว่า ทัศนคติ คือ นิสัยที่ได้เรียนรู้มา หลักต่าง ๆ ซึ่งได้ถูกนำมาประยุกต์ใช้เกี่ยวกับแบบการเรียนรู้แบบอื่น มีส่วนเกี่ยวข้องในการตัดสินใจการสร้างทัศนคติ

2. ทฤษฎีเรื่องล่อและความขัดแย้งในใจ คือ การที่คนยอมรับทัศนคติที่สร้างผลประโยชน์ให้แก่เขาอย่างมาก มีเหตุผลมากในการยอมรับแต่ละด้านของปัญหาต่าง ๆ ในบางครั้ง

³ประภาเพ็ญ สุวรรณ, ทัศนคติ : การวัด การเปลี่ยนแปลง และพฤติกรรมอนามัย, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์พระโพธิ์, 2526), หน้า 1.

⁴พรธณ ข.เจนจิต, จิตวิทยาการเรียนการสอน, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์อมรินทร์การพิมพ์, 2528), หน้า 288.

⁵ลัดดา กิตติวิภาค, ทัศนคติทางสังคมเบื้องต้น, (กรุงเทพมหานคร : แสงจันทร์การพิมพ์, 2525), หน้า 1

⁶ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ, พฤติกรรมองค์การ, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ธีระฟิล์มและไซเท็กซ์, 2541), หน้า 94.

อาจเกิดจากความคิดเห็นแบบเห็นแก่ตัวของแต่ละบุคคล โดยไม่คำนึงถึงความคิดเห็นนั้น ๆ จะค่อยเหตุผลกว่าถ้าเปรียบเทียบกับความคิดเห็นที่มีเหตุผลดีกว่า

3. ทฤษฎีการคงที่ของความรู้สึกรู้สึกนึกคิด คือ ความคิดที่ว่า มนุษย์มีแนวโน้มที่จะเสาะหาความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกลมกลืนในระหว่างการยอมรับความรู้สึกรู้สึกนึกคิดและพฤติกรรมของพวกเขา พวกนี้เน้นการยอมรับความคิดเห็นซึ่งมั่นคงอยู่กับทัศนคติที่ผ่านมาแล้ว แต่ละคนมีแนวโน้มในการที่จะยอมรับทัศนคติซึ่งเหมาะสมและเข้ากันได้กับโครงสร้างเกี่ยวกับความรู้สึกรู้สึกหรือการยอมรับ ในส่วนที่คล้ายคลึงกันที่เขายึดถืออยู่⁷

ส่วนประกอบของทัศนคติ (Components of attitude) ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ ความเข้าใจ ความรู้สึก และพฤติกรรม ดังนี้

1. ความเข้าใจ (Cognitive Component) คือ ส่วนที่เป็นความรู้ ความเข้าใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

2. ความรู้สึก (Affective Component) คือ ส่วนของอารมณ์ ความรู้สึก

3. พฤติกรรม (Behavioral Component) คือ ส่วนของความตั้งใจที่จะพฤติกรรมต่อคนใดคนหนึ่งหรือสิ่งใดสิ่งหนึ่ง⁸

ที่มาของทัศนคติ (Sources of attitudes)

ทัศนคติคล้ายกับค่านิยม คือ จะมาจากพ่อแม่ ครู กลุ่มเพื่อน โดยเราสังเกตวิธีที่ครอบครัวและเพื่อนประพฤติ แล้วนำมาสร้างทัศนคติและพฤติกรรมที่มีต่อผู้อื่น ทัศนคติจะคงอยู่ไม่นาน เช่น ข่าวการโฆษณาต่างๆ ซึ่งพยายามเปลี่ยนแปลงทัศนคติของเราที่มีต่อสินค้าและบริการ หรือถ้าคนไทยในบริษัทฟอร์ดสามารถทำให้เราชอบรถของเขา ทัศนคตินั้นจะนำไปสู่พฤติกรรมการตัดสินใจ คือ การซื้อผลิตภัณฑ์จากบริษัทฟอร์ด

ลักษณะของทัศนคติ

ทัศนคติเป็นเรื่องของความคิดเห็น ความรู้สึก การตอบสนองต่อสิ่งต่างๆ โดยเห็นได้จากการที่นักวิชาการได้ให้ความหมายที่แตกต่างกันไป

สงวน สุทธิเลิศอรุณ ได้ให้ความหมายว่า ลักษณะของทัศนคติจะเป็น 2 มิติ คล้าย ๆ กับวัตถุซึ่งเป็นมิติความกว้าง และมิติความยาว ลักษณะของทัศนคติจะประกอบด้วยมิติซึ่งมีลักษณะดังต่อไปนี้ คือ

⁷โสภา ชูพิกุลชัย, จิตวิทยาสังคมประยุกต์, (กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2522), หน้า 16.

⁸ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ, พฤติกรรมองค์กร, อ่างแล้ว, หน้า 94.

1. ทิศทาง มีอยู่ 2 ทิศทาง คือ ทางบวกและทางลบ ทางบวก ได้แก่ ความรู้สึกหรือท่าทีในทางที่ดี ชอบและพึงพอใจเป็นต้น ส่วนทางลบ ก็จะเป็นไปในทางตรงข้าม ได้แก่ ความรู้สึกหรือท่าทีในทางที่ไม่ดี ไม่ชอบ และไม่พึงพอใจ

2. ความเข้มข้น มีอยู่ 2 ขนาด คือ ความเข้มข้นมาก และความเข้มข้นน้อย เช่น บางคนมีความรู้สึกชอบสะอาด และความเป็นระเบียบเรียบร้อยมาก แต่บางคนมีท่าทีที่ไฝ่ต่ำมาก ๆ เป็นต้น ถ้าบุคคลมีทัศนคติที่มีความเข้มข้นมาก จะเป็นอุปสรรคในการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ⁹

ไพศาล หวังพานิช ได้กล่าวไว้ว่า ลักษณะของทัศนคติ สามารถแยกได้ดังนี้

1. ทัศนคติเป็นพฤติกรรมหรือความรู้สึกทางด้านจิตใจที่มีต่อสิ่งเร้าสิ่งหนึ่ง
2. ทัศนคติเป็นความรู้สึกที่เกิดจากการเรียนรู้เกี่ยวกับสิ่งเร้า หรือเกี่ยวกับประสบการณ์ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ซึ่งหมายถึงว่าบุคคลใดจะมีทัศนคติอย่างไรต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

3. การแสดงออกของทัศนคติหรือการตอบสนองต่อสิ่งเร้าใด ๆ จะเป็นในรูปของการสนับสนุนคัดค้านที่เป็นไปในทางบวก หรือในรูปของการโต้แย้งคัดค้านซึ่งเรียกว่าเป็นไปในทางลบ หรืออาจรู้สึกเฉย ๆ ต่อสิ่งเร้า¹⁰

นวม สงวนทรัพย์ ได้สรุปเกี่ยวกับทัศนคติว่า ทัศนคติมีลักษณะสำคัญ 3 ประการ คือ

1. ทัศนคติ คือ ความพร้อมทางจิตหรือระบบประสาท กล่าวอีกนัยหนึ่ง ทัศนคติ คือ การแสดงออกแห่งภาพทางสมองทางจิตเกี่ยวกับวัตถุ ปึงเจกชน และสถานการณ์ต่าง ๆ

2. ทัศนคติมิใช่สิ่งติดมาแต่กำเนิด หากเป็นการเรียนรู้ของมนุษย์

3. ทัศนคติทำหน้าที่กระตุ้นหรือเร้าให้บุคคลควรประพฤติ หรือแสดงปฏิกิริยาในอาการอย่างใดอย่างหนึ่งต่อปึงเจกชน วัตถุ หรือสถานการณ์ต่าง ๆ ทัศนคติจะครอบคลุมเกี่ยวกับการประเมินค่าหรือความรู้สึกเกี่ยวกับอารมณ์ เป็นการรวบรวมความรู้สึกนึกคิด ความเชื่อ และความจริง รวมทั้งความรู้สึกที่เรียกว่า เป็นการประเมินค่าทั้งในทางบวกและทางลบ ซึ่งทั้งหมดจะเกี่ยวพันถึงกัน และจะบรรยายให้ทราบถึงจุดแกนกลางของวัตถุนั้น ๆ ความรู้ และความรู้สึกเหล่านี้มีแนวโน้มที่จะก่อให้เกิดพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งขึ้น¹¹

⁹สงวน สุทธิเลิศอรุณ, ทฤษฎีและปฏิบัติการทางจิตวิทยาสังคม, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์อักษรบัณฑิต, 2529), หน้า 92-93.

¹⁰ไพศาล หวังพานิช, การวัดผลการศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2526), หน้า 9-40.

¹¹นวม สงวนทรัพย์, สารัตถจิตวิทยาสังคม, (กรุงเทพมหานคร : โอ.เอส.พรีนติ้ง เฮ้าส์, 2535), หน้า 77.

วาสนา ประवालพฤษ์ ได้สรุปลักษณะสำคัญของทัศนคติไว้ ดังนี้

1. ทัศนคติ เป็นการเตรียมความพร้อมในการตอบสนองต่อสิ่งเร้าในทางที่ชอบหรือไม่ชอบต่อสิ่งนั้น ๆ ซึ่งการเตรียมนี้เป็นการเตรียมภายในจิตใจมากกว่าภายนอกที่จะสังเกตเห็นได้
2. สภาวะตอบสนองของบุคคลที่จะยอมรับหรือไม่ยอมรับ ชอบหรือไม่ชอบต่อสิ่งต่าง ๆ นั้นมีลักษณะที่ซับซ้อน ทั้งนี้จะเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับอารมณ์ด้วย
3. ทัศนคติไม่ใช่พฤติกรรม แต่เป็นสภาวะของจิตใจที่มีอิทธิพลต่อความรู้สึกนึกคิดและเป็นตัวกำหนดเพื่อใช้เป็นแนวทางในการทำนายหรืออธิบายทัศนคติได้
4. ทัศนคติไม่สามารถวัดได้โดยตรง แต่สามารถสร้างเครื่องมือวัดพฤติกรรมที่แสดงออกมาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการทำนายหรืออธิบายทัศนคติได้
5. ทัศนคติมีความคงที่และแน่นอนพอสมควร แต่อาจเปลี่ยนแปลงได้ ดังนั้นจะเห็นได้ว่าทัศนคติเป็นลักษณะที่เกิดจากบุคคล ผ่านการเรียนรู้มานานนับตั้งแต่เด็ก ประสบการณ์ทั้งหมดที่ได้รับทั้งทางตรงและทางอ้อมมีอิทธิพลทำให้บุคคลเกิดความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบ ยอมรับหรือปฏิเสธตามความคิดเห็นของแต่ละบุคคล ลักษณะของทัศนคตินี้สามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามวัย¹²

พรทิพย์ สัมปิตตะวณิช ได้สรุปเกี่ยวกับลักษณะของทัศนคติว่า

1. ทัศนคติเป็นสิ่งพัฒนามาจากการเรียนรู้ของมนุษย์ ซึ่งการเรียนรู้นั้นอาจเกิดได้จากการที่บุคคลนั้น ๆ มีประสบการณ์ต่อโลกของความเป็นจริง ทัศนคติเกิดจากการได้เรียนรู้จากประสบการณ์ทั้งโดยตรงและทางอ้อม นอกจากนี้ขบวนการเรียนรู้จะมีอิทธิพลต่อการสร้างทัศนคติแล้ว ยังมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติด้วย
2. ทัศนคติสามารถเปลี่ยนแปลงได้ แต่อาจจะต้องอาศัยระยะเวลา เนื่องจากทัศนคติคือชุดของความเชื่อที่สัมพันธ์กัน ถ้าจะเปลี่ยนแปลง จำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลงในระดับของความเชื่อเกิดขึ้นก่อน
3. ทัศนคติเกิดขึ้นเมื่อมีสิ่งที่เรียกว่า วัตถุ (Object) มารองรับลักษณะนี้หมายความว่าคนเราจะต้องมีทัศนคติต่อวัตถุใดวัตถุหนึ่ง ถ้าไม่มีวัตถุทัศนคติก็น่าจะไม่เกิดขึ้น
4. ทัศนคติต้องมีทิศทาง (Direction) มีระดับความมากน้อย (Degree) และมีความหนาแน่น (Intensity) ทัศนคติเป็นการแสดงถึง ความรู้สึกที่บุคคลมีต่อสิ่งนั้นในว่าเป็นอย่างไร ในทางที่ดีที่ชอบ หรือในทางที่ไม่ดี ไม่ชอบต่อสิ่งนั้น ๆ มากน้อยแค่ไหน และสุดท้ายคือ ทัศนคติ

¹²วาสนา ประवालพฤษ์, ทัศนคติในแง่ของจิตวิทยาในการวัดผล, (กรุงเทพมหานคร : ศูนย์ส่งเสริมการศึกษา, 2524), หน้า 5.

5. ทักษะนั้นมีโครงสร้าง (Structure) นั่นคือ ทักษะนั้นเกิดจากการเรียนรู้มีพื้นฐานมาจากความเชื่อที่สัมพันธ์กันหลาย ๆ ความเชื่อ

6. เหตุการณ์หรือสภาวะแวดล้อมรอบ ๆ ตัวบุคคลมีอิทธิพลต่อการสร้างและการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ รวมทั้งมีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติและพฤติกรรมด้วย

การเกิดทัศนคติ

ทัศนคติเกิดจากการเรียนรู้และประสบการณ์ โดยมีองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการสร้างทัศนคติ ดังนี้

1. วัฒนธรรม วัฒนธรรมมีอิทธิพลต่อชีวิตทุก ๆ คน ตั้งแต่เกิดจนกระทั่งตาย
2. ครอบครัวเป็นแห่งแรกในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก จึงมีอิทธิพลมากที่สุดในการสร้างทัศนคติให้แก่เด็ก
3. กลุ่มเพื่อน เด็กที่จากพ่อแม่มาอยู่กับเพื่อนตั้งแต่เด็ก ๆ จะได้รับอิทธิพลจากกลุ่มเพื่อนมาก เพราะเด็กต้องการยอมรับจากเพื่อน ต้องการคำแนะนำและความช่วยเหลือจากเพื่อน
4. บุคลิกภาพ บุคคลที่มีบุคลิกภาพต่างกัน เช่น พวกชอบสังคม พวกเกลียดสังคม จะมีทัศนคติไม่เหมือนกัน¹³

กาญจนา คำสุวรรณ และนิตยา เสาร์รัมย์ ได้กล่าวถึงการเกิดทัศนคติว่าเกิดจาก

1. การอบรมเลี้ยงดู เด็กที่เกิดในครอบครัวที่นับถือศาสนาพุทธก็จะมีใจเลื่อมใส นับถือศาสนาพุทธไปด้วย ทั้งนี้เนื่องจากได้พบเห็น ได้ปฏิบัติทางด้านพุทธศาสนาอยู่ทุกวัน
2. จากเหตุการณ์ที่ประทับใจ ซึ่งมักจะเป็นประสบการณ์เพียงครั้งเดียว
3. การรับเอาทัศนคติเดิมของผู้ที่มีอยู่แล้วมาเป็นทัศนคติของตนเอง เช่น เมื่อเป็นนิสิตใหม่ของมหาวิทยาลัยเรามาจะรับเอาทัศนคติต่าง ๆ จากนิสิตเก่า
4. เกิดจากบุคลิกภาพของแต่ละคน เช่น บางคนที่มีมองโลกในแง่ร้าย
5. เกิดจากอิทธิพลของสื่อมวลชน สื่อมวลชนเป็นแหล่งให้ข้อมูลที่ก่อให้เกิดความเข้าใจและอารมณ์
6. ความต้องการที่จะให้สมปรารถนาทำให้เกิดทัศนคติต่อสิ่งอื่น ๆ เช่น คนไข้มีทัศนคติที่ดีต่อหมอ และหมอเป็นผู้ที่รักษาเขาให้หายได้¹⁴

¹³พรทิพย์ สัมปิตตะวนิช และคณะ, พฤติกรรมผู้บริโภค, อ่างแล้ว, หน้า 155.

¹⁴กาญจนา คำสุวรรณ และนิตยา เสาร์รัมย์, จิตวิทยาสังคม, (กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2524), หน้า 83.

การเสริมสร้างทัศนคติ

ทัศนคติเป็นสิ่งที่สามารถเสริมสร้างให้เกิดขึ้นได้ ดังนี้

กมลรัตน์ หล้าสุวรรณ กล่าวถึงการเปลี่ยนแปลงทัศนคติในด้านการเรียนเพื่อให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อการเรียน สามารถทำได้ดังนี้

1. การสร้างทัศนคติที่มีต่อการเรียน
 - 1.1 จัดสิ่งแวดล้อมหรือประสบการณ์ที่ทำให้เกิดความพอใจ และความสนุกสนาน
 - 1.2 ครูต้องเป็นแบบฉบับที่ดีทั้งด้านความคิด ความประพฤติ และการมีระเบียบวินัย
2. การเปลี่ยนแปลงทัศนคติที่ไม่ดีต่อการเรียน
 - 2.1 ให้การแนะแนว โดยชี้แนะแนวทางการปฏิบัติต่อการเรียนรู้ให้ถูกต้องและเหมาะสมชี้ให้เห็นแนวโน้มที่จะสนองในทางบวกต่อสิ่งที่ทำคุณประโยชน์แก่ตนเอง
 - 2.2 พยายามให้การเสริมแรงที่ตรงกับความถนัด และความต้องการแก่เด็กและเพื่อนให้มีกำลังใจที่จะเรียนรู้มากกว่าการลงโทษ
3. พยายามให้เด็กลงมือกระทำเอง และมีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อสิ่งนั้น เช่น การสอนหัวข้อบางอย่าง ครูแบ่งให้นักเรียนค้นคว้าด้วยตนเอง เด็กจะเกิดความเข้าใจ ภาคภูมิใจต่อบทเรียนนั้น ๆ ทำให้ทัศนคติที่ไม่ดีต่อบทเรียนนั้นลดลง และในที่สุดกลายเป็นทัศนคติที่ดีไปได้ การเสริมสร้างทัศนคติเป็นสิ่งที่ควรกระทำด้วยความระมัดระวัง รอบคอบและควรเป็นไปด้วยความสมัครใจ มิใช่การบังคับหรือวางเงื่อนไข เพราะนั่นหมายถึง การเสียเวลาเปล่า ดังนั้นในการเรียนการสอน ครูจึงมีบทบาทที่สำคัญมากในการเสริมสร้างทัศนคติที่ดีต่อผู้เรียน¹⁵

สงวน สุทธิเลิศอรุณ และคณะ กล่าวถึงปัจจัยที่ก่อให้เกิดทัศนคติ 5 ประการ ดังนี้

1. กระบวนการเรียนรู้ จากโรงเรียน บ้าน วัด สถาบัน หรือแหล่งชุมชนอันเกี่ยวกับประเพณี วัฒนธรรม ความเชื่อต่าง ๆ
2. การเลียนแบบจากบุคคลที่มีอิทธิพลต่อเราโดยตรง ที่เรียกว่า “ต้นแบบ”
3. อิทธิพลของกลุ่มที่เราเข้าร่วมอยู่ อาจเป็นกลุ่มเล็ก หรือกลุ่มใหญ่ก็ตามที่มีความเห็นของสมาชิกข้างมากสามารถจูงใจเราให้เปลี่ยนทัศนคติตามไปด้วย

¹⁵กมลรัตน์ หล้าสุวรรณ, จิตวิทยาเบื้องต้น, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, 2528), หน้า 133.

4. การสรุปตีความจากลักษณะบุคคลที่ปรากฏให้เห็น เป็นปัจจัยให้ชอบหรือไม่ชอบสิ่งที่เกี่ยวข้องได้ เช่น เห็นอาจารย์ในชั่วโมงแรกสอนวิชาที่ตัวเองชอบ มีลักษณะแตกต่างจากอาจารย์ที่เคยสอนมา ความรู้สึกไม่ชอบอาจารย์ทำให้มีทัศนคติไม่ดีต่อวิชานั้นในภายหลังได้

5. ความบกพร่องในบุคลิกภาพและการปรับตัว ทำให้บุคลิกภาพและการปรับตัว ทำให้บุคคลนั้น ๆ ถือว่าเป็นปมด้อยของตัวจนเกิดทัศนคติไม่ดีต่อสิ่งที่เกี่ยวข้อง

การวัดทัศนคติ

ในการศึกษาทัศนคตินั้น นอกจากเราจะกำหนดสิ่งเร้าไว้เป็นเป้าหมายสำหรับการสนองที่ใช้เป็นตัวชี้ของทัศนคติที่ใช้อยู่ทั่วไป เรียกว่า องค์ประกอบที่ใช้วัดทัศนคติ Milton J. Rosenberg และ Carl I. Hovland ได้แบ่งองค์ประกอบที่ใช้วัดทัศนคติออกเป็น 3 อย่าง คือ

1. องค์ประกอบทางด้านท่าที ความรู้สึกส่วนตัว ได้แก่ ความรู้สึกส่วนบุคคลที่เขามีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เช่น โกรธเกลียด รัก ชอบ เป็นต้น เป็นเรื่องความแตกต่างกันตามแต่บุคคลจะมีหรือเรียกว่า เป็นค่านิยม โดยเฉพาะของแต่ละบุคคลก็ได้ เช่น ของสิ่งหนึ่งอาจเป็นที่ชอบของคนคนหนึ่ง แต่อาจไม่เป็นที่ชอบของอีกคนหนึ่งก็ได้ และความรู้สึกดังกล่าวนี้อาจจะแสดงออกโดยสีหน้า ท่าทาง เมื่อเขาคิดถึงสิ่งนั้น

2. องค์ประกอบด้านพุทธิปัญญาหรือ ความรู้ ความคิด ซึ่งได้แก่ ความเชื่อ หรือแนวคิดหรือการรับรู้ ต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งอาจจะเป็นได้ทั้งแง่ดีและแง่ไม่ดี

3. องค์ประกอบทางด้านพฤติกรรม คือ แนวโน้มที่จะกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งต่อสิ่งของบุคคล หรือสถานการณ์ ถ้ามีสิ่งเร้าที่เหมาะสมก็จะเกิดการปฏิบัติหรือปฏิกริยาอย่างใดอย่างหนึ่งตอบสนอง¹⁶

การเปลี่ยนแปลงทัศนคติ

การเปลี่ยนแปลงทัศนคติ เป็นการเปลี่ยนความรู้ ความคิด โดยการเปลี่ยนองค์ประกอบทางด้านความรู้ ความคิด เช่น การรับรู้ข้อมูลใหม่จากบุคคลอื่นหรือจากสื่อมวลชนเป็นการเปลี่ยนความรู้สึก เช่น ได้รับประสบการณ์ที่พึงพอใจหรือสะเทือนใจ เป็นการเปลี่ยนพฤติกรรม เช่น เมื่อบรรทัดฐานของสังคมเปลี่ยนไป หรือถูกบังคับให้กระทำในสิ่งที่ตรงข้ามกับพฤติกรรมเดิมของตน

การเปลี่ยนแปลงทางด้านทัศนคติเกิดจากอิทธิพลของการได้รับสารไม่ว่าจะเป็นการสื่อสารระหว่างบุคคลในกลุ่ม และในที่สาธารณะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านทัศนคติในลักษณะดังต่อไปนี้

¹⁶กมลรัตน์ หล้าสูงศ์, จิตวิทยาเบื้องต้น, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, 2528), หน้า 145.

1. การเสริมทัศนคติที่มีอยู่เดิม เป็นการเปลี่ยนแปลงทัศนคติในทางที่สอดคล้องกัน การเสริม หรือย้ำ คือ การให้ทัศนคติที่มีอยู่มีความหนักแน่นยิ่งขึ้น
2. การเปลี่ยนแปลงทัศนคติ คือ การเปลี่ยนแปลงในทางตรงข้าม เช่น เปลี่ยนทัศนคติในทางบวกให้กลายเป็นลบ หรือลบกลายเป็นบวก
3. ผลกระทบบวกกลับ คือ การต้องการเปลี่ยนสิ่งใดสิ่งหนึ่งไปในทางทิศทางหนึ่ง แต่สิ่งที่เกิดขึ้นกลับเป็นไปในทางตรงข้ามกับสิ่งที่ต้องการ
4. การอนุรักษ์ คือ การคงทัศนคติที่มีอยู่ไว้ สารจึงถูกสร้างขึ้นมาเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงใดๆ ต่อทัศนคติที่มีอยู่ ไม่ว่าทางบวกหรือทางลบ
5. การเป็นกลาง คือ การเปลี่ยนทัศนคติให้อยู่ที่ศูนย์ กล่าวคือ ไม่มีทัศนคติในทางบวก (สนับสนุน) หรือในทางลบ (ต่อต้าน) ต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด¹⁷

จากความหมายดังกล่าวมาแล้ว ผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่า ทัศนคติ เป็นความรู้สึกนึกคิดที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่แสดงออกมามีแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมไปในทางสนับสนุนหรือต่อต้าน หากได้รับการตอบสนองตามที่คาดหวังด้วยดี จะมีทัศนคติที่สูง หากได้รับการตอบสนองน้อยกว่าที่คาดหวังไว้ก็จะมีทัศนคติที่ต่ำ

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับเมือง

ความหมายของเมือง

แนวความคิดที่เกี่ยวข้องกับเมือง มีผู้ให้ความหมายอยู่หลายท่านด้วยกัน ในที่นี้จะขอยกตัวอย่างความหมายของเมืองที่ได้จากผลงานของท่านผู้รู้เพียงบางท่านเท่านั้น คือ

หลุยส์ ไวท์ (Louis Wirth) กล่าวว่า เมือง หมายถึง สถานที่ตั้งถิ่นฐานอันถาวรหนาแน่น และมีขนาดใหญ่โตที่บุคคลซึ่งมีพื้นเพที่แตกต่างกันมารวมกันอยู่เป็นหมู่เหล่า

วิกเตอร์ และเฮอ์เบอร์ท (Victor B.Ficker and Herbert S. Graves) “เมือง” หมายถึง สถานที่หรือบริเวณที่มีลักษณะดังต่อไปนี้ คือ

1. มีประชากรอย่างน้อยที่สุดจำนวนหนึ่ง ซึ่งแต่ละประเทศมีกฎหมายไว้เหมือนกัน
2. มีความหนาแน่นของประชากรจำนวนหนึ่งต่อพื้นที่หนึ่งตารางกิโลเมตร
3. มีเกณฑ์ทางประวัติศาสตร์เกี่ยวกับบทบาทของเมืองในอดีตว่าการกิจอะไรบ้าง
4. มีเกณฑ์เกี่ยวกับลักษณะทางพื้นที่ตามกฎหมายปกครอง

¹⁷สงวน สุทธิเลิศอรุณ และคณะ, จิตวิทยาสังคม, (กรุงเทพมหานคร : ชัยศิริการพิมพ์, 2522), หน้า 103-104.

5. ลักษณะของชุมชนที่ชุมชนสร้างขึ้น เช่น มีคฤหาสน์บ้านช่อง ถนนหนทาง น้ำประปา ฯลฯ ที่รองรับด้วยอำนาจของกฎหมาย
6. เป็นรูปแบบของวิถีการดำรงชีวิตและความรู้สึกนึกคิดที่แตกต่างไปจากประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชน โบราณดั้งเดิมหรือชนบทหรือสังคมชาวไร่ชาวนา
7. เป็นสถานที่ที่มีลักษณะของพาณิชยกรรม ซึ่งปฏิบัติการกิจการในการแจกจ่ายสินค้าและบริการ
8. เป็นสถานที่ที่เน้นอุตสาหกรรมแต่เพียงอย่างเดียว เมือง จึงเป็นสถานที่ที่มีโรงงานอุตสาหกรรมมากที่สุด
9. เป็นสถานที่ที่ต้องพึ่งผลิตผลภายนอกในการยังชีพ
10. เป็นศูนย์กลางของการคมนาคม
11. เป็นสถานที่ที่ผู้คนต้องเดินทางเข้ามาทำงานหรือประกอบธุรกิจ
12. เป็นศูนย์กลางของการบริหารและศาสนา
13. เป็นสถานที่ที่ก่อให้เกิดการเคลื่อนไหวของหลายสิ่งหลายอย่างในชีวิต
14. เป็นสถานที่ที่ผู้คนซึ่งมีพื้นเพต่างกันมาอาศัยอยู่
15. เมืองสมัยใหม่เป็นที่รวมของคนเป็นจำนวนมากในบริเวณที่มนุษย์สร้างขึ้น คนเหล่านี้จะผลิตและแจกจ่ายสินค้าที่มีใช้ทางเกษตรและจากผลพวงของสิ่งเหล่านั้น บุคคลเหล่านี้จะพัฒนาวิถีชีวิตที่มีลักษณะไม่ยึดมั่นอยู่กับบุคคล มีปฏิกริยาตอบโต้ซึ่งกันและกัน และควบคุมพฤติกรรมของสมาชิกโดยผ่านกลไกอื่นใดที่มีใช้ครอบครัว

วิกเตอร์ และเฮร์เบอร์ท (Victor B.Ficker and Herbert S.Graves, 1971) ยังได้กล่าวถึงเมืองต่อไปอีกว่า คือ สิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นมา ณ จุดใดจุดหนึ่ง ซึ่งมีความหลากหลายทางศักยภาพที่จำเป็นต้องมีระบบการขนส่งเพื่อลดความแออัดและอำนวยความสะดวกในการขนถ่ายวัสดุและผู้คน ศูนย์กลางเมืองมีลักษณะการดำรงชีวิตที่มีความรวดเร็วและสิ้นเปลือง มีกิจกรรมที่ต้องใช้ความชำนาญเฉพาะอย่าง องค์กรทางสังคมที่สลับซับซ้อน และผู้คนมีโอกาสก้าวหน้าในการงานมากขึ้น ซึ่งเมื่อเทียบกับประชาชนที่อาศัยอยู่ในชนบทแล้ว ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเมืองจะมีลักษณะหลากหลายและมีการติดต่อกันโดยใช้เกณฑ์กลางแทนที่จะใช้ความสัมพันธ์ส่วนตัว

ริชาร์ท และเด็นนิส (Richard T. Geruson and Dennis Mcgeath) กล่าวว่า เมืองเป็นส่วนประกอบของบริเวณเมืองหลวง ที่เป็นที่ตั้งถิ่นฐานอย่างหนาแน่นของประชาชน ซึ่งปฏิบัติการบางอย่างที่ถูกกำหนดขึ้นมาโดยมีขอบเขตทางการเมือง

วรวิติ หิรัญรักษ์ เมือง แบ่งออกได้หลายประเภทตามจำนวนประชากร ความหนาแน่นของประเทศ ความหลากหลายของผู้คน วัฒนธรรมและวิวัฒนาการ เช่นมหานครระดับชาติ (National Metropolis เช่น กรุงเทพฯ) มหานครระดับภูมิภาค (Regional Metropolis เช่น เชียงใหม่) เมืองระดับภูมิภาค (Regional City เช่น นครราชสีมา) เมืองใหญ่ (City เช่น เมืองทั่ว ๆ ไป แต่ไม่เท่ากับประเภทแรก) เมืองเล็ก (Town) หมู่บ้าน (Village) และกลุ่มบ้าน (Hamlets)

หลุยส์ มันทฟอร์ด (Louis Mumford)

1.เมืองชนบท (Eopolis) เป็นเมืองที่เกิดจากชุมชนที่เป็นหมู่บ้านอันเป็นขั้นตอนแรกของการกลายเป็นเมืองที่เป็นหน่วยของการทำกิจกรรมร่วมกัน มีความสัมพันธ์เชิงเศรษฐกิจ มีการตั้งถิ่นอย่างถาวร จัดตั้งสถาบัน เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชนที่อยู่อาศัย และเริ่มปรับตัวเพื่อรองรับอารยธรรมใหม่ๆ

2.นคร (Plois) คือ เมืองที่มีความเจริญมากกว่าเมืองชนบท มีการแบ่งงานกันทำ และหามาตรการป้องกันตนเองจากผู้บุกรุก

3.มหานคร (Megropolis) มีความเจริญมากกว่านคร กลายเป็นเมืองแม่ที่มีนครอื่นเป็นบริเวณล้อมรอบ

4.อภิมหานคร (Megapolis) เป็นบริเวณที่ประกอบด้วยมหานครหลาย ๆ แห่ง มีอาณาบริเวณครอบคลุมกว้างขวางกว่ามหานคร เป็นจุดเริ่มต้นของความเสื่อมโทรมของเมือง ในยุโรปเรียกว่า "Conurbation"

5.ทุนคร (Tyrannopolis) เป็นเมืองที่เติบโตมากขึ้นจากอภิมหานคร เกิดความเสื่อมโทรมเห็นได้ชัด จะตกต่ำในทุก ๆ ด้านทั้งเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม ตลอดจนวิถีการดำรงชีวิตของคนเมือง จะเปลี่ยนแปลงไปในทางที่เลวลง มีการล้มละลายของหน่วยการปกครอง การบริหาร (Polity) ของท้องถิ่นและมีการอพยพไปอยู่ที่อื่น

6.ทุนคร (Nekropolis) เป็นลักษณะของเมืองที่นำไปสู่ความแตกดับของชุมชนเกิดความทุกข์ยาก ภัยพิบัติ โรคภัยไข้เจ็บ สาธารณูปโภคต่างๆ เสื่อมโทรมลงจนถึงที่สุด ชากที่จะเข้าไปแก้ไขปรับปรุงให้เข้าสู่สภาพเดิมและดีขึ้นได้

สำหรับในประเทศไทยนั้นถือว่าเมืองคือบริเวณเทศบาล สุขาภิบาลที่มีประชากรไม่น้อยกว่า 5,000 คน และมีความหนาแน่นไม่น้อยกว่า 1,000 คนต่อตารางกิโลเมตร

ทฤษฎีเกี่ยวกับการขยายตัวของเมือง

ความพยายามที่จะอธิบายถึง หลักการขยายตัวและเจริญเติบโตของเมืองมีมานานแล้วในศตวรรษที่ 19 นักภูมิศาสตร์ชาวเยอรมันเชื่อว่า เมืองเป็นสิ่งมีชีวิตย่อมขยายตัวและเติบโตได้เหมือนสิ่งมีชีวิตอื่น ๆ การขยายของเมืองอาจสังเกตได้จากการเพิ่มของประชากร ความซับซ้อน

ของการใช้ที่ดิน นักสังคมศาสตร์ได้พยายามวางหลักเกณฑ์ศึกษาปรากฏการณ์ของเมือง ในปัจจุบัน มีเกณฑ์ที่เชื่อกันมาก 3 ทฤษฎี ได้แก่

1. ทฤษฎีวงแหวนร่วม (Concentric Theory)

เออร์เนสต์ เบอริจิส (Ernest W Burgess) ศาสตราจารย์แห่งมหาวิทยาลัยชิคาโก ในช่วงปี ค.ศ. 1920 – 1930 เขาได้สังเกตความเจริญและขยายตัวของชิคาโก และเชื่อมั่นว่า จะนำหลักการนี้ไปใช้กับเมืองอื่น ๆ ได้ด้วย เขาอธิบายว่าเมืองขยายตัวออกไปจากจุดศูนย์กลางจุดเดียว ซึ่งเป็นศูนย์กลางของเขตต่าง ๆ ดังนี้

1. เขตใจกลางเมือง (Central Business District) โดยทั่วไปเรียกกันว่า CBD หรือ Downtown เป็นศูนย์กลางเมืองในด้านการค้า การสังคม การคมนาคม ใจกลางเมืองจริง ๆ ก็คือ ย่านขายปลีกซึ่งเต็มไปด้วย ร้านค้า ห้างสรรพสินค้า ร้านอาหาร สำนักงานต่าง ๆ ธนาคาร โรงแรมชั้นหนึ่ง และที่ตั้งของสมาคมที่สำคัญ ๆ ของเมือง ส่วนในกรณีที่มีเมืองมีขนาดใหญ่ กิจกรรมเหล่านี้จะปรากฏอยู่เป็นย่าน

2. เขตปรับเปลี่ยน (Zone in Transition) ถัดจากเขต Downtown ออกไปก็คือ เขต ย่านขนส่ง (Wholesale District) เป็นย่านโกดังเก็บของและคลังสินค้า บางตอนที่ปะปนอยู่กับ ด้านอุตสาหกรรมเบา (Light Industries) ซึ่งอยู่รอบ ๆ CBD โดยยึดเอาความได้เปรียบในเรื่อง การตลาด หรือบางแห่งเป็นเขตที่อยู่อาศัยค่อนข้างคุณภาพต่ำ เป็นห้องเช่า แฟลตราคาถูก

3. เขตอาศัยของคนงาน (Zone of independent workingmen's home) นับเป็นเขตที่ 3 ถัดใจกลางเมืองออกไป เป็นที่อยู่อาศัยของกรรมกรโรงงาน เป็นเขตที่อยู่อาศัยที่ขยายตัวออกมา จากเขตที่ 2 กลุ่มเหล่านี้ยึดเอาความสะดวกในการไปทำงานซึ่งโรงงานจะอยู่ในโซนถัดออกไป

4. เขตที่อยู่อาศัยชั้นดี (Zone of better residences) อยู่ถัดจากเขตที่ 3 มักเป็นถิ่นที่อยู่อาศัยของชนชั้นกลางในอเมริกาและเป็นผู้เกิดในประเทศนี้ เป็นนักธุรกิจ เสมียน พนักงาน เซลล์แมนอาศัยอยู่ในลักษณะครอบครัวเดี่ยว ต่อมาเมื่อแฟลต โรงแรม พร้อมกับศูนย์บริการเล็ก ๆ

5. เขตสัญจรเข้าเย็น (Commuter Zone) โดยทั่วไปอยู่นอกเขตเมืองออกไปตามเส้นทางสำคัญ ๆ โดยรวมกันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ หรือย่านที่อยู่อาศัยขนาดย่อม ส่วนใหญ่เป็นถิ่นที่อยู่อาศัยที่มี ราคาแพง บุคคลเหล่านี้เดินทางเข้ามาทำงานในเขตเมือง โดยอาศัยขนส่งมวลชน รถส่วนตัว

เขตทั้ง 5 ที่เบอริจิส เสนอมาได้หมายความว่า จะคงที่อยู่เช่นนี้ตลอด แต่จะเปลี่ยนไปตามความเจริญของเมือง โดยเฉพาะเวลาเมืองขยายตัวออกไป โซนชั้นในจะรุกล้ำโซนชั้นนอกและ ถัดไป เกิดอาการกระเพื่อมคล้ายกับระลอกน้ำเมื่อเราโยนหินลงไปเหนือผิวน้ำ

1. ทฤษฎีรูปเสี้ยว หรือ ลิ่ม (Sector Theory)

โฮเมอร์ ฮอยท์ เขตที่อยู่อาศัยจะจัดรูปแบบในลักษณะเป็นเสี้ยวหรือเป็นเสี้ยว ๆ แบบรูปพัด แผ่ออกไปจากจุดศูนย์กลางของเมืองตามถนนสายสำคัญ ๆ ตรงกันข้ามกับข้อสังเกตของเบอร์เจสส์ เพราะฮอยท์ กล่าวถึงเฉพาะที่อยู่อาศัยเท่านั้น เขาแสดงให้เห็นว่าค่าเช่า เป็นตัวแทนของคุณลักษณะอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับที่อยู่อาศัยทั้งหมด ดังนั้นจึงชี้ให้เห็นถึงโครงสร้างของเขตที่อยู่อาศัยของแต่ละเมือง การขยายตัวของเมือง เขตที่มีราคาแพงเป็นแรงดึงดูดสำคัญ เพราะมีอิทธิพลดึงให้เมืองเจริญไปในทิศทางนั้นด้วย เขตที่มีราคาแพงนั้น เริ่มที่ใกล้ย่านการค้าหรือสำนักงานต่าง ๆ เพราะเป็นที่พวกมีรายได้สูงทำงาน ฮอยท์ ได้ระบุปัจจัยที่ทำให้เขตที่อยู่อาศัยชั้นดีเกิดขึ้น คือ

1. เขตที่อยู่อาศัยราคาแพง จะเกิดขึ้นและขยายตัวออกไปตามเส้นทางคมนาคม หรือไปสู่จุดที่มีศูนย์กลางการค้าและอาคารอื่น ๆ อยู่ก่อนแล้ว
2. เขตบ้านที่มีราคาแพง จะมีแนวโน้มขยายไปสู่บริเวณที่มีระดับสูงพ้นจากอุทกภัยและใกล้ทะเลสาบ อ่าว ริมน้ำ ไม่มีกิจการอุตสาหกรรม
3. เขตที่อยู่อาศัยราคาแพง จะขยายตัวไปสู่ที่โล่งนอกเมือง ซึ่งไม่ใช่ทางตัน
4. เขตที่อยู่อาศัยราคาแพงมักอยู่ใกล้ย่านผู้นำในถิ่นนั้น
5. การเคลื่อนที่ของสำนักงาน ธนาคาร ร้านค้า จะดึงเอาเขตที่อยู่อาศัยราคาแพงออกไปในทิศทางเดียวกัน
6. เขตที่อยู่อาศัยราคาแพง จะเกิดขึ้นตามเส้นทางคมนาคมที่สะดวกที่สุด
7. แพลตให้เช่าราคาแพงดูเหมือนจะสร้างอยู่ในเขตย่านการค้าเก่า
8. ผู้จัดสรรที่ดินอาจมีส่วนในการหันเหทิศทางของเขตที่อยู่อาศัยราคาแพงได้
9. เขตที่อยู่อาศัยราคาแพง จะไม่เจริญแบบก้าวกระโดดจะปรากฏอยู่ในที่หนึ่ง ๆ เป็นเวลานาน มีการขยายตัวเป็นทิศทางหรือเป็นเสี้ยว ๆ มากกว่าหนึ่งเสี้ยวก็ได้

1. ทฤษฎีหลายศูนย์กลาง (Multiple Nuclei Theory)

โรนนี่ แอร์ และเอเดเวิร์ด อัลล์มาน ศาสตราจารย์ทางภูมิศาสตร์มหาวิทยาลัยชิคาโก รวมเอาแนวคิดของเบอร์เจสส์ และฮอยท์ เข้าด้วยกัน เป็นแนวความคิดใหม่ที่เรียกว่า เมืองแบบมีศูนย์กลางหลายแห่ง เขาเสนอว่า การใช้ที่ดินในเมืองหนึ่ง ๆ แสดงออกซึ่งเป็นจุดศูนย์กลาง (Nucleus) แยก ๆ กันหลายแห่ง ปัจจัยต่าง ๆ ที่มีอำนาจดึงดูดทำให้เกิดย่านศูนย์กลาง ได้แก่ ที่อยู่อาศัย ย่านธุรกิจ ย่านอุตสาหกรรม และอื่น ๆ ขึ้นในเมือง (Nuclei) เมื่อเมืองมีการขยายตัวไปก็สามารถเกิดศูนย์กลางใหม่ได้ การเกิดศูนย์กลางต่าง ๆ มาเป็นเขตเฉพาะนั้น มีปัจจัยต่าง ๆ ดังนี้

1. กิจกรรมบางอย่างต้องการอุปกรณ์และความสะดวกสบายเป็นพิเศษ เช่น ย่านการค้า ย่อยต้องการทำเลสะดวกที่สุด ทำเรือต้องการชายฝั่งเหมาะสม อุตสาหกรรมต้องการขนาดที่ดิน และใกล้น้ำ เป็นต้น

2. กิจกรรมบางอย่างที่เหมือนกันมักจะตั้งอยู่ใกล้กัน โดยยึดเอาความได้เปรียบร่วมกัน เขตร้านค้าย่อยอยู่ร่วมกันเพราะได้เปรียบจากลูกค้าร่วมกัน ย่านการเงินการธนาคารก็อยู่ในเขตเดียวกันเพราะความสะดวกสบายในการติดต่อ เป็นต้น

ย่านต่าง ๆ ซึ่งเป็นศูนย์รวมของกิจกรรมต่าง ๆ ในเมืองของสหรัฐโดยทั่วไป เขตย่านการค้า เพราะเป็นศูนย์รวมของการคมนาคมขนส่ง เขตย่านการเงิน ย่านโรงหนังโรงละคร หรือเขตที่ทำการของรัฐบาล รวมทั้งย่านการชวารถยนต์ ซึ่งตั้งอยู่บนถนนสายสำคัญ ๆ ที่ออกไปนอกเมือง เขตการชวส่งมักอยู่ใกล้ ๆ กับเส้นทางรถไฟ เขตย่านอุตสาหกรรมมักอยู่รอบนอกเมือง เพราะมีสถานที่กว้าง และมีถนนหนทางเข้าถึงสะดวก ส่วนเขตที่อยู่อาศัยตั้งอยู่บนที่สูง ไกลจากเขตรถไฟและอุตสาหกรรม¹⁸

จากความหมายดังกล่าว ผู้วิจัยสรุปได้ว่า เมือง เป็นศูนย์รวมของกิจกรรมต่าง ๆ เช่น เป็นศูนย์กลางของการคมนาคม เป็นสถานที่ที่คนต่างถิ่นต่างเข้ามาทำงานหรือประกอบธุรกิจ เป็นสถานที่ที่ก่อให้เกิดการเคลื่อนไหวของหลายสิ่งหลายอย่างในชีวิต และเป็นสถานที่ที่ผู้คนซึ่งมีพื้นเพต่างถิ่นมาอาศัยอยู่

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับเมืองน่าอยู่

จุดเริ่มต้นการพัฒนาเมืองน่าอยู่

ใน พ.ศ. 2529 สำนักงานองค์การอนามัยโลกภาคพื้นยุโรป (WHO, EURO) ได้เสนอโครงการเมืองน่าอยู่ โดยเอาวิธีการพัฒนาสุขภาพของประชาชนบนพื้นฐานของหลักการสุขภาพดีถ้วนหน้ามาใช้ในระดับท้องถิ่น องค์การอนามัยโลก ได้กำหนดให้วันที่ 7 เมษายน 2539 เป็นวัน WHO Healthy Cities เพื่อรณรงค์ให้เมืองต่าง ๆ จากทั่วโลกหันมาสนใจโครงการเมืองน่าอยู่ และได้กำหนดแนวทางเพื่อสนับสนุนการพัฒนาเมืองน่าอยู่อย่างเป็นรูปธรรมไว้ 11 ประการ ประกอบด้วย

- (1) สิ่งแวดล้อมทางกายภาพและที่อยู่สะอาด ปลอดภัย
- (2) มีระบบนิเวศอยู่ในภาวะคุณภาพและยั่งยืน
- (3) มีชุมชนเข้มแข็ง ช่วยเหลือเกื้อกูล ไม่เอารัดเอาเปรียบกัน

¹⁸ นัครชัย พงศ์ประบุร, การตั้งถิ่นฐานมนุษย์ : ทฤษฎีและแนวปฏิบัติ, (กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526), หน้า 20-25.

- (4) ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนด ควบคุม ตัดสินใจเกี่ยวกับเรื่องที่มีผลกระทบต่อสุขภาพ
- (5) ประชาชนได้รับปัจจัยพื้นฐานของชีวิต (อาหาร น้ำ ที่พักอาศัย ความปลอดภัย มีรายได้ และมีงานทำ)
- (6) ประชาชนมีสิทธิ มีโอกาสรับรู้ข่าวสาร มีการติดต่อประสานงาน และระดมความคิด ประสานการดำเนินงานร่วมกันในชุมชน
- (7) มีระบบเศรษฐกิจที่หลากหลาย มีชีวิตชีวา มีนวัตกรรมอยู่เสมอ
- (8) มีการเชื่อมโยงมรดกทางวัฒนธรรม วิธีการดำรงชีวิต รวมทั้งเอกลักษณ์ของกลุ่มชนแต่ละชุมชน
- (9) มีการพัฒนาเป็นไปอย่างกลมกลืน และส่งเสริมคุณลักษณะที่ดี ที่มีมาในอดีต
- (10) มีระบบบริการทางสาธารณสุข และการรักษาพยาบาลที่ทั่วถึง เหมาะสมสำหรับประชาชนทุกคน
- (11) ประชาชนมีสภาวะสุขภาพดี มีอัตราการเจ็บป่วยในระดับต่ำ

การพัฒนาเมืองนำอยู่ในประเทศไทย ได้ริเริ่มขึ้นเป็นครั้งแรกภายใต้กรอบทางด้านสาธารณสุข ตามแนวทางขององค์การอนามัยโลก ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2537 โดยสนับสนุนให้ชุมชนเมืองขนาดต่าง ๆ 5 เมือง ได้แก่ กรุงเทพมหานคร นครราชสีมา พะเยา ยะลา และพนัสนิคม เป็นเมืองนำร่องและกำหนดแนวทางให้ผู้บริหารองค์กรท้องถิ่น สร้างเครือข่ายการพัฒนาร่วมกับชุมชนภายในท้องถิ่นนั้น โดยในทางปฏิบัติแต่ละเมืองได้ใช้วิธีการของตนเองในการพัฒนาไปสู่ความเป็นเมืองนำอยู่ ต่อมาเริ่มมีหลายหน่วยงานได้รับเอาแนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืน และเมืองนำอยู่ไปดำเนินการตามภารกิจของแต่ละหน่วยงาน โดยมีจุดเน้นในองค์ประกอบของเมืองนำอยู่ที่ต่าง ๆ กันไป ขณะเดียวกันรัฐบาลเองก็มีนโยบายที่จะส่งเสริมและกระตุ้นให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องตระหนักในความสำคัญและสนับสนุนการพัฒนาเมืองและชุมชนให้น่าอยู่อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน จึงมอบให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติประสานดำเนินการ พร้อมทั้งแต่งตั้งให้มีกลไก คณะกรรมการพัฒนาเมืองแห่งชาติขึ้นเมื่อต้นปี 2543 เพื่อกำหนดนโยบายและประสานการดำเนินงานในเรื่องเมืองนำอยู่-ชุมชนนำอยู่ โดยมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน ต่อมาภายใต้การดำเนินงานของกลไกดังกล่าว ได้มีการจัดทำกรอบแนวทางการพัฒนาเมืองอย่างยั่งยืน : เมืองนำอยู่-ชุมชนนำอยู่ ผ่านความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 25 เมษายน 2543 เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ประกอบการจัดทำแผนการปฏิบัติการได้ต่อไป ประกอบกับช่วงเวลานั้นอยู่ระหว่างการเตรียมการจัดทำแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 ทั้งในระดับจังหวัด ระดับอนุภาคทั่วประเทศและระดับชาติ เพื่อให้สอดคล้องเป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2540 ในมาตรา 76 ซึ่งกำหนดให้รัฐต้องส่งเสริมสนับสนุนการมีส่วนร่วม

ของประชาชนในการกำหนดกรอบนโยบาย การวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม รวมทั้งการตรวจสอบ การใช้อำนาจรัฐทุกระดับ จึงเป็นโอกาสอันดีที่จะได้รับฟังแนวคิดและความต้องการของประชาชนซึ่งอยู่ในแต่ละพื้นที่และเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและรับผลจากการพัฒนาโดยตรง

ในระยะเตรียมการจัดทำแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 เป็นช่วงที่ประชาชนทั่วประเทศตื่นตัว สะท้อนความต้องการทำเมืองน่าอยู่-ชุมชนน่าอยู่อย่างหลากหลาย ดังจะเห็นได้จากการระดมความคิดในเวทีวิสัยทัศน์และทิศทางแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 ที่จัดขึ้นในระดับจังหวัด ระดับอนุภาค และระดับชาติกว่า 100 เวที มีประชาชนจากภาคส่วนต่างๆ เข้าร่วมกว่า 20,000 คน ซึ่งได้สะท้อนแนวคิดและความต้องการที่ตรงกันคือ “ต้องการให้มีการพัฒนาเมืองน่าอยู่-ชุมชนน่าอยู่” โดยให้ความสำคัญกับ

- การเสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัวและชุมชน รวมทั้งส่งเสริมการรวมกลุ่มของชุมชน การมีประชาคม ในทุกระดับและเชื่อมโยงเป็นเครือข่าย

- การส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเมือง ชุมชนและชนบทให้น่าอยู่ มีสภาพแวดล้อมดี ปลอดภัย

- ให้มีการวางแผนพัฒนาพื้นที่และการจัดระบบผังเมืองที่เหมาะสม มีประสิทธิภาพและเกิดผลในทางปฏิบัติได้จริง โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วม

- ปรับปรุงและพัฒนาสภาพแวดล้อมเมืองและชุมชน ให้มีระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ดี ใช้มาตรการจูงใจ และมาตรการทางกฎหมายควบคู่กันไป

- อนุรักษ์และสร้างจิตสำนึกให้เด็ก เยาวชน และคนในชุมชน รักและมีความเป็นเจ้าของท้องถิ่น มีส่วนร่วมดูแลสิ่งแวดล้อมและการใช้ทรัพยากรท้องถิ่น

- ยกระดับคุณภาพชีวิต เน้นการเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการด้านสาธารณสุขอย่างพอเพียง ทัวถึง มีการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และการพัฒนาระบบสาธารณสุขปโภคและสาธารณสุขการในชุมชนเมืองและชนบทให้ทั่วถึง

- ให้มีระบบบริหารจัดการที่ดี มีประสิทธิภาพ ให้ความสำคัญกับการกระจายอำนาจและกระจายงบประมาณสู่ท้องถิ่นและชุมชน เพื่อการจัดการพัฒนาเมืองและคุณภาพชีวิตได้อย่างสอดคล้องกับความต้องการและสภาพความเป็นจริงในพื้นที่

- มีการกำหนดและพัฒนาเครื่องมือชี้วัดความเป็นเมืองน่าอยู่และชุมชนน่าอยู่ที่เป็นรูปธรรม และนามธรรม

ภายใต้กรอบแนวคิดและหลักการพื้นฐานดังกล่าว สามารถสรุปให้เห็นถึงภาพรวมองค์ประกอบของเมืองน่าอยู่-ชุมชนน่าอยู่ ที่เชื่อมโยงกันในทุกมิติอย่างเป็นองค์รวม และมีชุมชนเข้มแข็งเป็นรากฐานในการพัฒนา จะประกอบด้วย 4 องค์ประกอบสำคัญ อันได้แก่

1. ความน่าอยู่ จะมีความหมายครอบคลุมทั้งด้านการมีสภาพแวดล้อมทางกายภาพดี สังคมเข้มแข็ง มีความสงบ สะอาด สะอาด ปลอดภัย มีระเบียบวินัย คนมีคุณภาพชีวิตดี วิถีชีวิตความเป็นอยู่ดี มีความสุข

2. การมีภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่ช่วยเกื้อกูลให้ชุมชนเข้มแข็ง มีการสืบทอดรักษาและปรับใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ตลอดจนพัฒนาต่อยอดให้เกิดเทคโนโลยีที่เหมาะสม นำมาใช้ประโยชน์กับการผลิตและวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. การมีเศรษฐกิจฐานรากที่เข้มแข็ง สมดุล มีภูมิคุ้มกัน สามารถเพิ่มรายได้และการมีงานทำ ด้วยการพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์เชื่อมโยงสู่ตลาดภายในและนอกประเทศ รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และพัฒนาให้เกิดความเชื่อมโยงชนบทและเมือง

4. การมีระบบบริหารจัดการที่ดี มีประสิทธิภาพ โปร่งใส เป็นธรรม ตรวจสอบได้ ประชาชนและภาคประชาสังคมมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนา

ภายใต้แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 นำไปสู่เป้าหมายระยะยาวในการกระจายโอกาสการมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ให้เท่าเทียมกันและสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจให้คนชนบทและเมืองตามศักยภาพในทุกพื้นที่ โดยมีแนวทางการพัฒนาเมืองน่าอยู่ ชุมชนน่าอยู่ ได้กำหนดเป้าหมาย แนวทางการพัฒนาที่สำคัญไว้ ดังนี้

เป้าหมาย

มุ่งเพิ่มความเข้มแข็งชุมชนและประชาสังคมระดับต่าง ๆ ให้มีความมั่นคงทางสังคม วัฒนธรรมและเศรษฐกิจ รวมทั้งมีระบบการบริหารจัดการของชุมชนที่ดี ให้ครอบคลุมทุกตำบลทั่วประเทศ พร้อมกับให้มีการพัฒนาเมืองและชุมชนให้น่าอยู่ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคมให้กระจายครอบคลุมทั่วประเทศภายในปีสิ้นแผน ก่อให้เกิดเศรษฐกิจฐานรากที่เข้มแข็งและช่วยลดความยากจนในชนบทและเมือง

แนวทางการพัฒนา

มุ่งเน้นการสร้างกระบวนการชุมชนเข้มแข็งจากฐานรากทั้งในชนบทและเมืองผ่านเครือข่ายการมีส่วนร่วมของภาคีการพัฒนาจากทุกภาคส่วน ควบคู่ไปกับการสร้างสภาวะแวดล้อมให้เมืองและชุมชนมีความน่าอยู่ตามศักยภาพความพร้อม มีการบริหารจัดการอย่างมีส่วนร่วม เพื่อสามารถขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากของเมืองและชุมชนให้เข้มแข็ง พึ่งตนเองได้ ช่วยให้เกิดการจ้างงาน เพิ่มรายได้ ตลอดจนลดปัญหาความยากจนในชนบทและเมือง ช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตและวิถีชีวิตที่ดีมีความสุข โดยมีแนวทางการพัฒนาที่สำคัญ ดังนี้

2.1 พัฒนากระบวนการชุมชนเข้มแข็งให้เกิดพลังของคนในชุมชน ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบในการพัฒนา แก้ไขปัญหา สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง เป็นรากฐานที่มั่นคงของสังคม

2.2 พัฒนาเมืองน่าอยู่และชุมชนน่าอยู่ตามศักยภาพ ความพร้อมอย่างสอดคล้องกับวัฒนธรรม ค่านิยม และความต้องการของคนในสังคม

หากมองในภาพรวมของกระบวนการขั้นตอนที่จะผลักดันให้เกิดการขับเคลื่อน การนำนโยบายแนวทางการพัฒนาเมืองน่าอยู่ ชุมชนน่าอยู่ไปปฏิบัติให้บังเกิดผลได้นั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องสร้างองค์ความรู้ความเข้าใจ สร้างจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อ พร้อมกับการสร้างระบบการทำงานที่เป็นเครือข่าย สามารถระดมพลังร่วมจากทุกภาคีที่เกี่ยวข้องให้เกิดการเรียนรู้ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบอย่างแท้จริง โดยมีขั้นตอนการดำเนินการใน 3 ขั้นตอนหลัก ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนการขับเคลื่อนเมืองน่าอยู่ ชุมชนน่าอยู่

1.1 ขั้นเตรียมความพร้อมสร้างความเข้าใจร่วมกัน

1.2 ขั้นการสร้างเครือข่ายกระบวนการมีส่วนร่วมและดำเนินการพัฒนา ให้เกิดการร่วมคิดตัดสินใจ รับผิดชอบต่อและร่วมดำเนินการพัฒนาเมืองน่าอยู่ ชุมชนน่าอยู่ในลักษณะพหุภาคี

1.3 ขั้นที่สาม สนับสนุนให้มีการร่วมกันติดตามประเมินผล

บทบาทภาคีการพัฒนา

หากมองถึงบทบาทภาคีการพัฒนาที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาเมืองน่าอยู่ ชุมชนน่าอยู่ คงต้องมองให้ครบทุกภาคีหลัก โดยแต่ละภาคีจะมีบทบาทที่ต่างกันออกไปตามศักยภาพและประสบการณ์ที่สั่งสมมา กลุ่มที่เป็นรากฐานสำคัญและเป็นหัวใจของความสำเร็จในการทำเมืองและชุมชนให้น่าอยู่ได้อย่างยั่งยืน คือ กลุ่มชุมชนและประชาสังคม ที่ก่อตัวขึ้นมา มีความเข้มแข็ง มุ่งมั่นต้องการร่วมกัน คิดเองทำเองกันมากขึ้น หากมองถึงบทบาทของภาคการเมือง ก็ควรต้องมีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีความต่อเนื่องในการดำเนินนโยบาย เป็นธรรมชาติของประชาชนเป็นสำคัญ ส่วนภาคราชการจำเป็นต้องปรับบทบาทเป็นผู้สนับสนุน ให้คำปรึกษาชี้แนะเทคนิควิชาการ ปรับแนวความคิดการทำงานเป็นแนวราบ/ทีมงาน โดยเฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในทุกกระดับ ที่ทำงานใกล้ชิดกับประชาชน ต้องปรับระบบการทำงานและเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงวางแผนและบริหารจัดการพัฒนาท้องถิ่นของตนอย่างสอดคล้องกับทิศทางกระจายอำนาจและรัฐธรรมนูญ ปัจจุบัน ในส่วนขององค์กรพัฒนาเอกชน จะทำหน้าที่ให้คำปรึกษาและเป็นที่ปรึกษาให้กับชุมชน แนะนำให้ชุมชนเรียนรู้ คิดเอง ทำเองเป็น และเชื่อมประสานการทำงานระหว่างชุมชนกับองค์กรและหน่วยงานต่าง ๆ รวมทั้งช่วยสนับสนุนทรัพยากร ในส่วนของผู้ทรงคุณวุฒิ นักวิชาการ เป็นอีกกลุ่มหนึ่งที่จะสามารถมีส่วนช่วยสนับสนุนจุดประกายความคิดสร้างความรู้ความเข้าใจทางเทคนิควิชาการ

และส่งเสริมให้เกิดความเข้าใจเมื่อมีข้อขัดแย้งต่างๆ ในสังคม ในส่วนของภาคธุรกิจเอกชน ก็สามารถร่วมคิดร่วมทำช่วยสนับสนุนทรัพยากร รวมทั้งสื่อมวลชน ก็จะเป็นสื่อกลางสะท้อนข้อเท็จจริงในสังคมชุมชนอย่างมีคุณภาพ สร้างสรรค์ สะท้อนความต้องการ ปัญหา รวมทั้งถ่ายทอดความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และช่วยบรรณรงค์สร้างจิตสำนึกสาธารณะได้เป็นอย่างดี

เพื่อให้การดำเนินงานพัฒนาเมืองน่าอยู่ ชุมชนน่าอยู่เกิดการขยายผล ไปสู่ท้องถิ่นอย่างกว้างขวาง จึงได้นำผลการศึกษาค้นคว้าโครงการแปลงแนวทางการพัฒนาเมืองน่าอยู่ ชุมชนน่าอยู่ ซึ่งเป็นบทเรียนจากการปฏิบัติจริงในระดับท้องถิ่นชุมชนมาประกอบการพิจารณาเป็นข้อเสนอแนะแนวทางดำเนินการที่ควรสนับสนุนเพื่อการขยายผล ดังนี้

1. การสร้างกระแสท้องถิ่นเรื่องเมืองน่าอยู่ ชุมชนน่าอยู่ทั่วประเทศ โดยเน้นกระแสความสนใจในคุณภาพชีวิต สุขภาพ สิ่งแวดล้อมของเมืองและชุมชน
2. การเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการปฏิบัติอย่างแท้จริง โดยสนับสนุนให้มีการจัดเวทีการเรียนรู้ สร้างข่ายการเรียนรู้ โดยพยายามทำจากจุดเล็ก ๆ ให้สำเร็จ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและเป็นแบบอย่างที่ดีในการขยายผล
3. การพัฒนาระบบการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์เพื่อสนับสนุนกระบวนการขับเคลื่อนเมืองน่าอยู่ ชุมชนน่าอยู่
4. การสร้างกลไกสนับสนุนกระบวนการขับเคลื่อนเมืองน่าอยู่ ชุมชนน่าอยู่ โดยสนับสนุนพัฒนาผู้นำการเปลี่ยนแปลงให้เกิดขึ้นในท้องถิ่นชุมชน พร้อมทั้งสร้างความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร ความเข้าใจในแนวคิดเรื่องเมืองน่าอยู่ ชุมชนน่าอยู่ ผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ รวมทั้งจัดตั้งเป็นเครือข่ายการทำงานเมืองน่าอยู่ ชุมชนน่าอยู่ โดยอาจใช้เว็บไซต์เป็นสื่อ

แนวคิดการพัฒนาเมืองน่าอยู่

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้นำความคิดเห็นจาก ผู้ทรงคุณวุฒิและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มากำหนดกรอบความคิดนโยบายในการพัฒนาเมืองอย่างยั่งยืน : เมืองน่าอยู่และชุมชนน่าอยู่ ซึ่งแนวคิดการพัฒนาเมืองน่าอยู่ประกอบด้วย

1. คุณลักษณะของเมืองน่าอยู่และชุมชนน่าอยู่ ครอบคลุมและผสมผสานกันระหว่าง ปัจจัยแวดล้อมใน 5 ด้าน

(1) ด้านสังคม เมืองน่าอยู่และชุมชนน่าอยู่ควรมีสังคมที่มีคุณลักษณะ

1.1 ประชาชนได้รับการศึกษา ความรู้ การฝึกอบรม ข้อมูลข่าวสารอย่างกว้างขวางและรวดเร็ว

1.2 มีบริการสาธารณสุขและบริการสาธารณะอื่น ๆ ที่เพียงพอและสะดวก

1.3 มีความปลอดภัยในการดำรงชีวิต และรักษาทรัพย์สิน

- 1.4 มีคดีอาชญากรรม ยาเสพติดจำนวนน้อย
 - 1.5 ภาคิการพัฒนาทุกระดับมีส่วนร่วมในการวางแผนการพัฒนาเมือง
 - 1.6 สิทธิของประชาชนและความยุติธรรมได้รับการคุ้มครอง
 - (2) ด้านเศรษฐกิจ ภายในเมืองน่าอยู่และชุมชนน่าอยู่ ควรมิลักษณะ
 - 2.1 มีบรรยากาศที่ดีสำหรับกิจกรรมทางเศรษฐกิจ
 - 2.2 ค่าครองชีพไม่สูง ประชาชนมีงานทำ และมีการประกอบสัมมาอาชีพที่ดี
 - (3) ด้านกายภาพ ภายในเมืองน่าอยู่และชุมชนน่าอยู่ ควรมีสภาพ
 - 3.1 เป็นเมืองที่มีระเบียบด้วยการวางผังเมืองที่มีข้อกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างชัดเจน
 - 3.2 มีการวางแผนและจัดบริการ โครงสร้างพื้นฐานได้ทันต่อความต้องการของประชาชน
 - 3.3 มีระบบการคมนาคมขนส่งที่สะดวก ปลอดภัย และไม่สิ้นเปลือง
 - 3.4 มีสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ สวนสาธารณะ พื้นที่สีเขียว และที่ว่างโล่งอย่างพอเพียง
 - 3.5 มีระบบบำบัดน้ำเสีย กำจัดขยะอย่างเหมาะสม
 - (4) ด้านสิ่งแวดล้อม ของเมืองน่าอยู่และชุมชนน่าอยู่ ควรมิลักษณะ
 - 4.1 สามารถควบคุมมลภาวะทางน้ำ อากาศ ดิน และความดังของเสียง
 - 4.2 เมืองมีจิตวิญญาณและความสุนทรี ที่ประชาชนมีความภาคภูมิใจ และช่วยกันบำรุงรักษาไว้ซึ่งมรดกทางประวัติศาสตร์ ศิลปกรรม และวัฒนธรรมของท้องถิ่น
 - 4.3 ประชาชนมีที่อยู่อาศัยที่ได้มาตรฐานพอเพียงและค่าใช้จ่ายไม่แพง
 - (5) ด้านการบริหารจัดการ เมืองน่าอยู่และชุมชนน่าอยู่ควร
 - 5.1 มีความโปร่งใสและยุติธรรม
 - 5.2 มีประสิทธิภาพและยึดผลประโยชน์ของประชาชนเป็นหลัก
 - 5.3 ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาทุกขั้นตอน
- 2. องค์ประกอบของเมืองน่าอยู่และชุมชนน่าอยู่**
- องค์ประกอบหลักของความเป็นเมืองน่าอยู่และชุมชนน่าอยู่ ประกอบด้วย
1. ความน่าอยู่
 2. ความมีประสิทธิภาพทางเศรษฐกิจ
 3. ความเป็นประชาธิปไตย
- แต่ละองค์ประกอบ สามารถกำหนดให้เป็นเป้าหมายที่เป็นรูปธรรมได้ ดังนี้

1. ความน่าอยู่ : พัฒนาคุณภาพชีวิตและวิถีชีวิตของคนในเมืองและชุมชน

- ประชาชนมีการศึกษาความรู้ และได้รับข้อมูลข่าวสารอย่างกว้างขวาง
- มีการพัฒนาทางสาธารณสุขที่ดีและเพียงพอ
- มีการจัดการทางกายภาพของเมืองที่เป็นระเบียบ

1.1 คุณภาพชีวิต ⇨ สวยงาม

- มีการจัดบริการโครงสร้างพื้นฐานที่มีคุณภาพและพอเพียง
- มีระบบการจราจรขนส่งที่สะดวกปลอดภัยและประหยัด
- มีการจัดการสิ่งแวดล้อมเมืองที่ดี
- มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
- ส่งเสริมสิทธิและหน้าที่ขั้นพื้นฐานของประชาชน

1.2 วิถีชีวิต ⇨ มีมรดกทางประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรมที่ประชาชน

ภาคภูมิใจ

2. ความมีประสิทธิภาพทางเศรษฐกิจของเมืองและชุมชน : ระบบเศรษฐกิจที่สมดุลและมี

ภูมิคุ้มกัน

ระบบเศรษฐกิจที่สมดุลและมีภูมิคุ้มกัน

- ระบบเศรษฐกิจมีความสมดุลตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- มีการจ้างงานอย่างกว้างขวาง
- ชนบทและเมืองมีการเชื่อมโยงอย่างเหมาะสมและเป็นระบบ

3. ความเป็นประชารัฐ : พัฒนาระบบการบริหารจัดการเมืองและชุมชน

3.1 การบริหารจัดการเมืองและชุมชนในภาครัฐ

- มีความโปร่งใสและยุติธรรม
- มีประสิทธิภาพ คล่องตัว และยึดประโยชน์ของส่วนรวมเป็นหลัก
- มีการทำงานแบบพหุภาคี โดยเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเมือง

และ ชุมชนทุกชั้นตอน

3.2 การมีส่วนร่วมของประชาชน

- ชุมชนมีความเข้มแข็งและมีศักยภาพในการเข้าร่วมพัฒนาเมืองและชุมชน
- ประชาชนตระหนักถึงความจำเป็นในการมีส่วนร่วมพัฒนาเมืองและชุมชน

3. แนวทางการพัฒนาในรูปแบบ "รวมพลังเพื่อขับเคลื่อนสังคม"

แนวทางการพัฒนาในรูปแบบ "รวมพลังเพื่อขับเคลื่อนสังคม" เป็นการระดมการมีส่วนร่วมของหน่วยงานภาครัฐ (ทั้งส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น) องค์กรธุรกิจ องค์กรพัฒนา

ภาคเอกชนชุมชน และประชาชนในท้องถิ่น หรือที่เรียกว่า ภาคีการพัฒนา ในรูปแบบร่วมแรงร่วมใจ ช่วยกันคิด ช่วยกันทำ และช่วยกันรับผิดชอบผลการพัฒนา โดยร่วมกันจัดทำ แผนงาน/โครงการ เมืองน่าอยู่ ที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและประชาชนในท้องถิ่น โดยการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ ซึ่งเป็นการสนับสนุนให้การพัฒนาเมืองและชุมชนมีความน่าอยู่และยั่งยืน

4. กระบวนการเปลี่ยนนโยบายและแนวทางการพัฒนาสู่การปฏิบัติ

ความสำเร็จในการพัฒนาเมืองน่าอยู่และชุมชนน่าอยู่ ย่อมขึ้นอยู่กับแรงสนับสนุนที่สำคัญ คือ การสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคีการพัฒนา ตั้งแต่ระดับชาติจนถึงระดับท้องถิ่นบนเวทีการร่วมปรึกษาหารือกัน เพื่อให้ได้ข้อตกลงร่วมกันและเห็นชอบร่วมกันซึ่งจะนำไปสู่การประสานงานในการจัดทำแผนปฏิบัติการพัฒนาเมืองน่าอยู่และชุมชนน่าอยู่ ในการแปลงแนวทางการพัฒนาเมืองน่าอยู่และชุมชนน่าอยู่ไปสู่การปฏิบัติ มีขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 : การกำหนดนโยบายและแนวทางการพัฒนา

เมื่อคณะรัฐมนตรีเห็นชอบกรอบนโยบายและแผนการพัฒนาเมืองน่าอยู่และชุมชนน่าอยู่อย่างยั่งยืนแล้ว คณะกรรมการพัฒนาเมืองแห่งชาติ (กมช.) จัดทำแนวทางการพัฒนาให้เป็นไปตามนโยบายและแผนการพัฒนา

ขั้นตอนที่ 2 : การแปลงแนวทางการพัฒนาไปสู่การปฏิบัติ

1) การเตรียมความพร้อมของทุกภาคีการพัฒนา สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเมืองแห่งชาติ เป็นหน่วยประสานจัดประชุมชี้แจง สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับกรอบนโยบายและแนวทางการพัฒนาเมืองน่าอยู่และชุมชนน่าอยู่ให้แก่หน่วยงาน ส่วนกลาง รัฐวิสาหกิจ และส่วนภูมิภาค สำหรับการจัดประชุมชี้แจงให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้องในท้องถิ่น กลไกระดับจังหวัดเป็นผู้ดำเนินการ

2) กระบวนการระดมการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่น การระดมการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่น โดยการสร้างเครือข่ายการพัฒนาในระดับเทศบาลหรือองค์การบริหารส่วนตำบล มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

(1) การส่งเสริมให้เกิดประชาคม

- การค้นหาตัวบุคคลหรือกลุ่มอาสาสมัครที่จะเป็นผู้นำ ในการผลักดันตามกระบวนการพัฒนาชุมชนแบบมีส่วนร่วมของทุกภาคี โดยให้ชุมชนเป็นผู้เสนอแนะ

- จัดประชุมชี้แจงทั้งในรูปแบบที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ

- ให้ความสำคัญกับชุมชนในการทำ ความเข้าใจ

(2) การสร้างกระบวนการเรียนรู้

- สร้างความเข้าใจตั้งแต่ระดับครอบครัวและองค์กรชุมชน ตลอดจนภาคีการพัฒนาต่าง ๆ เกี่ยวกับแนวคิด กระบวนทัศน์ และแนวทางการพัฒนาแนวใหม่ที่เป็นการพัฒนาแบบองค์รวมโดยยึดคนเป็นศูนย์กลางที่มุ่งสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชน และเน้นว่าการพัฒนาเป็นกระบวนการเรียนรู้และมีกิจกรรมร่วมกันของทุกฝ่าย

- ทบทวนการกำหนดบทบาทหน้าที่ของแต่ละฝ่าย ได้แก่ ครอบครัว องค์กรชุมชน คณะกรรมการท้องถิ่น กลุ่มแกนนำ ต่าง ๆ และหน่วยงานภายนอกที่เข้ามาสนับสนุนการพัฒนาชุมชนโดยชุมชนต้องเป็นหลักในการบริหารการพัฒนา ส่วนหน่วยงานภายนอกเป็นเพียงผู้สนับสนุน

(3) การค้นหาศักยภาพของชุมชน

- เน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคีการพัฒนาตั้งแต่ระดับครอบครัว องค์กรชุมชน กลุ่มแกนนำ คณะกรรมการท้องถิ่นเพื่อให้เกิดการพัฒนาแบบองค์รวม

- จัดทำข้อมูลที่สำคัญเพื่อการพัฒนา ได้แก่ ประวัติท้องถิ่น ทรัพยากรที่มีอยู่ทั้งที่เป็นทรัพยากรธรรมชาติ ทรัพยากรบุคคล รวมถึงกลุ่มองค์กรต่าง ๆ จารีตประเพณี วัฒนธรรม สถานการณ์ของชุมชนในปัจจุบัน เช่น ภัยคุกคาม จุดแข็ง ข้อจำกัด และปัญหา

- สร้างฐานข้อมูลและตัวชี้วัดการพัฒนา

- การวิเคราะห์ข้อมูล นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ผล และนำไปสู่ข้อสรุปเกี่ยวกับปัญหา จุดอ่อน ข้อจำกัด ความเข้มแข็ง และศักยภาพของชุมชน ซึ่งสามารถบันทึกในรูปของแผนที่การตั้งถิ่นฐานของชุมชน พร้อมแสดงแหล่งทรัพยากรและแผนผังความสัมพันธ์ขององค์กรสถาบันต่าง ๆ ซึ่งข้อมูลเหล่านี้จะเป็นพื้นฐานสำคัญในการทำงานขั้นต่อไป

(4) การจัดทำแผนความต้องการของชุมชน

- จัดประชุมร่วมกันระหว่างภาคีการพัฒนา แล้วนำ ผลจากการวิเคราะห์ศักยภาพชุมชนและปัญหาที่ผ่านมา เพื่อกำหนดเป้าหมายการพัฒนาอย่างเป็นรูปธรรม

- ระดมความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยระบุว่า มีแนวทางใด เน้นการอย่างไรที่จะนำไปสู่จุดมุ่งหมายการพัฒนาของชุมชน

- พิจารณาความเป็นไปได้ของทางเลือกทั้งหมดที่มีอยู่จากประเด็นต่อไปนี้

1. มีแนวทางใดบ้างที่ชุมชนสามารถดำเนินการได้เองตามศักยภาพของชุมชน

2. มีแนวทางใดบ้างที่มีปัจจัยหรือโอกาสจากภายนอกเอื้ออำนวยและสนับสนุน

ให้ชุมชนพัฒนาได้ตามศักยภาพของชุมชน

3. มีแนวทางใดบ้างที่ชุมชนจะต้องดำเนินการ แต่ชุมชนยังไม่พร้อมหรือมี

ข้อจำกัด จะมีทางเสริมความพร้อมหรือลดข้อจำกัดของชุมชนได้หรือไม่ อย่างไร

- พิจารณาวามีโครงการ/กิจกรรมอะไรบ้างที่จะนำไปสู่จุดหมายการพัฒนาของชุมชน โดยจัดทำเป็นแผนความต้องการของชุมชน พร้อมทั้งแยกโครงการ/กิจกรรมออกเป็น 3 กลุ่ม คือ

1. โครงการ/กิจกรรมที่ครอบครัว กลุ่มองค์กรในชุมชนสามารถดำเนินการได้ด้วยตนเอง
2. โครงการ/กิจกรรมที่ชุมชนไม่สามารถดำเนินการได้เอง แต่สามารถได้รับการสนับสนุนจากเทศบาลหรือ อบต.
3. โครงการ/กิจกรรมที่เทศบาลหรืออบต. ไม่สามารถสนับสนุนได้ทั้งหมด หรือสนับสนุนได้บางส่วน แต่สามารถขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือองค์กรพัฒนาเอกชน องค์กรธุรกิจ โดยเสนอผ่านแผนพัฒนาอำเภอและแผนพัฒนาจังหวัด
4. หากมีความจำเป็น ต้องจำ กัด โครงการ/กิจกรรม ควรพิจารณาจัดลำดับความสำคัญให้ชัดเจน โดยมีหลักเกณฑ์ที่ตกลงร่วมกัน โดยสมาชิกชุมชน

3) กระบวนการจัดทำแผนปฏิบัติการพัฒนาเมืองน่าอยู่และชุมชนน่าอยู่

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นแกนกลางประสานภาคีการพัฒนาระหว่างแผนพัฒนาของชุมชน (เทศบาลหรือ อบต.) และแผนดำเนินงานของหน่วยงานส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และองค์กรอื่น เพื่อให้ได้แผนปฏิบัติการพัฒนาเมืองน่าอยู่ และชุมชนน่าอยู่ของเทศบาลหรือ อบต. แล้วแต่กรณี โดยมีขั้นตอนดำเนินการ ดังนี้

(1) ให้เครือข่ายการพัฒนาของแต่ละท้องถิ่น พิจารณาจัดตั้งคณะทำงานจัดทำ แผนปฏิบัติการพัฒนาเมืองน่าอยู่และชุมชนน่าอยู่

(2) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดให้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อให้หน่วยงานส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค รัฐวิสาหกิจ องค์กรเอกชน และองค์กรอื่น ที่มีแผนงานและโครงการพัฒนาเมืองน่าอยู่และชุมชนน่าอยู่ ในพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการประสานการสร้างเครือข่ายการพัฒนาระหว่างแผนงานของหน่วยงานและแผนพัฒนาชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นั้น

(3) คณะทำงานจัดทำแผนปฏิบัติการ ฯ พิจารณาคัดเลือกและประสานแผนงาน โครงการจากแผนพัฒนาชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และแผนงานโครงการเมืองน่าอยู่และชุมชนน่าอยู่ของหน่วยงานส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และองค์กรอื่นที่จะดำเนินการในพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีการจัดลำดับความสำคัญเร่งด่วนของโครงการตามความต้องการของชุมชนท้องถิ่น และประมวลแผนงานและโครงการ จัดทำเป็นแผนปฏิบัติการพัฒนาเมืองน่าอยู่และชุมชนน่าอยู่ของท้องถิ่น ซึ่งประกอบด้วย

1. แผนงาน/โครงการของหน่วยงานท้องถิ่น ทั้งส่วนที่จะดำเนินการได้เองและส่วนที่จะขอรับการสนับสนุนจากส่วนกลาง

2. แผนงาน/โครงการของหน่วยงานส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ทั้งส่วนที่จะดำเนินการโดยงบประมาณปกติและโดยงบประมาณที่จะขอรับการสนับสนุนเพิ่มเติมจากส่วนกลาง

3. แผนงาน/โครงการจะต้องมีรายละเอียดชัดเจนเกี่ยวกับเป้าหมาย วิธีการดำเนินงาน แต่ละขั้นตอน และวงเงินใช้จ่าย โดยให้จำแนกว่าส่วนใดจะจัดหาจากที่ใด โดยวิธีการใด

4. ในกรณีที่แผนงาน/โครงการ เป็นของหน่วยราชการหรือองค์กรอื่น และมีความประสงค์จะขอรับการสนับสนุนทางการเงินจากรัฐบาล ไม่ว่าจะทั้งหมดหรือบางส่วน จะต้องระบุไว้ในโครงการด้วยว่ามีวิธีบริหารจัดการด้านการเงินอย่างไร

(4) เสนอแผนปฏิบัติการดังกล่าวให้คณะกรรมการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณา แล้วนำเสนอต่อสภาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ความเห็นชอบ

ขั้นตอนที่ 3 : การเสนอขอการสนับสนุนจากส่วนกลาง

1) เมื่อสภาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ความเห็นชอบแล้ว ให้จัดทำแผนปฏิบัติการ ฉบับสมบูรณ์ และนำเสนอคณะกรรมการกลั่นกรองในจังหวัด

2) เมื่อคณะกรรมการกลั่นกรองในจังหวัดได้พิจารณาแล้ว ให้เสนอแผนงาน/โครงการดังกล่าวต่อ สกมช. เพื่อรวบรวม วิเคราะห์ ก่อนนำเสนอ กมช. เพื่อพิจารณาให้ความเห็นในกรณีที่ขอรับการสนับสนุนแผนงานและโครงการที่เกินขีดความสามารถของท้องถิ่น

3) กรณีหน่วยงานส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ที่มีแผนงานและโครงการ ในแผนปฏิบัติการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้หน่วยงานนั้นจัดทำ แผนการลงทุนประจำปีของหน่วยงาน และหากมีแผนงาน/โครงการที่ต้องการงบประมาณสนับสนุนเพิ่มเติม ให้หน่วยงานนั้นเสนอต่อ สกมช. เพื่อรวบรวมวิเคราะห์และนำเสนอ กมช. พิจารณา

4) ให้ สกมช. ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณา กลั่นกรอง ให้ข้อเสนอแนะ แผนงานและโครงการส่วนที่เกินขีดความสามารถของหน่วยราชการ หน่วยงานภาคเอกชน และองค์กรอื่นในท้องถิ่นที่ต้องการขอความช่วยเหลือและสนับสนุนจากส่วนกลาง ก่อนนำเสนอต่อ กมช.

5) การสนับสนุนทางการเงินให้แก่แผนงาน/โครงการของหน่วยราชการ หรือองค์กรอื่นให้เป็นไปตามมติของ กมช.

6) เมื่อ กมช. ได้พิจารณาให้ความเห็นชอบแผนงาน/โครงการ ให้ สกมช. นำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอนุมัติต่อไป

7) ให้ สกมช. ประสานงานกับสำนักงานงบประมาณและกระทรวงการคลัง เพื่อพิจารณาจัดสรรงบประมาณและเงินกู้สนับสนุนทุนการดำเนินงานตามแผนงานและโครงการที่ได้รับการอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี

ขั้นตอนที่ 4 : การดำเนินการตามแผนปฏิบัติการโดยภาคีการพัฒนา

เมื่อแผนปฏิบัติการผ่านความเห็นชอบจากสภาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแล้ว ในส่วนของแผนงานและโครงการที่ไม่ต้องขอรับการสนับสนุนจากส่วนกลาง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้อง ก็สามารถดำเนินการตามแผนปฏิบัติการได้ทันที สำหรับแผนงานและโครงการที่ต้องการขอรับการสนับสนุนจากส่วนกลาง ก็จะต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาของ กมช. และคณะรัฐมนตรีเพื่อขออนุมัติงบประมาณการสนับสนุน

ขั้นตอนที่ 5 : การติดตามและประเมินผล

เมื่อได้ดำเนินการตามแผนปฏิบัติการแล้ว องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้อง จัดทำการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน โดยมีดัชนีชี้วัด ซึ่ง สกมช. ได้จัดทำ เพื่อเป็นแนวทางให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและองค์กรอื่น จัดทำ ดัชนีชี้วัดการพัฒนาเมืองน่าอยู่ และชุมชนน่าอยู่ให้เหมาะสมตามสภาพท้องถิ่นของตนเอง จากการรวบรวมข้อมูลแหล่งต่าง ๆ สามารถสรุปเป็นตัวอย่างของกลุ่มดัชนีชี้วัดความน่าอยู่ของเมืองและชุมชนได้ 9 ด้าน ได้แก่

1) การผังเมือง เช่น

1.1 ความหนาแน่นของประชากรเมือง (คน/ตร.กม.)

1.2 ร้อยละของพื้นที่เมืองที่มีกฎหมายผังเมืองครอบคลุม

1.3 ปริมาณและคุณภาพของระบบขนส่งมวลชน

2) สิ่งแวดล้อมและบริการ โครงสร้างพื้นฐาน เช่น

2.1 คุณภาพเสียง = อัตราร้อยละของประชากรที่ต้องรับเสียงสูงกว่า 70 เดซิเบลโดยเฉลี่ย

2.2 คุณภาพอากาศ = อัตราส่วนปริมาณรวมของซัลเฟอร์ไดออกไซด์ + ฝุ่นละออง + สารตะกั่วในอากาศ เมื่อเทียบกับมาตรฐานขององค์การอนามัยโลก (60 กรัม/ม.3 + 90 กรัม/ม.3 + 1 กรัม/ม.3)

2.3 อัตราร้อยละของการบำบัดน้ำเสีย

2.4 อัตราร้อยละของการเก็บขยะ

2.5 อัตราร้อยละของครัวเรือนที่มีน้ำประปาใช้

3) เอกลักษณ์ ศิลปวัฒนธรรม เช่น

3.1 การสืบสานวัฒนธรรม : งบประมาณด้านเอกลักษณ์ ศิลปวัฒนธรรมที่องค์กร ท้องถิ่นสนับสนุน

4) ด้านบริการสาธารณสุขและสุขอนามัย

- 4.1 อายุขัยเฉลี่ยของประชากร
- 4.2 อัตราการเจ็บป่วยของประชากร = อัตราการเจ็บป่วย/ประชาชน 1000 คน
- 4.3 จำนวนเตียงคนไข้ต่อประชากร 1,000 คน
- 4.4 สุขภาพจิต
- 4.5 จำนวนแพทย์ต่อประชากร 1,000 คน
- 4.6 อัตราการตาย = อัตราการตายของทารกอายุต่ำกว่า 1 ปี/1,000 การเกิด
- 4.7 ร้อยละของประชากรที่มีส่วนใช้อย่างถูกสุขลักษณะ
- 4.8 อัตราร้อยละของประชากรผู้ที่ตั้งครรภ์ควรช่วยเหลือเกื้อกูลให้ได้รับการประกัน

สุขภาพของรัฐหรือของท้องถิ่น

- 4.9 อัตราร้อยละของประชากรที่มีน้ำสะอาดใช้

5) ด้านคุณภาพการศึกษา เช่น

- 5.1 ค่าใช้จ่ายของรัฐต่อคนในด้านการศึกษา
- 5.2 ขนาดห้องเรียนชั้นประถมศึกษาโดยเฉลี่ยต่อครู 1 คน
- 5.3 อัตราการรู้หนังสือของประชากรที่อายุ 10 ปีขึ้นไป
- 5.4 ประชากรที่มีการศึกษาระดับมหาวิทยาลัยต่อประชากรทั้งหมดที่มีอายุ 18 ปี ขึ้นไป

6) ด้านปัจจัยโอกาสทางเศรษฐกิจ เช่น

- 6.1 อัตราการเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวม
- 6.2 รายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปี
- 6.3 อัตราการเสียภาษีรายได้ส่วนบุคคลสูงสุด
- 6.4 อัตราการว่างงาน
- 6.5 อัตราเงินเฟ้อในเขตเมือง
- 6.6 สัดส่วนราคาที่อยู่อาศัยต่อรายได้ (ปี)
- 6.7 อัตราการเปรียบเทียบรายได้ของประชากรกลุ่มรายได้สูง/กลุ่มรายได้ต่ำ
- 6.8 อัตราการเปรียบเทียบรายได้ของประชากรกลุ่มรายได้สูง/กลุ่มรายได้ต่ำ

7) ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

- 7.1 คดีอาชญากรรมต่อประชากร 10,000 คน
- 7.2 อัตราการเกิดอุบัติเหตุการจราจรต่อประชากร 1,000 คน

7.3 อุบัติภัยที่เกิดขึ้นในรอบปี จำนวนครั้งและความสูญเสีย (ล้านบาท)

8) สันทนการ เช่น

8.1 จำนวนพื้นที่สวนสาธารณะเพื่อการสันทนการต่อประชากร 1,000 คน

8.2 จำนวนโทรทัศน์ต่อประชากร 1,000 คน

8.3 จำนวนแหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติวัฒนธรรม โบราณสถาน ต่อประชากร 100,000 คน

9) การบริหารการปกครอง เช่น

9.1 อัตราร้อยละของผู้ใช้สิทธิการเลือกตั้ง

9.2 จำนวนองค์กรเอกชนเพื่อสาธารณประโยชน์

9.3 การมีส่วนร่วมขององค์กรท้องถิ่น

9.4 การให้บริการแก่สังคม

ดัชนีชี้วัดข้างต้น เป็นตัวอย่างของเกณฑ์การพัฒนาเมืองน่าอยู่และชุมชนน่าอยู่ ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้อง ควรพัฒนาดัชนีชี้วัดของตนเองเพื่อใช้เป็นเกณฑ์การวัดผลการพัฒนา และผลจากการประเมินการพัฒนาเมืองน่าอยู่และชุมชนน่าอยู่อย่างยั่งยืนสามารถนำไปใช้ในการปรับนโยบายและแนวทางการพัฒนา ตลอดจนการแปลงแนวทางการพัฒนาไปสู่การปฏิบัติ

บทสรุป

การพัฒนาเมืองน่าอยู่และชุมชนน่าอยู่ เป็นพื้นฐานสำคัญในการยกระดับคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนทั้งในเมืองและชนบททุกระดับ ทั้งผู้มีฐานะดี คนชั้นกลาง และผู้มีรายได้น้อย ค่อยโอกาสสามารถจะมีคุณภาพชีวิตในการอยู่อาศัยในเมืองหรือชุมชนที่น่าอยู่อย่างเท่าเทียมกันด้วยความสงบสุข ความสะดวกสบาย ความสะอาดถูกสุขอนามัย และความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน การพัฒนาเมืองน่าอยู่และชุมชนน่าอยู่ในทางปฏิบัติ เป็นการเน้นการใช้ประโยชน์ขององค์กรกลไกที่มีอยู่เดิม และการปรับปรุงวิธีการจัดสรรงบประมาณ ให้บังเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนในท้องถิ่นและที่สำคัญที่สุด คือ การสร้างจิตสำนึกและจิตวิญญาณของการมีส่วนร่วมของประชาชนและทุกภาคีการพัฒนาในการร่วมแรง ร่วมใจ สมัคสมาน สามัคคี เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เพื่อพัฒนาเมืองและชุมชนของตนเองให้น่าอยู่ น่าอาศัย อย่างยั่งยืน¹⁹

¹⁹สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, “เมืองน่าอยู่ชุมชนน่าอยู่”. 2543,

จากความหมายดังกล่าวมาแล้ว ผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่า การพัฒนาเทศบาล ฯ ให้เป็นเมืองนำอยู่นั้น จะต้องเริ่มจากกลุ่มที่เป็นรากฐานสำคัญและเป็นหัวใจของความสำเร็จ คือ กลุ่มชุมชนและประชาสังคม ที่มีความเข้มแข็ง มุ่งมั่นในการพัฒนา โดยมีเทศบาล ฯ เป็นผู้สนับสนุน ให้คำปรึกษาชี้แนะ เพื่อให้เทศบาล ฯ เป็นเมืองนำอยู่ นำอาศัย อย่างยั่งยืนต่อไป

2.4 แนวความคิดเกี่ยวกับการปกครองในรูปแบบเทศบาล

แนวคิดเกี่ยวกับเทศบาล

การจัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดินไทยตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.2534 ได้จัดแบ่งการบริหารราชการเป็น 3 ส่วน คือ การบริหารราชการส่วนกลาง ได้แก่ การจัดระเบียบราชการในสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวง ทบวง กรมต่างๆ การบริหารราชการส่วนภูมิภาค ได้แก่ จังหวัด อำเภอ และการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล

ในส่วนของเทศบาลนั้น ก่อตั้งเป็นครั้งแรก 1 ปี หลังจากมีการสถาปนาระบอบรัฐสภา ซึ่งเป็นความพยายามครั้งแรกของรัฐบาลยุคประชาธิปไตยที่ต้องการสถาปนากองการปกครองท้องถิ่นอย่างจริงจังเมื่อเทียบกับสุขาภิบาล ซึ่งได้รับการก่อตั้งครั้งแรกในปี พ.ศ.2440 อันเป็นยุคสมบูรณาญาสิทธิราชย์ แต่กรมการสุขาภิบาลกลับมาจากแต่งตั้ง และเป็นข้าราชการประจำล้วนๆ ทำให้สุขาภิบาลที่ถือว่าเป็นองค์กรปกครองท้องถิ่นหน่วยแรกของไทยนั้น ตามความเป็นจริงแล้วเป็นเพียงในนามเท่านั้น รูปแบบของเทศบาลที่เกิดขึ้นตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.2496 เป็นแบบที่ใช้ในประเทศตะวันตก คือ แบบสภานายกเทศมนตรี ซึ่งมีสาระสำคัญ คือ ประชาชนในเขตเทศบาลเป็นผู้เลือกสมาชิกสภาเทศบาล ต่อจากนั้นสมาชิกสภาเทศบาล ซึ่งรวมกันเป็นสภาเทศบาลก็ใช้เสียงข้างมากในการเลือกนายกเทศมนตรี และเทศมนตรี ทำให้รูปแบบการปกครองท้องถิ่นเช่นนี้ มีผู้บริหารที่มาจากการเลือกตั้งทางอ้อม แต่ในปัจจุบันตามพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 11) พ.ศ.2543 มาตรา 48 ทวิ ในกรณีที่ประชาชนในเขตเทศบาลได้ออกเสียงประชามติให้การบริหารในเขตเทศบาลใช้รูปแบบนายกเทศมนตรี ให้เทศบาลนั้นมีนายกเทศมนตรีคนหนึ่ง ซึ่งเลือกตั้งโดยราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาล การเลือกตั้งนายกเทศมนตรีให้กระทำโดยวิธีออกเสียงลงคะแนนโดยตรงและลับ พระราชบัญญัติจัดระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย ได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการจัดตั้งท้องถิ่นขึ้นเป็นเทศบาล 3 ประการ คือ

- 1) จำนวนและความหนาแน่นของประชากรในท้องถิ่นนั้น
- 2) ความเจริญทางเศรษฐกิจของท้องถิ่นโดยพิจารณาจากการจัดเก็บรายได้ตามที่กฎหมายกำหนด และงบประมาณรายจ่ายในการดำเนินกิจการของท้องถิ่น

3) ความสำคัญทางการเมืองของท้องถิ่นโดยพิจารณาถึงศักยภาพของท้องถิ่นนั้นว่า จะสามารถพัฒนาความเจริญได้รวดเร็วมากน้อยเพียงใดจากหลักเกณฑ์ในการจัดตั้งท้องถิ่นกฎหมายได้กำหนดให้จัดตั้งเทศบาลขึ้นได้ 3 ประเภท ดังนี้

เทศบาลนคร โดยมีหลักเกณฑ์การจัดตั้ง ดังนี้

1. เป็นท้องที่มีพลเมืองตั้งแต่ 50,000 คนขึ้นไป
2. ราษฎรอยู่กันหนาแน่นไม่ต่ำกว่า 3,000 คนต่อตารางกิโลเมตร
3. มีรายได้พอแก่การปฏิบัติหน้าที่อันต้องทำตามกฎหมายกำหนดไว้
4. มีพระราชกฤษฎีกายกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลนคร

เทศบาลเมือง มีหลักเกณฑ์การจัดตั้ง ดังนี้

1) ท้องที่ที่เป็นที่ตั้งศาลากลางจังหวัดทุกแห่งให้ยกฐานะเป็นเทศบาลเมืองได้โดยไม่ต้องพิจารณาถึงหลักเกณฑ์อื่นๆ ประกอบ

2) ส่วนท้องที่ที่มีใช้เป็นที่ตั้งศาลากลางจังหวัดจะยกฐานะเป็นเทศบาลเมือง ต้องประกอบด้วยหลักเกณฑ์ ดังนี้

- 2.1 เป็นท้องที่มีพลเมืองตั้งแต่ 10,000 คนขึ้นไป
- 2.2 ราษฎรอยู่กันหนาแน่นไม่ต่ำกว่า 3,000 คนต่อตารางกิโลเมตร
- 2.3 มีรายได้พอแก่การปฏิบัติหน้าที่อันต้องทำตามกฎหมายกำหนดไว้
- 2.4 มีพระราชกฤษฎีกายกฐานะเป็นเทศบาลเมือง

เทศบาลตำบล กระทรวงมหาดไทยได้กำหนดหลักเกณฑ์การจัดตั้งเทศบาลตำบลไว้อย่างกว้างๆ ดังนี้

- 1) มีรายได้จริงโดยไม่รวมเงินอุดหนุนในปีงบประมาณที่ผ่านมาตั้งแต่ 12 ล้านบาทขึ้นไป
- 2) มีประชากรตั้งแต่ 7,000 คนขึ้นไป
- 3) ความหนาแน่นของประชากรตั้งแต่ 1,500 คนต่อ 1 ตารางกิโลเมตรขึ้นไป
- 4) ได้รับความเห็นชอบจากรายการในท้องถิ่นนั้น

ในปัจจุบันอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 17 (9) ประกอบมาตรา 24 วรรคเจ็ด แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่นพ.ศ.2542 และข้อ 1 แห่งประกาศคณะกรรมการกลางพนักงานเทศบาลเรื่องกำหนดมาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการวิธีการบริหารและการปฏิบัติงานของพนักงานเทศบาลและกิจการอันเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลในเทศบาล ลงวันที่ 29 เมษายน 2545 มีมติเห็นชอบให้ประกาศหลักการกำหนดขนาดของเทศบาล โดยให้กำหนดขนาดของเทศบาลออกเป็น 3 ขนาด ได้แก่ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก โดยมีหลักเกณฑ์การจัด ดังนี้ เทศบาลชั้น 1 เดิม จัดให้เป็นเทศบาลขนาดใหญ่,

เทศบาลชั้น 2 - 6 เดิม จัดให้เป็นเทศบาลขนาดกลางและเทศบาลชั้น 7 เดิมจัดให้เป็นเทศบาลขนาดเล็กเทศบาลสามารถที่จะเปลี่ยนแปลงขนาดได้ตามความจำเป็นและความเหมาะสมโดยจะต้องผ่านเกณฑ์เบื้องต้นตามที่คณะกรรมการกลางพนักงานเทศบาลกำหนดและคณะกรรมการกลางดังกล่าวจะเป็นผู้พิจารณาเห็นชอบการกำหนดขนาดเทศบาลตามที่เทศบาลเสนอ และให้นำการกำหนดขนาดของเทศบาลมาใช้ในการกำหนด หรือเปลี่ยนแปลงตำแหน่งผู้บริหารของเทศบาลตามกรอบระดับตำแหน่ง ซึ่งโครงสร้างของเทศบาลนั้นประกอบด้วยสภาเทศบาล คณะเทศมนตรี และพนักงานเทศบาล โดยมีนายกเทศมนตรีทำหน้าที่บริหารและปลัดเทศบาลทำหน้าที่ฝ่ายปกครองบังคับบัญชาพนักงานเทศบาลซึ่งเป็นฝ่ายประจำ ในการศึกษาครั้งนี้ ศึกษาในพื้นที่เทศบาลเมืองอโยธยา ซึ่งแต่เดิมเป็นเทศบาลตำบล จนกระทั่งในปี พ.ศ.2547 ได้มีพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งเป็นเทศบาลเมือง โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ลงวันที่ 27 พฤษภาคม 2547 อำนาจหน้าที่ของเทศบาลตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2498 แก้ไขเพิ่มเติมจนถึงปัจจุบัน กำหนดให้เทศบาลเมือง มีหน้าที่ดังนี้

1. อำนาจหน้าที่ที่เทศบาลตำบลต้องทำ ได้แก่
 - (1) รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน
 - (2) ให้มีและบำรุงทางบกและทางน้ำ
 - (3) รักษาความสะอาดของถนน หรือทางเดินและที่สาธารณะ รวมทั้งการกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล
 - (4) ป้องกันและระงับโรคติดต่อ
 - (5) ให้มีเครื่องใช้ในการดับเพลิง
 - (6) ให้ราษฎรได้รับการศึกษาอบรม
 - (7) ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุและผู้พิการ
 - (8) บำรุงศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
 - (9) หน้าที่อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นหน้าที่ของเทศบาลตำบล
2. อำนาจหน้าที่ที่เทศบาลตำบลอาจทำได้ ได้แก่
 - (1) ให้มีน้ำสะอาดหรือการประปา
 - (2) ให้มีโรงฆ่าสัตว์
 - (3) ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือและท่าข้าม
 - (4) ให้มีสุสานและฌาปนสถาน
 - (5) บำรุงและส่งเสริมการทำมาหากินของราษฎร
 - (6) ให้มีและบำรุงสถานที่ทำการพิทักษ์รักษาคนเจ็บไข้

- (7) ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่าง โดยวิธีอื่น
 - (8) ให้มีและบำรุงทางระบายน้ำ
 - (9) เทศพาณิชย์
3. อำนาจหน้าที่ที่เทศบาลเมืองต้องทำได้แก่
- (1) กิจการตามที่ระบุไว้ในข้อ 1
 - (2) ให้มีน้ำสะอาดหรือการประปา
 - (3) ให้มีโรงฆ่าสัตว์
 - (4) ให้มีและบำรุงสถานที่ทำการพิทักษ์และรักษาคนเจ็บไข้
 - (5) ให้มีและบำรุงทางระบายน้ำ
 - (6) ให้มีและบำรุงสวนสาธารณะ
 - (7) ให้มีและบำรุงการไฟฟ้า หรือแสงสว่าง โดยวิธีอื่น
 - (8) ให้มีการดำเนินกิจการ โรงรับจำนำหรือสถานสินเชื่อท้องถิ่น
4. อำนาจหน้าที่เทศบาลเมืองอาจทำได้ตามได้แก่
- (1) ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือและท่าข้าม
 - (2) ให้มีสุสานและฌาปนสถาน
 - (3) บำรุงและส่งเสริมการทำมาหากินของราษฎร
 - (4) ให้มีและบำรุงการสงเคราะห์มารดาและเด็ก
 - (5) ให้มีและบำรุงโรงพยาบาล
 - (6) ให้มีการสาธารณสุข
 - (7) จัดทำกิจการซึ่งจำเป็นเพื่อการสาธารณสุข
 - (8) จัดตั้งและบำรุงโรงเรียนอาชีวศึกษา
 - (9) ให้มีและบำรุงสถานที่สำหรับการกีฬาและพลศึกษา
 - (10) ให้มีและบำรุงสวนสาธารณะ สวนสัตว์และสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
 - (11) ปรับปรุงแหล่งเสื่อมโทรม และรักษาความสะอาดเรียบร้อยของท้องถิ่น
 - (12) เทศพาณิชย์
5. อำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายเฉพาะอื่นๆกำหนด

นอกจากอำนาจหน้าที่ตามที่พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.2496 กำหนดไว้แล้ว ยังมีกฎหมายเฉพาะอื่นๆ กำหนดให้เทศบาลมีอำนาจหน้าที่ดำเนินกิจการให้เป็นไปตามกฎหมายนั้นๆ อีกเป็นจำนวนมากเช่นพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ.2475 พระราชบัญญัติการ

สาธารณสุขพ.ศ. 2484 แก้ไขเพิ่มเติมถึง 2535 พระราชบัญญัติป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า พ.ศ.2498 พระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าและจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. 2535 เป็นต้น

6. อำนาจหน้าที่จัดทำนอกเขตเทศบาล

แต่เดิมนั้นเทศบาลแต่ละแห่งมีหน้าที่ที่จัดทำได้ภายในเขตเทศบาลของตนเท่านั้นแต่ต่อมาได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติในกฎหมายว่าด้วยเทศบาล โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับหน้าที่ของเทศบาลเสียใหม่โดยเปิดโอกาสให้เทศบาลมีอำนาจจะทำการนอกเขตเทศบาลโดยกิจการที่จัดทำนั้นจะต้องเข้าข่ายตามหลักเกณฑ์ 3 ประการ ดังนี้

- 1) เมื่อการนั้นจำเป็นต้องทำและเป็นการที่เกี่ยวข้องเนื่องกับกิจการที่ดำเนินตามอำนาจหน้าที่ที่อยู่ภายในเขตของตน
- 2) เมื่อได้รับความยินยอมจากสภาเทศบาล
- 3) เมื่อได้รับการอนุมัติจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยหรือผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอ

7. หน้าที่ที่จัดทำร่วมกับบุคคลอื่น

พระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 6) พ.ศ.2511 ได้มีบทบัญญัติให้อำนาจแก่เทศบาลต่างๆ ที่จะจัดทำกิจการใดๆ ร่วมกับบุคคลอื่น โดยการก่อตั้งบริษัทจำกัด หรือถือหุ้นในบริษัทจำกัด ได้เมื่อเป็นไปตามหลักเกณฑ์

8. อำนาจหน้าที่ของเทศบาล ตาม พรบ.กำหนดแผนและขั้นตอนกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542

โดยสรุปเทศบาล เป็นหน่วยงานบริหารราชการส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งที่กระทรวงมหาดไทยจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติเทศบาล ตามสภาพท้องถิ่นที่มีความเจริญ มีจำนวนประชากรพอสมควร และมีรายได้เพียงพอต่อการบริหารกิจการต่างๆ ซึ่งสอดคล้องกับการกระจายอำนาจเพื่อให้เกิดการปกครองท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่นั้น เข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองตนเองของประชาชน มีความสามารถทางการเมือง และการบริหารกิจการในหน้าที่ที่ได้ อย่างน่าไว้วางใจ ซึ่งสอดคล้องกับ ประหยัด หงส์ทองคำ ที่กล่าวถึงการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นว่ามีลักษณะเด่นคือ เป็นการแบ่งเบาภาระหน้าที่ของรัฐบาล การจัดตั้งหน่วยงานบริหารราชการส่วนท้องถิ่นจะเป็นการมอบหมายหน้าที่ของรัฐบาลในส่วนกลางไปให้กับประชาชนในท้องถิ่นมีอำนาจในการปกครองตนเองอย่างแท้จริง โดยผู้บริหารท้องถิ่นซึ่งมาจากการเลือกตั้งของประชาชน จะใช้อำนาจในการปกครองตนเองอย่างแท้จริง โดยผู้บริหารท้องถิ่นซึ่งมาจากการเลือกตั้งของประชาชน จะใช้อำนาจที่ได้จากรัฐบาลในการกำหนดนโยบายและควบคุมการปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบายของท้องถิ่นโดยคำนึงถึงนโยบายของรัฐบาลด้วย

ดังนั้น จึงถือว่าเป็นการแบ่งเบาภาระอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบจากรัฐบาลกลางในการลงไปปฏิบัติงานในพื้นที่แต่ละแห่งด้วยรวมทั้งเป็นการเสริมบทบาทการมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองของประชาชนหากบุคลากรเป็นคนที่ท้องถิ่นจะสามารถแก้ไขปัญหาและตอบสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่ได้อย่างตรงจุดและมีประสิทธิภาพ เนื่องจากจะมองเห็นจุดบกพร่องได้เป็นอย่างดีรวมทั้งนำทรัพยากรที่มีอยู่มาแก้ไขปัญหาอุปสรรคได้อย่างถูกต้องนอกจากนี้ในการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนจะทำให้เกิดความรู้สึกรักหวงแหน ผูกพัน และตั้งใจทำงานให้เกิดประโยชน์แก่ท้องถิ่นตนมากที่สุด²⁰

จากแนวคิดดังกล่าว ผู้วิจัยสรุปได้ว่า เทศบาลเป็นหน่วยงานที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการผลักดันแนวคิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนให้เป็นจริงได้ เนื่องจากเป็นองค์กรที่อยู่ในระดับฐานรากของสังคม มีความใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด สามารถรับรู้ปัญหา ข้อจำกัดต่างๆ รวมถึงการแสวงหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาในท้องถิ่นได้ดีกว่าหน่วยงานภายนอก และมีหน้าที่รับผิดชอบ และจัดบริการขั้นพื้นฐานเพื่อให้บริการแก่ประชาชน รวมทั้งยังมีหน้าที่ในการจัดการและรักษาสภาพแวดล้อมของท้องถิ่นให้มีสภาพเป็นเมืองน่าอยู่

สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานเทศบาลเมืองอโยธยา

เทศบาลเมืองอโยธยา ตั้งอยู่เลขที่ 222 หมู่ที่ 4 ถนนสายวัดประดู่ ตำบลไผ่ลิง อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีพื้นที่ 8.4 ตารางกิโลเมตร ครอบคลุมพื้นที่ 3 ตำบล รวม 10 หมู่บ้าน ดังนี้

1. ตำบลไผ่ลิง 7 หมู่บ้าน
2. ตำบลคลองสวนพลู 2 หมู่บ้าน คือ หมู่ที่ 2 และหมู่ที่ 3 (บางส่วน)
3. ตำบลหันตรา 1 หมู่บ้าน คือ หมู่ที่ 5 (บางส่วน)

พื้นที่ทั่วไป

เป็นที่ราบลุ่มน้ำท่วมถึง มีลำคลองไหลผ่านหลายสาย อาทิ คลองปากข้าวสาร คลองคูสิต คลองหันตรา คลองกระมัง คลองกุฎีขาว คลองเตาอิฐ คลองไผ่ลิง คลองมเหยงค์ ซึ่งคลองต่าง ๆ จะไหลลงสู่แม่น้ำป่าสักต่อไป

²⁰ดร.ชวงส์ ฉายะบุตร, “การปกครองท้องถิ่นไทย”, (กรุงเทพมหานคร : กรมการปกครอง, 2539), หน้า 25.

ลักษณะทางสังคม

จำนวนประชากรในเขตเทศบาลเมืองโยธยา ณ เดือนมกราคม พ.ศ. 2552 จำนวนทั้งสิ้น 19,840 คน เป็นจำนวนประชากรเพศชาย 9,317 คน ประชากรเพศหญิง 10,523 คน จำนวนครัวเรือน 7,511 ครัวเรือน อาศัยอยู่ตามชุมชนต่าง ๆ ทั้ง 20 ชุมชน คือ

1. ชุมชนโพธาราม
2. ชุมชนเจ้าพ่อจ้อย
3. ชุมชนประชาอุทิศ
4. ชุมชนศาลเจ้าแม่คูสิต
5. ชุมชนวัดพระญาติการาม
6. ชุมชนชอยคันไทร
7. ชุมชนพัฒนาคน
8. ชุมชนสมณโกฏฐาราม
9. ชุมชนชัยมงคลร่วมใจ
10. ชุมชนคลองปากข้าวสาร
11. ชุมชนตลาดสมจิตร์
12. ชุมชนคันสะตือ
13. ชุมชนวัดแจ้งร้าง
14. ชุมชนหลวงพ่อขาว
15. ชุมชนหลวงพ่อสุริยะมณี
16. ชุมชนอโยธยา
17. ชุมชนไผ่ลิง ชอย 1 – 2
18. ชุมชนบ้านเตาอิฐ
19. ชุมชนวัดประคู้ทรงธรรม
20. ชุมชนร่วมใจพัฒนา

ด้านการศึกษา

มีสถานศึกษาและศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่อยู่ในเขตเทศบาลหลายแห่ง มีโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 4 โรงเรียน คือ โรงเรียนวัดใหญ่ชัยมงคล โรงเรียนวัดพระญาติการาม โรงเรียนวัดประคู้ทรงธรรม และโรงเรียนวัดคูสิดาราม

มีโรงเรียนเอกชนในสังกัดกรมอาชีวศึกษา จำนวน 1 แห่ง คือ โรงเรียนเทคนิคพาณิชย์การ
อยุธยา และมีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาล จำนวน 2 แห่ง คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดพระญาติ
การาม และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดประคู้ทรงธรรม

ด้านสาธารณสุข

มีโรงพยาบาล 1 แห่ง คือ โรงพยาบาลราชธานี มีสถานอนามัย จำนวน 3 แห่ง สถานี
อนามัยวัดพระญาติการาม สถานีอนามัยตำบลคลองสวนพลู สถานีอนามัยตำบลไผ่ลิง

ด้านเศรษฐกิจ

การพาณิชย์ มีสถานประกอบการภาคเอกชน โรงแรมจำนวน 4 แห่ง มีธนาคารพาณิชย์ 8 แห่ง
อาชีพและรายได้

ประชากรในเขตเทศบาลเมืองอโยธยา ประกอบอาชีพรับราชการและเป็นข้าราชการ
บำนาญ รวมทั้งอาชีพรับจ้างเป็นอาชีพหลัก อาชีพค้าขายเป็นอาชีพรองลงมา โดยเฉลี่ยรายได้ของ
ประชากรในเขตเทศบาล 5,000 บาท/คน/เดือน

ด้านการท่องเที่ยว

เทศบาลเมืองอโยธยา มีสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญที่เป็นวัดวาอารามต่างๆ ซึ่งเป็นวัดเก่าแก่
สมัยก่อนกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี ที่สำคัญและน่าสนใจ คือ

1. วัดกุฎีดาว เป็นวัดขนาดใหญ่ คาดว่าจะสร้างสมัยอยุธยาตอนกลาง สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
บรมโกศ ครั้นดำรงพระอิสริยยศเป็นเจ้ากรมพระราชวังบวรสถานมงคล ในรัชสมัยพระเจ้าท้ายสระ
ทรงโปรดเกล้าให้ปฏิสังขรณ์วัดนี้เมื่อปี พ.ศ. 2254 และให้สร้างตำหนักเพื่อประทับเมื่อเสด็จ ฯ มา
ทอดพระเนตรการบูรณะ ซึ่งแล้วเสร็จใน 3 ปี ตำหนักหลังนี้ได้ชื่อว่า “ตำหนักกำมะเลียน”

2. วัดจักรวรรดิ ไม่ปรากฏหลักฐานว่าสร้างขึ้นในสมัยใด ภายหลังได้รับการบูรณะใน
สมัยสมเด็จพระเจ้าท้ายสระ

3. วัดประคู้ทรงธรรม เดิมชื่อวัดประคู้โรงธรรม ไม่ปรากฏหลักฐานเอกสารเกี่ยวกับ
ประวัติการสร้าง ตามคำบอกเล่าของพระอธิการบุญนาค สิลสารโ ว่าวัดนี้เป็นวัดที่ตั้งขึ้นในสมัย
รัตนโกสินทร์ต่อมาในสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้เปลี่ยนชื่อใหม่ว่า วัดประคู้ทรง
ธรรม ภายในพระวิหารของวัดมีภาพจิตรกรรมฝาผนังสมัยรัชกาลที่ 4 เป็นภาพไตรภูมิ เทพ
ชุมนุม พุทธประวัติ ชาดก ขบวนช้าง ภาพการละเล่นและชีวิตความเป็นอยู่ของชาวบ้าน

ยุทธศาสตร์การพัฒนา

วิสัยทัศน์

“ชุมชนเข้มแข็ง การพาณิชย์รุ่งเรือง
บ้านเมืองน่าอยู่ คู่คุณธรรม”

คุณลักษณะสำคัญของเมืองน่าอยู่และชุมชนน่าอยู่ตามโครงการโยธยาเมืองน่าอยู่ปี 2550 เพื่อให้สอดคล้องและเกิดการพัฒนาตลอดจนเป็นการกระตุ้นให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตลอดจนส่งเสริมให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นในทุกด้านครอบคลุมและผสมผสานกันระหว่างปัจจัยแวดล้อมใน 5 ด้าน ดังนี้

1) ด้านสังคม เทศบาลเมืองโยธยาได้จัดให้มีเวทีแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ด้านศิลปวัฒนธรรมการสงเคราะห์ผู้ด้อยโอกาสการดูแลความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน การแก้ปัญหา ยาเสพติดและการเปิดช่องทางให้ประชาชนรับรู้ข้อมูลข่าวสารอย่างกว้างขวางและรวดเร็วมีบริการ สาธารณสุข และบริการสาธารณะอื่นๆ ที่พอเพียง

2) ด้านเศรษฐกิจ ภายในเมืองน่าอยู่และชุมชนน่าอยู่ตามโครงการโยธยาเมืองน่าอยู่ ควร มีลักษณะ การดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน การฝึกอาชีพและเปิดโอกาสและสนับสนุนให้ประชาชน ผสานพลังระหว่างภูมิปัญญาท้องถิ่นกับเทคโนโลยีที่เหมาะสมโดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง

3) ด้านกายภาพ ตามโครงการโยธยาเมืองน่าอยู่ ภายในเมืองน่าอยู่ควรมีสภาพ เป็น เมืองที่มีระเบียบว่าด้วยการวางผังเมืองที่มีข้อกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างชัดเจนและมีการ วางแผนจัดบริการ โครงสร้างพื้นฐานได้ทันต่อความต้องการของประชาชนมีระบบคมนาคมขนส่งที่ สะดวกปลอดภัยและไม่สิ้นเปลืองมีสถานที่พักผ่อนหย่อนใจสวนสาธารณะพื้นที่สีเขียวและที่ว่าง โล่งอย่างเพียงพอ มีระบบบำบัดน้ำเสีย กำจัดขยะอย่างเหมาะสม

4) ด้านสิ่งแวดล้อม เทศบาลควรเน้นการประชาสัมพันธ์ การรณรงค์และการสร้างความ ร่วมมือในการรักษาสภาพแวดล้อมของชุมชนน่าอยู่ ส่งเสริมโอกาสการพัฒนาศักยภาพของชุมชน ให้เข้มแข็ง ในกระบวนการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม

5) ด้านการบริหารจัดการ เทศบาลเมืองโยธยาได้ดำเนินตามโครงการโยธยาเมือง น่าอยู่โดยมีความโปร่งใสเป็นธรรมและยุติธรรมมีประสิทธิภาพและยึดผลประโยชน์ของประชาชน เป็นหลัก ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาทุกขั้นตอน²¹

จากสภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานของเทศบาลเมืองโยธยาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่า เป็นเมืองท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัด และมีพื้นที่การคมนาคมสะดวกง่ายต่อการติดต่อสื่อสาร มี แหล่งนิคมอุตสาหกรรม การศึกษา การพาณิชยกรรม การปกครอง การสาธารณสุข จากความ เจริญดังกล่าว ปัจจุบันมีประชากรแฝงเข้ามาทำงานในนิคมอุตสาหกรรมในจังหวัดจำนวนมากส่งผล

²¹เทศบาลเมืองโยธยา, “เอกสารผลงานเทศบาลเมืองโยธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา”, (2550),

ให้เกิดการขยายตัวของเมืองขึ้นอย่างรวดเร็ว ขาดการจัดระเบียบของชุมชนทำให้เกิดปัญหาด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ ด้านสภาพแวดล้อม และด้านการบริหารและการจัดการ จึงทำให้เทศบาลเมืองอโยธยามีสภาพเป็นเมืองที่ไม่เป็นระเบียบแออัด และไม่น่าอยู่

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จุลนพ ทองโสภิต ศึกษาความคาดหวังของผู้ปฏิบัติงานเทศบาลนครในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อกำหนดนโยบายเมืองน่าอยู่มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคาดหวังของกลุ่มผู้ปฏิบัติงานเทศบาลและกลุ่มผู้นำชุมชนในเขตเทศบาลนครในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เกี่ยวกับการพัฒนาเมืองน่าอยู่และชุมชนน่าอยู่อย่างยั่งยืน เพื่อเสนอรูปแบบหรือแนวทางในการเตรียมการและพัฒนากำหนดนโยบายการพัฒนาเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืนสู่การปฏิบัติ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 522 คน ได้แก่ผู้ปฏิบัติงานเทศบาลจำนวน 279 คน และผู้นำชุมชนในเขตเทศบาลนครภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 230 คน ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้ 1) ความคาดหวังของผู้ปฏิบัติงานเทศบาลและผู้นำชุมชนในเขตเทศบาลนครในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อกำหนดนโยบายเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืน โดยรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีความคาดหวังอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงไปหาต่ำ คือ ด้านสังคม ด้านสภาพแวดล้อม ด้านบริหารและการจัดการ ด้านสิ่งแวดล้อมและเศรษฐกิจ ตามลำดับ 2) ผลการเปรียบเทียบความคาดหวังของผู้ปฏิบัติงานเทศบาล และผู้นำชุมชนในเขตเทศบาลนครในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อกำหนดนโยบายเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืน โดยรวมความคาดหวังของผู้ปฏิบัติงานเทศบาลน้อยกว่าความคาดหวังของผู้นำชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าความคาดหวังของผู้นำชุมชนมากกว่าความคาดหวังของผู้ปฏิบัติงานเทศบาลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 อยู่ 4 ด้าน คือ ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ ด้านสภาพแวดล้อม และด้านการบริหารจัดการ แต่ด้านสิ่งแวดล้อม พบว่าไม่แตกต่างกัน 3) จากผลการศึกษายังพบประเด็นสำคัญที่สามารถนำมาเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายการพัฒนาเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืนสำหรับเทศบาลนครในภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้ 3 กลุ่ม คือ ยุทธศาสตร์การสร้างรากฐานสังคมให้เข้มแข็ง ยุทธศาสตร์แห่งการเพิ่มประสิทธิภาพทางเศรษฐกิจของเมืองและชุมชน และยุทธศาสตร์การปฏิรูปการบริหารจัดการ²²

²²จุลนพ ทองโสภิต, “ความคาดหวังของผู้ปฏิบัติงานและผู้นำชุมชนในเขตเทศบาลนครในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อเป็นแนวทางการกำหนดนโยบายเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืน”, วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น), 2544, 134 หน้า.

ฉวีวรรณ โปธิพงษ์ ได้ทำการศึกษาความพึงพอใจสภาพแวดล้อมชุมชนในโครงการเมืองนำอยู่: กรณีศึกษาชุมชนในเขตเทศบาลเมืองพนัสนิคม อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนผู้อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมืองพนัสนิคม อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี มีความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมชุมชนในระดับปานกลาง กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมด้านกายภาพสูงสุด รองลงมา ได้แก่ ด้านการบริการโครงสร้างพื้นฐาน ด้านเศรษฐกิจและสังคม และด้านการจัดการชุมชน ตามลำดับ พบว่า ระดับการศึกษา การได้รับข่าวสารในชุมชน มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจสภาพแวดล้อมชุมชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 การรับรู้สภาพความเป็นอยู่ในชุมชน และการประเมินโอกาสและบริการมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจสภาพแวดล้อมชุมชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 นอกจากนี้ยังพบว่า การประเมินโอกาสและบริการมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในภาพแวดล้อมชุมชนมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ การรับรู้สภาพความเป็นอยู่ในชุมชน ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับปัญหาที่ควรได้รับการแก้ไข มีดังนี้ ปัญหาเรื่องยาเสพติด รถมอเตอรืไซค์เสียดังในเวลากลางคืน น้ำประปาไม่เพียงพอกับความต้องการ น้ำในแหล่งน้ำเน่าเสีย และเสียดังจากร้านคาราโอเกะ ข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษา ผู้นำท้องถิ่นในแต่ละระดับควรสร้างการรับรู้และความตระหนักในสภาพปัญหาที่เป็นอยู่แก่ประชาชน หน่วยงานท้องถิ่นและผู้นำในระดับต่าง ๆ ควรให้ความสำคัญในการสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจรวมถึงคุณภาพความพอเพียงทั่วถึงในการให้บริการของหน่วยงานต่าง ๆ ควรใช้ทุนทางสังคมที่มีอยู่ในเรื่องความรักท้องถิ่นร่วมกับการพัฒนาระบบข้อมูลข่าวสารในชุมชนในการสร้างโอกาสการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาแก้ไขปัญหาของชุมชน²³

ฉติพร คำแก่น ได้ทำการศึกษา บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเมืองนำอยู่: กรณีศึกษาเขตเทศบาลนครเชียงราย พบว่า เทศบาลนครเชียงรายในฐานะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้เข้าไปดำเนินการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่เริ่มต้น โครงการด้วยการค้นหาสาเหตุและวิเคราะห์ปัญหาาร่วมกันภายในชุมชน จนนำไปสู่การสร้างกิจกรรมและผลักดันให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาทุกขั้นตอนของการดำเนินงาน ใช้ทุนทางสังคมเป็นตัวเชื่อมประสานให้คนในชุมชนเข้ามาร่วมกิจกรรม เช่น กลุ่มแกนนำ ความสัมพันธ์ของคนในชุมชนและ

²³ฉวีวรรณ โปธิพงษ์, “ความพึงพอใจสภาพแวดล้อมชุมชนในโครงการเมืองนำอยู่: กรณีศึกษาชุมชนในเขตเทศบาลเมืองพนัสนิคม อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี”, วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหิดล), 2546, 185 หน้า.

วัด เป็นตัวกระตุ้นให้เกิดการมีส่วนร่วม รวมทั้งเทศบาลและหน่วยงานที่เข้าร่วม ดำเนินงานในเชิงรุกร่วมทำกิจกรรมกับชุมชนในฐานะของการเป็นที่เลี้ยงที่เข้าไปมีบทบาทต่าง ๆ ทั้งการเป็นผู้นำ ผู้ประสาน ผู้สนับสนุน ผู้ให้ความรู้ ผู้ให้คำปรึกษาแนะนำ และเป็นผู้ตาม และให้องค์กรหรือหน่วยงานต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาเชิงบูรณาการร่วมกัน และจากการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเมืองนำอยู่ พบว่า ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในโครงการถึงร้อยละ 76.67 โดยได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการดำเนินงานในระดับที่มาก และมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ในระดับปานกลาง ส่วนการเข้ามามีส่วนร่วมในการคิด การตัดสินใจและวางแผน และการติดตามและประเมินผลของประชาชนยังอยู่ในระดับที่น้อย²⁴

ผ่องผิว อุไรกุล ได้ทำการศึกษา ทักษะคิดของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาเมืองนำอยู่เทศบาลนครยะลา พบว่า ทักษะคิดของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาเมืองนำอยู่ทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านสุขภาพอนามัย ด้านการพัฒนาอาชีพ และด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น โดยรวมอยู่ในระดับดี เพศหญิงมีทักษะคิดด้านสุขภาพอนามัยดีกว่าเพศชาย อายุที่ต่างกันไม่มีผลต่อทักษะคิดต่อการพัฒนาเมืองนำอยู่ทั้ง 5 ด้าน ประชาชนที่นับถือศาสนาพุทธมีทักษะคิดด้านสุขภาพอนามัยดีกว่าประชาชนที่นับถือศาสนาอิสลาม และประชาชนที่นับถือศาสนาอิสลามมีทักษะคิดด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นดีกว่าประชาชนที่นับถือศาสนาพุทธ การศึกษาที่ต่างกันไม่มีผลต่อทักษะคิดที่มีต่อการพัฒนาเมืองนำอยู่ทั้ง 5 ด้าน ประชาชนมีทักษะคิดด้านสิ่งแวดล้อมดีกว่าอาชีพค้าขาย อาชีพรับราชการมีทักษะคิดด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นดีกว่าอาชีพนักธุรกิจ และอาชีพนักธุรกิจมีทักษะคิดดีกว่าอาชีพค้าขาย²⁵

พนัส พงษ์สุนันท์ และคณะ ศึกษากระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาเมืองนำอยู่ เทศบาลตำบลปรางบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน เพื่อเสริมสร้างพลังประชาชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการพัฒนาเมืองนำอยู่ รวมทั้งศึกษาผลสัมฤทธิ์ของกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมวิธีการศึกษาเป็นการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมระหว่างแกนนำประชาชน 8 ชุมชนกับผู้แทนจากเทศบาลตำบลปรางบุรีและนักวิจัย ผลการศึกษาพบว่า กระบวนการเรียนรู้ที่ออกแบบไว้ทำ

²⁴ธิติพร คำแก่น , “บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเมืองนำอยู่ : กรณีศึกษาเขตเทศบาลนครเชียงราย”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย), 2550 , 107 หน้า.

²⁵ผ่องผิว อุไรกุล, “ทักษะคิดของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาเมืองนำอยู่เทศบาลนครยะลา”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : สถาบันราชภัฏยะลา), 2546. 130 หน้า.

ให้ผู้เข้าร่วมประชุมสามารถร่วมคิดแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และสังเคราะห์เป็นแผนแม่บทในการพัฒนาเมืองนำอยู่ทุกองค์ประกอบมีโครงการรองรับ 48 โครงการ และมีกิจกรรมที่ชุมชนดำเนินการในลักษณะพึ่งตนเอง 8 กิจกรรมในระยะที่แผนแม่บทถูกแปลงไปสู่การปฏิบัติก็สามารถจัดกลุ่มโครงการใหม่เป็น 15 โครงการเพื่อดำเนินงานได้จริงในปี 2546-2547 และมีสมาชิกจากชุมชนสมทบในแต่ละโครงการตามกลุ่มสนใจ แสดงออกถึงความสามารถของทีมงาน และการพึ่งตนเองรวมทั้งมีการเรียนรู้ประสบการณ์ของแต่ละทีม จากการติดตามผลและสรุปบทเรียนเป็นระยะๆ จนทำให้สามารถดำเนินโครงการต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สุดท้ายพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้หลักการดำเนินกิจกรรมที่เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยสมาชิกเข้าร่วมกิจกรรมในขั้นตอนต่างๆ ในระดับปานกลางถึงมากที่สุด ดังนั้นกระบวนการเรียนแบบมีส่วนร่วมจึงเป็นกุญแจสำคัญที่จะนำไปสู่การสร้างพลังชุมชน เพื่อพัฒนาเมืองนำอยู่อย่างมีประสิทธิภาพ²⁶

ภคิน คัชมาตย์ ได้ทำการศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบาลเมืองอโยธยาให้เป็นเมืองนำอยู่ ผลการศึกษาพบว่า ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ที่ศึกษาทั้งหมด 385 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 52.2) อายุเฉลี่ย 38 ปี ทำงานรัฐวิสาหกิจ/เอกชน (ร้อยละ 37.9) สมรสแล้ว (ร้อยละ 67.3) การศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 40.3) รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 13,777 บาท ระยะเวลาอาศัยอยู่ในชุมชนเฉลี่ย 16 ปี การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเมืองอโยธยาให้เป็นเมืองนำอยู่ ศึกษา 5 ด้าน คือ ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ ด้านกายภาพ ด้านสิ่งแวดล้อมและด้านการบริหารจัดการ ในแต่ละด้านแยกศึกษาออกเป็น 4 ส่วน คือ การวางแผน การดำเนินการ การตรวจสอบและการประเมินผล พบว่า(มากกว่าร้อยละ 50) และปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเมืองอโยธยาให้เป็นเมืองนำอยู่ ทำการศึกษา 5 ด้าน คือ ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ ด้านกายภาพ ด้านสิ่งแวดล้อมและด้านการบริหารจัดการ (มากกว่าร้อยละ 60 และในแต่ละด้านศึกษาแยกออกเป็น 4 ส่วน คือ การวางแผน การดำเนินการ การตรวจสอบและการประเมินผล (มากกว่าร้อยละ 70 แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมวางแผนประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในชุมชนได้รับทราบ จัดให้มีเวทีประชาคมรับฟังปัญหาและความต้องการ และมีส่วนร่วมการดำเนินการตาม โครงการต่างๆ โดยการจัดทำป้ายประกาศให้ทราบพร้อม

²⁶พนัส พุทธิย์สุนันท์ และคณะ, “กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาเมืองนำอยู่เทศบาลตำบลปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์”, รายงานการวิจัย, (ราชบุรี : ศูนย์อนามัยที่ 4), 2546, 165 หน้า.

กับ ออกสำรวจพื้นที่กับคนในชุมชน ประสานการดำเนินการร่วมกับคณะกรรมการชุมชน เพื่อให้มีส่วนร่วมในการตรวจสอบโดยประชาชน²⁷

ภัสสุรีย์ คุณกลาง ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชน ในการพัฒนาเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืน เทศบาลนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ คณะกรรมการชุมชน จำนวน 308 คน ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชน 4 ขั้นตอน ได้แก่ การตัดสินใจ การดำเนินงาน การรับผลประโยชน์และการประเมินผล ในการพัฒนาเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืน ในภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับปานกลาง ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา อาชีพ ตำแหน่งในคณะกรรมการชุมชน อายุ รายได้ ระยะเวลาที่อาศัยในชุมชนกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืน พบว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 และความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะชุมชน ได้แก่ ชุมชนใจกลางเมืองหรือย่านการค้า ชุมชนที่อยู่อาศัยชั้นกลางและสูง ชุมชนแออัด และชุมชนชานเมืองหรือกึ่งชนบทกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืน มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เปรียบเทียบค่าคะแนนการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืนของคณะกรรมการชุมชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนที่มีลักษณะแตกต่างกัน พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายด้านของการพัฒนาเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืนพบว่า ด้านสังคม ด้านกายภาพ ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านบริหารและจัดการ อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านเศรษฐกิจอยู่ในระดับน้อย และเสนอแนะว่า การดำเนินโครงการเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืนที่ต้องการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ควรคำนึงถึงคุณลักษณะส่วนบุคคลและลักษณะชุมชนที่อยู่อาศัยด้วย และประชาชนจะเข้ามามีส่วนร่วมในเรื่องที่ส่งเสริมด้านนี้ก่อน²⁸

วันเพ็ญ บุญเผือก ได้ทำการศึกษาเรื่องความต้องการมีส่วนร่วมและความเป็นไปได้ ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบาลตำบลบ้านฉางให้เป็นเมืองน่าอยู่ พบว่าความต้องการมีส่วนร่วมและความเป็นไปได้ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบาลตำบลบ้านฉางให้เป็นเมืองน่าอยู่โดยรวม ในด้านสิ่งแวดล้อม ด้านกายภาพ ด้านเศรษฐกิจ และด้านการ

²⁷ภคิน คัชมาตย์, “ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบาลเมืองอโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่”, วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น), 2551, 131 หน้า.

²⁸ภัสสุรีย์ คุณกลาง, “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชน ในการพัฒนาเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืน เทศบาลนครขอนแก่น”, ปริญญาสาธาณสุขศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น), 2546, 113 หน้า.

บริหารจัดการ พบอยู่ในระดับมาก ยกเว้นด้านสังคมอยู่ในระดับน้อย ส่วนความเป็นไปได้ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบาลตำบลบ้านฉางในการพัฒนาเทศบาลตำบลบ้านฉางให้เป็นเมืองน่าอยู่โดยรวม และรายด้านทุกด้าน คือ ด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านกายภาพ ด้านเศรษฐกิจ และด้านการบริหารจัดการพบอยู่ในระดับน้อย ความต้องการมีส่วนร่วมและความเป็นไปได้ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบาลตำบลบ้านฉางให้เป็นเมืองน่าอยู่ ด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านกายภาพ ด้านเศรษฐกิจและด้านการบริหารจัดการ จำแนกตามระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ครอบครัวต่อเดือนก่อนหักค่าใช้จ่าย และการเป็นสมาชิกกลุ่ม พบว่าทุกท่านจำแนกตามตัวแปรต่าง ๆ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05²⁹

วารุณี วัชรเสวี ศึกษาวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตเมืองที่มีต่อ โครงการเมืองน่าอยู่ของเทศบาลนครราชสีมา ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1. ประชาชนในเขตเทศบาลรับรู้สาเหตุของปัญหาสิ่งแวดล้อม มีความตระหนักต่อปัญหาสิ่งแวดล้อม และความคิดเห็นเกี่ยวกับความน่าอยู่ของเทศบาลนครราชสีมาน่าอยู่ในระดับปานกลาง และเห็นว่าเทศบาลนครราชสีมามีความน่าอยู่ที่สุดในประเทศไทย 2. ในโครงการเมืองน่าอยู่ ประชาชนมีส่วนร่วมในการใช้บริการที่ทางเทศบาลจัดให้ แต่ยังไม่มีส่วนร่วมในการดำเนินการหรือระดมความคิดเห็นในการแก้ปัญหาของชุมชน 3. ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน คือ อาชีพ ระดับการศึกษา การรับรู้สาเหตุ ความตระหนักต่อปัญหาสิ่งแวดล้อม และความคิดเห็นที่มีต่อโครงการเมืองน่าอยู่ ปัจจัยไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน คือ อายุ เพศ และรายได้ ข้อเสนอแนะจากการวิจัย คือ เทศบาลควรประชาสัมพันธ์โครงการให้ทั่วถึง และส่งเสริมให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมด้วยความคิดเห็นของประชาชนเอง ทั้งนี้เทศบาลนครราชสีมาควรส่งเสริมสนับสนุนให้ความช่วยเหลือในด้านเทคนิค และวิชาการ³⁰

อุบล จันท์เพชร ได้ทำการศึกษาความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการดำเนินงานโครงการเมืองน่าอยู่ ด้านสิ่งแวดล้อมในจังหวัดราชบุรี ผลการวิจัยพบว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีความพร้อม ด้านความรู้ในกลุ่มปานกลาง เจตคติในทิศทางบวก และการมีส่วน

²⁹วันเพ็ญ บุญเผือก, “ความต้องการมีส่วนร่วมและความเป็นไปได้ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบาลตำบลบ้านฉางให้เป็นเมืองน่าอยู่”, ปริญญาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา), 2546, 114 หน้า.

³⁰วารุณี วัชรเสวี, “การมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตเมืองที่มีผลต่อโครงการเมืองน่าอยู่ของเทศบาลนครราชสีมา”, วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหิดล), 2544, 104 หน้า.

ร่วมปฏิบัติในระดับปานกลาง ความรู้มีความสัมพันธ์กับรายได้ของครอบครัวต่อเดือน ระดับการศึกษาและอาชีพ เจตคติมีความสัมพันธ์กับรายได้ของครอบครัวต่อเดือน และอาชีพ ส่วนการมีส่วนร่วมปฏิบัติไม่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรอิสระที่ศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และความรู้มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับเจตคติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน คือ แต่ละองค์การบริหารส่วนตำบลมีงบประมาณในการดำเนินงานน้อย ประชาชนขาดความรู้ ความเข้าใจและไม่ค่อยให้ความร่วมมือเท่าที่ควร รวมทั้งภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรมีการจัดประชุมและอบรมให้ความรู้เพิ่มเติมแก่สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล มีการประสานงานและติดตามผลอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง ทำความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องงบประมาณและหาแหล่งทุนสนับสนุนในเรื่องที่จำเป็น รวมทั้งมีการประชาสัมพันธ์และส่งเสริมให้ความรู้แก่ประชาชนในท้องถิ่นร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อให้ประชาชนเห็นความสำคัญให้ความร่วมมือทำให้การดำเนินงานโครงการเมืองน่าอยู่ประสบความสำเร็จต่อไป ตลอดจนการประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน³¹

สุขใจ วงศ์ษา ได้ทำการศึกษา ความคิดเห็นของพนักงานท่าอากาศยานกรุงเทพที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างองค์การ : ศึกษากรณีเฉพาะสายงานท่าอากาศยานกรุงเทพ พบว่า พนักงานท่าอากาศยานกรุงเทพเห็นด้วยในระดับมากต่อการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างองค์การเมื่อเปรียบเทียบกับปัจจัยเพศ อายุ ระดับการศึกษา อัตราเงินเดือน ระดับตำแหน่ง สถานภาพการสมรส พบว่าพนักงานท่าอากาศยานกรุงเทพมีความคิดเห็นต่อการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างองค์การไม่แตกต่างกันเมื่อเปรียบเทียบกับปัจจัยบุคคลตามระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน พบว่า พนักงานท่าอากาศยานกรุงเทพมีความคิดเห็นต่อการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างองค์การแตกต่างกัน ส่วนปัจจัยความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างองค์การมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับความคิดเห็น และปัจจัยการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างองค์การมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของพนักงานท่าอากาศยานกรุงเทพในทางบวกเช่นกัน³²

³¹อุบล จันท์เพชร, “ความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการดำเนินงานโครงการเมืองน่าอยู่ ด้านสิ่งแวดล้อมในจังหวัดราชบุรี”, วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหิดล), 2542, 166 หน้า.

³²สุขใจ วงศ์ษา, “ความคิดเห็นของพนักงานท่าอากาศยานกรุงเทพที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างองค์การ : ศึกษากรณีเฉพาะสายงานท่าอากาศยานกรุงเทพ”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์), 2548, 160 หน้า.

สุธีราภรณ์ แก้วก้อน ได้ทำการศึกษา ความคิดเห็นของพนักงานองค์การสุรา กรมสรรพสามิตต่อแนวทางการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ พบว่า พนักงานส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุระหว่าง 40-49 ปี การศึกษาระดับปวช. ระยะเวลาการปฏิบัติงาน 6-10 ปี มีตำแหน่งระดับ 1-3 มีอัตรารายได้ต่อเดือน 10,001-10,000 บาท ฝ่ายที่สังกัดฝ่ายโรงงาน ความรู้ความเข้าใจของพนักงานองค์การสุราฯ ในแนวทางที่ 1 ส่วนใหญ่เรื่องการร่วมทุนระหว่างองค์การฯ กับภาคเอกชนช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงาน ส่วนผู้ตอบว่าไม่ใช่เกี่ยวกับเรื่องการปรับโครงสร้างช่วยให้้องค์การฯ เพิ่มประสิทธิภาพในขบวนการผลิต แนวทางที่ 2 ส่วนใหญ่ตอบว่าใช่เกี่ยวกับเรื่องการแปรรูปองค์การสุราฯ เป็น บมจ. แอลกอฮอล์ ทำให้โครงสร้างสายการบังคับบัญชาไม่ซ้ำซ้อน ส่วนผู้ตอบว่าไม่ใช่เกี่ยวกับเรื่องการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมแอลกอฮอล์ ทำให้้องค์การสุราฯ สามารถควบคุมผลิตภัณฑ์คงคลังได้ แนวทางที่ 3 ผู้ตอบว่าใช่เกี่ยวกับเรื่องพนักงานส่วนใหญ่ในการเป็นเจ้าของรัฐวิสาหกิจในราคาพิเศษ ส่วนผู้ตอบส่วนใหญ่ตอบว่าไม่ใช่เกี่ยวกับเรื่องการจัดตั้งบริษัทรัฐวิสาหกิจแห่งชาติจะทำให้รัฐวิสาหกิจทุกแห่งอยู่ภายใต้กฎหมายเดียวกันและควบคุมได้ง่ายขึ้น สำหรับระดับความคิดเห็นของพนักงานองค์การสุรา กรมสรรพสามิตต่อแนวทางการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อแนวทางการแปรรูปรัฐวิสาหกิจโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับระดับความคิดเห็นของพนักงาน พบว่า พนักงานที่มีเพศอายุระยะเวลาการปฏิบัติงาน รายได้ต่อเดือน ฝ่ายที่สังกัด ต่างกันมีระดับความคิดเห็นต่อแนวทางการแปรรูปรัฐวิสาหกิจไม่แตกต่างกัน ส่วนระดับการศึกษา ตำแหน่ง ที่ต่างกันมีระดับความคิดเห็นต่อแนวทางการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05³³

สุธิดา บริบาล ได้ทำการศึกษา ความคิดเห็นของพนักงานต้อนรับบนเครื่องบินต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ : ศึกษาเฉพาะ บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) พบว่า พนักงานต้อนรับบนเครื่องบิน บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) โดยภาพรวมแล้วมีความเห็นดีเกี่ยวกับการแปรรูปรัฐวิสาหกิจอยู่ในระดับปานกลาง ความแตกต่างเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป คือ เพศ อายุ ระยะเวลาปฏิบัติงาน ก่อให้เกิดความแตกต่างกันของความคิดเห็นเกี่ยวกับการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ ส่วนปัจจัยความรู้สึกมั่นคงและก้าวหน้าในการทำงาน และปัจจัยความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการแปรรูป

³³สุธีราภรณ์ แก้วก้อน, “ความคิดเห็นของพนักงานองค์การสุรา กรมสรรพสามิตต่อแนวทางการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา), 2548, 138 หน้า.

รัฐวิสาหกิจมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจของพนักงานต้อนรับบนเครื่องบิน บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน)³⁴

สรุปได้ว่า การศึกษาผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าวมานี้ มีทั้งการศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนา การมีส่วนร่วมของประชาชน ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ในการพัฒนา รวมถึงบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการพัฒนาเมืองน่าอยู่ ซึ่งจะเห็นได้ว่าการพัฒนาประสิทธิภาพให้เกิดประสิทธิผลนั้น จะต้องได้รับความร่วมมือระหว่างองค์กรกับประชาชน ผู้วิจัยจึงได้นำมาเป็นข้อมูลเพื่อเป็นแนวทางในการวิจัยในครั้งต่อไป

2.6 สรุปกรอบแนวคิดในการวิจัย

จากแนวคิดเกี่ยวกับเมืองน่าอยู่ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทำให้เห็นว่าการดำเนินงานเมืองน่าอยู่เป็นกลยุทธ์ที่สำคัญในการยกระดับคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน ทำให้สามารถมีคุณภาพชีวิตที่ดี ซึ่งองค์การอนามัยโลกได้นำแนวคิดเมืองน่าอยู่มากำหนดเป็นแนวทางสนับสนุนการพัฒนาเมือง และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้รับเอาแนวคิดเมืองน่าอยู่มาดำเนินการ เพื่อกำหนดเป็นนโยบายตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8-9 โดยกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข เป็นผู้กำหนดตัวชี้วัดหลักให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับเทศบาล ซึ่งตัวชี้วัดการพัฒนาเมืองน่าอยู่ ประกอบด้วยคุณลักษณะของเมืองน่าอยู่และชุมชนน่าอยู่ 5 ด้าน คือ ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ ด้านกายภาพ ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านการบริหารการจัดการ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้รวบรวมคุณลักษณะของเมืองน่าอยู่มาสรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านสังคมและเศรษฐกิจ 2) ด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อม 3) ด้านการบริหารและการจัดการ และตัวแปรตั้งโครงสร้างต่อไป³⁵

³⁴ สุธิดา บริบาล, “ความคิดเห็นของพนักงานต้อนรับบนเครื่องบินต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ : ศึกษาเฉพาะ บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน)”, วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์), 2544, 166 หน้า.

³⁵ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, “เมืองน่าอยู่ชุมชนน่าอยู่”, (2543).

ตัวแปรพื้นฐาน

ปัจจัยส่วนบุคคล

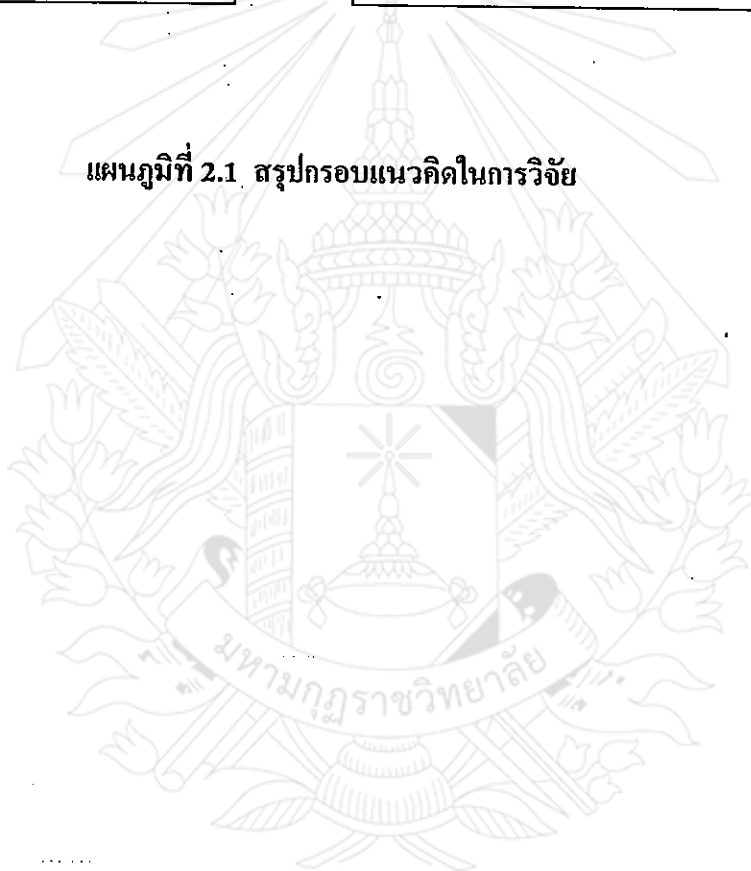
- เพศ
- อายุ
- ระดับการศึกษา
- ตำแหน่ง

ตัวแปรที่ศึกษา

ทัศนคติของพนักงานเทศบาลที่มีต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่

1. ด้านสังคมและเศรษฐกิจ
2. ด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อม
3. ด้านการบริหารและการจัดการ

แผนภูมิที่ 2.1 สรุปกรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาทัศนคติของพนักงานเทศบาลที่มีต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองอโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนดังรายละเอียดตามหัวข้อ ดังนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เทคนิคและวิธีการสุ่มตัวอย่าง
- 3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.4 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย
- 3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.7 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร

ได้แก่ ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ พนักงานเทศบาลเทศบาลเมืองอโยธยา ซึ่งมีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 242 คน

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

ได้แก่ พนักงานเทศบาลเมืองอโยธยา จำนวน 151 คน โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้หลักการของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) โดยให้มีค่าความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5

N

$$\text{สูตร } n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

n = ขนาดตัวอย่าง

n = จำนวนประชากรที่ใช้ในการศึกษา (242 คน)

e = ความผิดพลาดที่ยอมรับได้ (ในการศึกษาครั้งนี้กำหนดให้มีค่าเท่ากับ .05)

$$\begin{aligned}
 \text{แทนค่า } n &= \frac{242}{1 + (242)(0.05)^2} \\
 &= \frac{242}{1.605} \\
 &= 150.77 \text{ คน} \\
 &= 151 \text{ คน}
 \end{aligned}$$

ดังนั้นการวิจัยครั้งนี้ใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 151 คน

3.2 เทคนิคและวิธีการสุ่มตัวอย่าง

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้ทำการสุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling)

เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนในการวิจัย โดยแบ่งประชากรออกเป็นกลุ่มตามจำนวนประชากรในแต่ละตำแหน่ง เพื่อให้ได้ประชากรที่เป็นตัวแทนของประชากรอย่างแท้จริง ซึ่งจะได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละชั้น จากสูตรของทาโร ยามาเน่ Taro Yamane ดังนี้

$$n_x = \frac{n \times N_i}{N}$$

เมื่อ	n	=	จำนวนตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ	151 คน
	N	=	จำนวนประชากรรวม ในการวิจัยครั้งนี้คือ	242 คน
	n_x	=	จำนวนตัวอย่างในแต่ละชั้นภูมิ	
	N_i	=	จำนวนประชากรในแต่ละชั้นภูมิ	

การสุ่มตัวอย่างทุกตำแหน่งใช้วิธีการเช่นเดียวกัน ได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้

ตารางที่ 3.1 ตัวอย่างที่ได้จากการสุ่มตัวอย่างแยกตามตำแหน่ง เพื่อใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้

ตำแหน่ง	จำนวนประชากร (คน)	ขนาดกลุ่มตัวอย่าง (คน)
พนักงานส่วนท้องถิ่น	51	32
ลูกจ้างประจำ	11	7
พนักงานจ้างตามภารกิจ	61	38
พนักงานจ้างทั่วไป	119	74
รวม	242	151

2. ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

โดยผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็นกลุ่ม แยกตามตำแหน่งของแต่ละสังกัด ดังนี้

2.1 สำนักปลัด ประกอบด้วย พนักงานส่วนท้องถิ่น 25 คน ลูกจ้างประจำ 3 คน พนักงานจ้างตามภารกิจ 16 คน พนักงานจ้างทั่วไป 25 คน

2.2 กองคลัง ประกอบด้วย พนักงานส่วนท้องถิ่น 8 คน พนักงานจ้างตามภารกิจ 8 คน พนักงานจ้างทั่วไป 5 คน

2.3 กองการศึกษา ประกอบด้วย พนักงานส่วนท้องถิ่น 7 คน พนักงานจ้างตามภารกิจ 9 คน พนักงานจ้างทั่วไป 7 คน

2.4 กองสาธารณสุข ประกอบด้วย พนักงานส่วนท้องถิ่น 3 คน ลูกจ้างประจำ 6 คน พนักงานจ้างตามภารกิจ 12 คน พนักงานจ้างทั่วไป 59 คน

2.5 กองช่าง ประกอบด้วย พนักงานส่วนท้องถิ่น 8 คน ลูกจ้างประจำ 2 คน พนักงานจ้างตามภารกิจ 16 คน พนักงานจ้างทั่วไป 23 คน

ซึ่งสามารถนำมาแสดงเป็นตารางการสุ่มตัวอย่างแบบสัดส่วนได้ ดังนี้

ตารางที่ 3.2 ตัวอย่างที่ได้จากการสุ่มตัวอย่างแยกตามตำแหน่งพนักงานส่วนท้องถิ่น

สังกัด	จำนวนประชากร (คน)	ขนาดกลุ่มตัวอย่าง (คน)
สำนักปลัด	25	16
กองคลัง	8	5
กองการศึกษา	7	4
กองสาธารณสุข	3	2
กองช่าง	8	5
รวม	51	32

ตารางที่ 3.3 ตัวอย่างที่ได้จากการสุ่มตัวอย่างแยกตามตำแหน่งลูกจ้างประจำ

สังกัด	จำนวนประชากร (คน)	ขนาดกลุ่มตัวอย่าง (คน)
สำนักปลัด	3	2
กองคลัง	-	-
กองการศึกษา	-	-
กองสาธารณสุข	6	4
กองช่าง	2	1
รวม	11	7

ตารางที่ 3.4 ตัวอย่างที่ได้จากการสุ่มตัวอย่างแยกตามตำแหน่งพนักงานจ้างตามภารกิจ

สังกัด	จำนวนประชากร (คน)	ขนาดกลุ่มตัวอย่าง (คน)
สำนักปลัด	16	10
กองคลัง	8	5
กองการศึกษา	9	6
กองสาธารณสุข	12	7
กองช่าง	16	10
รวม	61	38

ตารางที่ 3.5 ตัวอย่างที่ได้จากการสุ่มตัวอย่างแยกตามตำแหน่งพนักงานจ้างทั่วไป

สังกัด	จำนวนประชากร (คน)	ขนาดกลุ่มตัวอย่าง (คน)
สำนักปลัด	25	16
กองคลัง	5	3
กองการศึกษา	7	4
กองสาธารณสุข	59	37
กองช่าง	23	14
รวม	119	74

3. ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling)

โดยการเลือกพนักงานเทศบาลตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่แสดงไว้ตามตารางที่ 2- 5 โดยไม่เจาะจงจนครบตามที่กำหนด

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้จะใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล แบ่งแบบสอบถามเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับทัศนคติของพนักงานเทศบาลที่มีต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลให้เป็นเมืองน่าอยู่ ทั้งหมด 3 ด้าน ได้แก่

- 1) ด้านสังคมและเศรษฐกิจ จำนวน 8 ข้อ
- 2) ด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อม จำนวน 8 ข้อ
- 3) ด้านการบริหารและการจัดการ จำนวน 3 ข้อ

แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ลำดับ โดยกำหนดเกณฑ์วัด ดังนี้

มากที่สุด	ให้คะแนน	5	คะแนน
มาก	ให้คะแนน	4	คะแนน
ปานกลาง	ให้คะแนน	3	คะแนน
น้อย	ให้คะแนน	2	คะแนน
น้อยที่สุด	ให้คะแนน	1	คะแนน

การแปลผลข้อมูล ข้อมูลที่วิเคราะห์จากแบบสอบถามที่เป็นมาตรฐานประมาณค่าโดยแปลผลจากค่าเฉลี่ย โดยกำหนดช่วงคะแนน (Class interval) ดังนี้

- ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 4.50 - 5.00 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด
- ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 3.50 - 4.49 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับมาก
- ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.50 - 3.49 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับปานกลาง
- ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.50 - 2.49 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับน้อย
- ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.00 - 1.49 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับน้อยที่สุด¹

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการพัฒนาเมืองอโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ เป็นคำถามปลายเปิด (Open Ended)

3.4 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอน ดังนี้

3.4.1 ศึกษาจากตำรา เอกสาร และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

3.4.2 กำหนดกรอบแนวคิดและเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย นำมาใช้เป็นข้อมูลในการสร้างแบบสอบถามทั้งชนิดปลายปิดและปลายเปิด

¹ชูศรี วงศ์รัตน์, เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย, พิมพ์ครั้งที่ 7, (กรุงเทพมหานคร : เทพเนรมิต, 2541), หน้า 75.

3.4.3 นำร่างแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้วไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบแก้ไข เสนอแนะ ปรับปรุง เพื่อความเหมาะสมและความถูกต้องของแบบสอบถาม

3.4.4 นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงตามข้อ 3.4.3 เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content validity) ถูกต้องตามหลักวิชาการ และในด้านภาษาที่ใช้เพื่อให้ครอบคลุมเนื้อหา แล้วนำมาวิเคราะห์ตามวิธีการทดสอบความเที่ยงตรงของ IOC โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Object Congruence : IOC) หรือ ซึ่งผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้องหรือค่า IOC เท่ากับ .9215 จึงมีความเที่ยงตรง

3.4.5 นำแบบสอบถามที่ได้แก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับพนักงานเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งมีใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ชุด และนำไปหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือโดยใช้วิธีการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach)² ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9542

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

3.5.1. นำหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตวังน้อยราชวิทยาลัย ถึงนายกเทศมนตรีเมืองอโยธยา อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลการทำวิจัย

3.5.2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง ตั้งแต่วันที่ 1-28 กุมภาพันธ์ 2552 รวมระยะเวลา 1 เดือน

3.5.3. เก็บรวบรวมแบบสอบถามที่ได้จากการตอบแล้วทั้งหมดเพื่อดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

²บุญชม ศรีสะอาด, การวิจัยเบื้องต้น, พิมพ์ครั้งที่ 2, (กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น, 2535), หน้า 96.

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผลในการวิจัยครั้งนี้ ได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมทางสังคมศาสตร์ มีลำดับขั้นตอนดังนี้

3.6.1 ศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลโดยหาค่าสถิติพื้นฐาน คือ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage)

3.6.2 ศึกษาทัศนคติของพนักงานเทศบาลที่มีต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลให้เป็นเมืองน่าอยู่ ทั้งหมด 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านสังคมและเศรษฐกิจ 2) ด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อม และ 3) ด้านการบริหารและการจัดการ โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3.6.3 ทดสอบสมมติฐานการวิจัยโดยการวิเคราะห์เปรียบเทียบทัศนคติของพนักงานที่มีต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองอโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) การทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว (One – way ANOVA) ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ Fisher's LSD

3.6.4 วิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการพัฒนาเมืองอโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ โดยใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency)

3.7 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่ใช้สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

3.7.1 สถิติเชิงบรรยาย (Descriptive Statistics) จะใช้ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

1. การหาค่าร้อยละ (Percentage)³

$$P = \frac{X \times 100}{N}$$

P = ค่าร้อยละ

X = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

N = จำนวนประชากร

³นิภา เมธาวีชัย, วิทยาการวิจัย, (กรุงเทพมหานคร : สถาบันราชภัฏธนบุรี, 2543), หน้า

2. การหาค่าเฉลี่ย (Mean)⁴

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ \bar{X} = ค่าเฉลี่ย $\sum X$ = ผลรวมผู้ตอบแบบสอบถาม

N = จำนวนประชากร

3. หาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)⁵

$$S.D. = \sqrt{\frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S.D. = ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

 $\sum X^2$ = ผลรวมของผู้ตอบแบบสอบถามแต่ละระดับยกกำลังสอง $(\sum X)^2$ = ผลรวมของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดยกกำลังสอง

N = แทนจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

3.7.2 สถิติเชิงอนุมานหรืออ้างอิง (Inferential Statistics) ได้แก่ การทดสอบค่าที (t-test) การทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ Fisher's LSD

1. การทดสอบสมมติฐาน (t-test)⁶

$$t = \frac{\frac{X_1}{n_1} - \frac{X_2}{n_2}}{\sqrt{S_1^2 + S_2^2}}$$

เมื่อ t = ค่าที-เทสต์ (t-test)

 \bar{X}_1 = ค่าเฉลี่ยของคะแนนกลุ่มที่ 1 \bar{X}_2 = ค่าเฉลี่ยของคะแนนกลุ่มที่ 2 S_1^2 = ค่าความแปรปรวนของกลุ่มที่ 1

⁴สงศรี ชมภูวงษ์, การวิจัย, (นครศรีธรรมราช : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช, 2547), หน้า 55.

⁵ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น, 2540), หน้า 53.

⁶นิวก. เมธธาวิชัย, วิทยาการวิจัย, อ่างแล้ว, หน้า 238.

S_2^2 = ค่าความแปรปรวนของกลุ่มที่ 2

n_1 = ค่าจำนวนคะแนนของกลุ่มที่ 1

n_2 = ค่าจำนวนคะแนนของกลุ่มที่ 2

2. การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)⁷

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

F = อัตราส่วนของความแปรปรวน

MS_b = ค่าความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม

MS_w = ค่าความแปรปรวนภายในกลุ่ม

⁷เรื่องเดียวกัน, หน้า 110.

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย เรื่องทัศนคติของพนักงานเทศบาลที่มีต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองอโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ ทำการศึกษาในกลุ่มตัวอย่าง คือ พนักงานเทศบาลเมืองอโยธยา จำนวน 151 คน เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้มีความสมบูรณ์ และตอบสนองตามวัตถุประสงค์ดังกล่าว ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม และนำเข้าข้อมูลมาทำการวิเคราะห์ข้อมูล และผลการวิเคราะห์นำเสนอตามลำดับ ดังนี้

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลมี 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ทัศนคติของพนักงานเทศบาลที่มีต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองอโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบระดับของทัศนคติพนักงานเทศบาลที่มีต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองอโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการพัฒนาเทศบาลเมืองอโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้

\bar{X} แทนค่าเฉลี่ย

N แทนค่าจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

S.D. แทนค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

S.S. แทนค่าผลรวมกำลังสอง

M.S. แทนค่าเฉลี่ยผลรวมกำลังสอง

F แทนค่าผลวิเคราะห์ความแปรปรวน

d.f ชั้นแห่งความเป็นอิสระ

t. แทนค่าผลการวิเคราะห์ค่าที

sig. แทนค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ พนักงานเทศบาลเมืองอโยธยา อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผู้วิจัยได้ทำการประมวลผลข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 151 คน โดยจำแนกเป็น เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง โดยใช้สถิติความถี่ (Frequency) และสถิติร้อยละ (Percentage) ตามรายละเอียดในตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวน ร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชาย	71	47.00
หญิง	80	53.00
รวม	151	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 53.00 รองลงมาคือเพศชาย จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 47.00

ตารางที่ 4.2 แสดงจำนวน ร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
20 – 30 ปี	44	29.10
31 – 40 ปี	53	35.10
41 - 50 ปี	40	26.50
50 ปีขึ้นไป	14	9.30
รวม	151	100.00

จากตารางที่ 4.2 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 31-40 ปี จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 35.10 รองลงมาคือ อายุระหว่าง 20-30 ปี จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 29.10 และอายุระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 26.50 อายุอยู่ระหว่าง 50 ปีขึ้นไป จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 9.30

ตารางที่ 4.3 แสดงจำนวน ร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษา

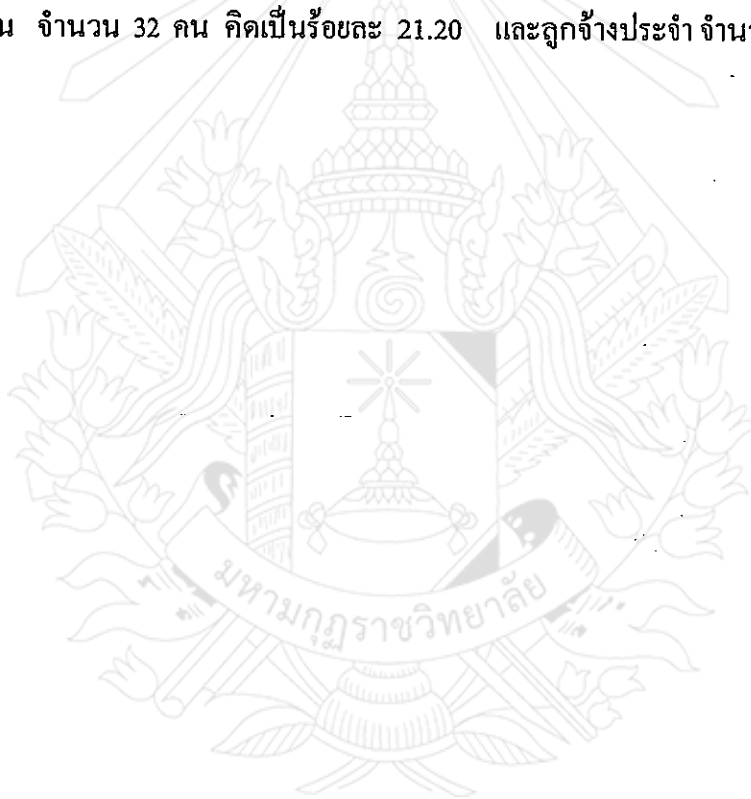
ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ประถมศึกษา	35	23.20
มัธยมศึกษา / เทียบเท่า	38	25.20
อนุปริญญา / เทียบเท่า	31	20.50
ปริญญาตรีขึ้นไป	47	31.10
รวม	151	100.00

จากตารางที่ 4.3 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 31.10 รองลงมา คือมัธยมศึกษา / เทียบเท่า จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 25.20 ประถมศึกษา จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 23.20 อนุปริญญา / เทียบเท่า จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 20.50

ตารางที่ 4.4 แสดงจำนวน ร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามตำแหน่ง

ตำแหน่ง	จำนวน (คน)	ร้อยละ
พนักงานส่วนท้องถิ่น	32	21.20
ลูกจ้างประจำ	7	4.60
พนักงานจ้างตามภารกิจ	38	25.20
พนักงานจ้างทั่วไป	74	49.00
รวม	151	100.00

จากตารางที่ 4.4 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีตำแหน่งพนักงานจ้างทั่วไป จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 49.00 รองลงมาคือ พนักงานจ้างตามภารกิจ จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 25.20 พนักงานส่วนท้องถิ่น จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 21.20 และลูกจ้างประจำ จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 4.60

ตอนที่ 2 ทักษะคิของพนักงานเทศบาลที่มีต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาระดับทักษะคิของพนักงานเทศบาลที่มีต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ โดยออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านสังคมและเศรษฐกิจ ด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อม และด้านการบริหารและการจัดการ มีผลการวิเคราะห์ดังนี้

ตารางที่ 4.5 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทักษะคิต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ โดยรวมและรายด้าน

ทักษะคิของพนักงานเทศบาลที่มีต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ด้านสังคมและเศรษฐกิจ	3.43	.571	ปานกลาง
2. ด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อม	3.34	.643	ปานกลาง
3. ด้านการบริหารและการจัดการ	3.51	.908	มาก
รวม	3.45	.778	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.5 พบว่า พนักงานเทศบาลมีทักษะคิต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า พนักงานเทศบาลมีทักษะคิต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ด้านการบริหารและการจัดการอยู่ในระดับมาก และมีทักษะคิด้านสังคมและเศรษฐกิจ และด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.6 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับทัศนคติต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองโอโยธยาให้เป็นเมืองนำอยู่ ด้านสังคมและเศรษฐกิจ

ด้านสังคมและเศรษฐกิจ	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ประชาชนได้รับการศึกษา ความรู้ การฝึกอบรม ข้อมูลข่าวสารอย่างกว้างขวางและรวดเร็ว	3.60	.801	มาก
2. การบริการสาธารณสุขและบริการสาธารณสุขอื่น ๆ ที่เพียงพอและสะดวก	3.69	.714	มาก
3. มีความปลอดภัยในการดำรงชีวิตและรักษาทรัพย์สิน	3.31	.723	ปานกลาง
4. สถิติคดีอาชญากรรม ยาเสพติดจำนวนน้อย	3.00	.931	ปานกลาง
5. ส่งเสริมและสนับสนุนให้ภาคีการพัฒนาทุกระดับมีส่วนร่วมในการวางแผนการพัฒนาเมือง	3.41	.835	ปานกลาง
6. ส่งเสริมและสนับสนุนให้สิทธิของประชาชนและความยุติธรรมได้รับการคุ้มครอง	3.46	.831	ปานกลาง
7. มีงบประมาณสำหรับกิจกรรมทางด้านเศรษฐกิจ เช่น ผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชน OTOP กลุ่มออมทรัพย์ สหกรณ์	3.57	.983	มาก
8. มีการสนับสนุนงบประมาณในด้านการผลิต การบริโภคและการกระจายผลผลิตโดยให้ประชาชนมีงานทำและมีการประกอบอาชีพที่สุจริต	3.40	1.001	ปานกลาง
รวม	3.43	.571	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.6 พบว่า พนักงานเทศบาลมีทัศนคติต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองโอโยธยาให้เป็นเมืองนำอยู่ ด้านสังคมและเศรษฐกิจ โดยรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า พนักงานเทศบาลมีความคิดเห็นว่าเทศบาลมีการบริการสาธารณสุขและบริการสาธารณสุขอื่น ๆ ที่เพียงพอและสะดวก ประชาชนได้รับการศึกษา ความรู้ การฝึกอบรม ข้อมูลข่าวสารอย่างกว้างขวางและรวดเร็ว และมีงบประมาณสำหรับกิจกรรมทางด้านเศรษฐกิจ เช่น ผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชน OTOP กลุ่มออมทรัพย์ สหกรณ์ อยู่ในระดับมาก มีการส่งเสริมและสนับสนุนให้สิทธิของประชาชนและความยุติธรรมได้รับการคุ้มครอง มีการส่งเสริมและสนับสนุนให้ภาคีการพัฒนาทุกระดับมีส่วนร่วมในการวางแผนการพัฒนาเมือง มีการ

สนับสนุนงบประมาณในด้านการผลิต การบริโภคและการกระจายผลผลิตโดยให้ประชาชนมีงานทำและมีการประกอบอาชีพที่สุจริต มีความปลอดภัยในการดำรงชีวิตและรักษาทรัพย์สิน และมีความคิดเห็นว่ามีสถิติคืออาชญากรรม ยาเสพติดจำนวนน้อยอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.7 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับทัศนคติต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ ด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อม

ด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อม	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. เมืองที่มีระเบียบด้วยการวางผังเมืองที่มีข้อกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างชัดเจน	3.55	.772	มาก
2. มีการวางแผนและจัดบริการ โครงสร้างพื้นฐานได้ทันต่อความต้องการของประชาชน	3.53	.831	มาก
3. มีระบบการคมนาคมขนส่งที่สะดวก และปลอดภัย	3.75	.818	มาก
4. มีสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ สวนสาธารณะ พื้นที่สีเขียว และที่ว่างโล่งอย่างพอเพียง	2.89	.960	ปานกลาง
5. มีระบบบำบัดน้ำเสีย กำจัดขยะอย่างเหมาะสม	2.99	.966	ปานกลาง
6. มีระบบควบคุมมลภาวะทางน้ำ อากาศ ดิน และความดังของเสียง	2.97	.909	ปานกลาง
7. ประชาชนมีความภาคภูมิใจ และช่วยกันบำรุงรักษาไว้ซึ่งมรดกทางประวัติศาสตร์ ศิลปกรรม และวัฒนธรรมของท้องถิ่น	3.87	.866	มาก
8. ประชาชนมีที่อยู่อาศัยที่ได้มาตรฐานพอเพียงและค่าใช้จ่ายไม่แพง	3.20	.857	ปานกลาง
รวม	3.34	.643	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.7 พบว่า พนักงานเทศบาลมีทัศนคติต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อม โดยรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า พนักงานเทศบาลมีทัศนคติว่าประชาชนมีความภาคภูมิใจ

และช่วยกันบำรุงรักษาไว้ซึ่งมรดกทางประวัติศาสตร์ ศิลปกรรม และวัฒนธรรมของท้องถิ่น มีระบบการคมนาคมขนส่งที่สะดวก และปลอดภัย เมืองที่มีระเบียบด้วยการวางผังเมืองที่มีข้อกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างชัดเจน และมีการวางแผนและจัดบริการโครงสร้างพื้นฐานได้ทันต่อความต้องการของประชาชนอยู่ในระดับมาก ประชาชนมีที่อยู่อาศัยที่ได้มาตรฐานพอเพียงและค่าใช้จ่ายไม่แพง มีระบบบำบัดน้ำเสีย กำจัดขยะอย่างเหมาะสม มีระบบควบคุมมลภาวะทางน้ำ อากาศ ดิน และความดังของเสียงอยู่ และมีสถานที่พักผ่อนหย่อนใจสวนสาธารณะ พื้นที่สีเขียวและที่ว่างโล่งอย่างพอเพียงอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับทัศนคติต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองอโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ ด้านการบริหารและการจัดการ

ด้านการบริหารและการจัดการ	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. มีการบริหารงานที่โปร่งใสและยุติธรรม	3.38	1.075	ปานกลาง
2. มีประสิทธิภาพและยึดผลประโยชน์ของประชาชนเป็นหลัก	3.57	1.030	มาก
3. ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาทุกขั้นตอน	3.57	.913	มาก
รวม	3.51	.908	มาก

จากตารางที่ 4.8 พบว่า พนักงานเทศบาลมีทัศนคติต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองอโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ ด้านการบริหารและการจัดการ โดยรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า พนักงานเทศบาลมีทัศนคติว่ามีการบริหารและการจัดการที่มีประสิทธิภาพและยึดผลประโยชน์ของประชาชนเป็นหลัก ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาทุกขั้นตอนอยู่ในระดับมาก และมีการบริหารงานที่โปร่งใสและยุติธรรมอยู่ในระดับปานกลาง

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบระดับของทัศนคติพนักงานเทศบาลที่มีต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองอโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สำหรับสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ $t - test$, $F - test$ ซึ่งมีผลการทดสอบตามสมมติฐานดังต่อไปนี้

สมมติฐานที่ 1 พนักงานเทศบาลที่มีเพศต่างกันมีทัศนคติที่มีต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองอโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ ต่างกัน

ตารางที่ 4.9 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทัศนคติต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองอโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ โดยรวม จำแนกตามอายุ

เพศ	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ชาย	3.43	.794	ปานกลาง
หญิง	3.47	.769	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.9 พบว่า พนักงานเทศบาล มีทัศนคติต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองอโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยพนักงานเทศบาลเพศชาย และเพศหญิง มีทัศนคติอยู่ในระดับปานกลาง เช่นกัน

ตารางที่ 4.10 แสดงผลการเปรียบเทียบทัศนคติต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองอโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ โดยรวม จำแนกตามเพศ

เพศ	\bar{X}	S.D	t.	sig.
ชาย	3.43	.794	.271	.786
หญิง	3.47	.769		

จากตารางที่ 4.10 พบว่า พนักงานเทศบาลที่มีเพศต่างกัน มีทัศนคติต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองอโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ ไม่แตกต่างกัน และเมื่อนำมาเปรียบเทียบในรายด้าน มีผลการวิเคราะห์ตามตารางที่ 4.11 – 4.16 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.11 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทัศนคติต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองโยธยาให้เป็นเมืองนำอยู่ ด้านสังคมและเศรษฐกิจ จำแนกตามอายุ

เพศ	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ชาย	3.39	.606	ปานกลาง
หญิง	3.47	.540	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.11 พบว่า พนักงานเทศบาล มีทัศนคติต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองโยธยาให้เป็นเมืองนำอยู่ ด้านสังคมและเศรษฐกิจ อยู่ในระดับปานกลาง โดยพนักงานเทศบาลเพศชาย และเพศหญิง มีทัศนคติอยู่ในระดับปานกลาง เช่นกัน

ตารางที่ 4.12 แสดงผลการเปรียบเทียบทัศนคติต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองโยธยาให้เป็นเมืองนำอยู่ ด้านสังคมและเศรษฐกิจ จำแนกตามเพศ

เพศ	\bar{X}	S.D	t.	sig.
ชาย	3.39	.606	.873	.384
หญิง	3.47	.540		

จากตารางที่ 4.12 พบว่า พนักงานเทศบาลที่มีเพศต่างกัน มีทัศนคติต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองโยธยาให้เป็นเมืองนำอยู่ ด้านสังคมและเศรษฐกิจ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.13 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทัศนคติต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองโยธยาให้เป็นเมืองนำอยู่ ด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อม จำแนกตามอายุ

เพศ	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ชาย	3.35	.726	ปานกลาง
หญิง	3.34	.565	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.13 พบว่า พนักงานเทศบาล มีทัศนคติต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองโยธยาให้เป็นเมืองนำอยู่ ด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับปานกลาง โดยพนักงานเทศบาลเพศชาย และเพศหญิง มีทัศนคติอยู่ในระดับปานกลาง เช่นกัน

ตารางที่ 4.14 แสดงผลการเปรียบเทียบทัศนคติต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองอโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ ด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อม จำแนกตามเพศ

เพศ	\bar{X}	S.D.	t.	sig.
ชาย	3.35	.726	.139	.890
หญิง	3.34	.565		

จากตารางที่ 4.14 พบว่า พนักงานเทศบาลที่มีเพศต่างกัน มีทัศนคติต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองอโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ ด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อม ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.15 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทัศนคติต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองอโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ ด้านการบริหารและการจัดการ จำแนกตามอายุ

เพศ	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ชาย	3.47	.869	ปานกลาง
หญิง	3.53	.947	มาก

จากตารางที่ 4.15 พบว่า พนักงานเทศบาล มีทัศนคติต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองอโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ ด้านการบริหารและการจัดการ โดยพนักงานเทศบาลเพศชาย มีทัศนคติอยู่ในระดับปานกลาง และเพศหญิง มีทัศนคติอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.16 แสดงผลการเปรียบเทียบทัศนคติต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองอโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ ด้านการบริหารและการจัดการ จำแนกตามเพศ

เพศ	\bar{X}	S.D.	t.	sig.
ชาย	3.47	.869	.398	.691
หญิง	3.53	.947		

จากตารางที่ 4.16 พบว่า พนักงานเทศบาลที่มีเพศต่างกัน มีทัศนคติต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองอโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ ด้านการบริหารและการจัดการ ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 พนักงานเทศบาลที่มีอายุต่างกัน มีทัศนคติที่มีต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองอโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ ต่างกัน

ตารางที่ 4.17 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทัศนคติต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองอโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ โดยรวม จำแนกตามอายุ

อายุ	\bar{X}	S.D.	แปลผล
20 – 30 ปี	3.59	.711	มาก
31 – 40 ปี	3.36	.875	ปานกลาง
41 – 50 ปี	3.45	.686	ปานกลาง
50 ปีขึ้นไป	3.38	.864	ปานกลาง
รวม	3.45	.778	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.17 พบว่า พนักงานเทศบาล มีทัศนคติต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองอโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยพนักงานเทศบาลที่มีอายุ 20-30 ปี มีทัศนคติอยู่ในระดับมาก ที่มีอายุ 31 – 40 ปี อายุ 41 – 50 ปี และอายุ 50 ปีขึ้นไป มีทัศนคติอยู่ในระดับปานกลาง เช่นกัน

ตารางที่ 4.18 แสดงผลการเปรียบเทียบระดับทัศนคติต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองอโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ จำแนกตามอายุ โดยรวม

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	1.322	3	.441	.723	.540
ภายในกลุ่ม	89.577	147	.609		
รวม	90.899	150			

จากตารางที่ 4.18 พบว่า พนักงานเทศบาลที่มีอายุต่างกัน มีทัศนคติต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองอโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และเมื่อนำมาเปรียบเทียบในรายด้าน มีผลการวิเคราะห์ตามตารางที่ 4.19 – 4.24 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.19 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทัศนคติต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองอโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ ด้านสังคมและเศรษฐกิจ จำแนกตามอายุ

อายุ	\bar{X}	S.D.	แปลผล
20 – 30 ปี	3.51	.538	มาก
31 – 40 ปี	3.35	.574	ปานกลาง
41 – 50 ปี	3.42	.624	ปานกลาง
50 ปีขึ้นไป	3.52	.516	มาก
รวม	3.43	.571	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.19 พบว่า พนักงานเทศบาล มีทัศนคติต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองอโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ ด้านสังคมและเศรษฐกิจ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยพนักงานเทศบาลที่มีอายุ 20 - 30 ปี และที่มีอายุ 50 ปีขึ้นไป มีทัศนคติอยู่ในระดับมาก ที่มีอายุ 31 – 40 ปี และที่มีอายุ 41 – 50 ปี มีทัศนคติอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.20 แสดงผลการเปรียบเทียบทัศนคติต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองอโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ ด้านสังคมและเศรษฐกิจ จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	.673	3	.224	.683	.564
ภายในกลุ่ม	48.284	147	.328		
รวม	48.957	150			

จากตารางที่ 4.20 พบว่า พนักงานเทศบาลที่มีอายุต่างกัน มีทัศนคติต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองอโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ ด้านสังคมและเศรษฐกิจ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.21 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทัศนคติต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองอโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ ด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อม จำแนกตามอายุ

อายุ	\bar{X}	S.D.	แปลผล
20 – 30 ปี	3.50	.564	ปานกลาง
31 – 40 ปี	3.22	.727	ปานกลาง
41 – 50 ปี	3.36	.597	ปานกลาง
50 ปีขึ้นไป	3.27	.628	ปานกลาง
รวม	3.34	.643	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.21 พบว่า พนักงานเทศบาลมีทัศนคติต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองอโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ ด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยพนักงานเทศบาลที่มีอายุ 20-30 ปี อายุ 31-40 ปี อายุ 41-50 ปี และที่มีอายุ 50 ปีขึ้นไป มีทัศนคติอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.22 แสดงผลการเปรียบเทียบระดับทัศนคติต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองอโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ ด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อม จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	1.924	3	.641	1.567	.200
ภายในกลุ่ม	60.169	147	.409		
รวม	62.093	150			

จากตารางที่ 4.22 พบว่า พนักงานเทศบาลที่มีอายุต่างกัน มีทัศนคติต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองอโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ ด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อม ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.23 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทัศนคติต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองโยธยาให้เป็นเมืองนำอยู่ ด้านการบริหารและการจัดการ จำแนกตามอายุ

อายุ	\bar{X}	S.D	แปลผล
20 – 30 ปี	3.63	.839	มาก
31 – 40 ปี	3.43	1.034	ปานกลาง
41 – 50 ปี	3.50	.770	ปานกลาง
50 ปีขึ้นไป	3.43	1.025	ปานกลาง
รวม	3.51	.908	มาก

จากตารางที่ 4.23 พบว่า พนักงานเทศบาล มีทัศนคติต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองโยธยาให้เป็นเมืองนำอยู่ ด้านการบริหารและการจัดการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยพนักงานเทศบาลที่มีอายุ 20 - 30 ปี มีทัศนคติอยู่ในระดับมาก ที่มีอายุ 31 – 40 ปี อายุ 41 – 50 ปี และที่มีอายุ 50 ปีขึ้นไป มีทัศนคติอยู่ในระดับปานกลาง เช่นกัน

ตารางที่ 4.24 แสดงผลการเปรียบเทียบระดับทัศนคติต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองโยธยาให้เป็นเมืองนำอยู่ ด้านการบริหารและการจัดการ จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	1.074	3	.358	.429	.733
ภายในกลุ่ม	122.672	147	.835		
รวม	123.745	150			

จากตารางที่ 4.24 พบว่า พนักงานเทศบาลที่มีอายุต่างกัน มีทัศนคติต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองโยธยาให้เป็นเมืองนำอยู่ ด้านการบริหารและการจัดการ ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 3 พนักงานเทศบาลที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีทัศนคติที่มีต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองอโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ต่างกัน

ตารางที่ 4.25 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทัศนคติต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองอโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ โดยรวม จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ประถมศึกษา	3.64	.777	มาก
มัธยมศึกษา / เทียบเท่า	3.56	.756	มาก
อนุปริญญา / เทียบเท่า	3.41	.719	ปานกลาง
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	3.25	.810	ปานกลาง
รวม	3.45	.778	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.25 พบว่าพนักงานเทศบาล มีทัศนคติต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองอโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยพนักงานเทศบาลที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา ที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา / เทียบเท่า มีทัศนคติอยู่ระดับมาก ที่มีการศึกษาระดับอนุปริญญา / เทียบเท่า และที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า มีทัศนคติอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.26 แสดงผลการเปรียบเทียบระดับทัศนคติต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองอโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวม

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	3.544	3	1.181	1.988	.118
ภายในกลุ่ม	87.355	147	.594		
รวม	90.899	150			

จากตารางที่ 4.26 พบว่า พนักงานเทศบาลที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีทัศนคติต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองอโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และเมื่อนำมาเปรียบเทียบในรายด้าน มีผลการวิเคราะห์ตามตารางที่ 4.27-4.28 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.27 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทัศนคติต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ ด้านสังคมและเศรษฐกิจ จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ประถมศึกษา	3.62	.597	มาก
มัธยมศึกษา / เทียบเท่า	3.45	.612	ปานกลาง
อนุปริญญา / เทียบเท่า	3.37	.553	ปานกลาง
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	3.32	.506	ปานกลาง
รวม	3.43	.571	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.27 พบว่า พนักงานเทศบาลมีทัศนคติต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ ด้านสังคมและเศรษฐกิจ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยพนักงานเทศบาลที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา มีทัศนคติอยู่ในระดับมาก ที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา/เทียบเท่า ที่มีการศึกษาระดับอนุปริญญา/เทียบเท่า และที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า มีทัศนคติอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.28 แสดงผลการเปรียบเทียบทัศนคติของพนักงานเทศบาลที่มีต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ ด้านสังคมและเศรษฐกิจ จำแนกตามระดับการศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	2.023	3	.674	2.112	.101
ภายในกลุ่ม	46.934	147	.319		
รวม	48.957	150			

จากตารางที่ 4.28 พบว่า พนักงานเทศบาลที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีทัศนคติต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ ด้านสังคมและเศรษฐกิจ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.29 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทัศนคติต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ ด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อม จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	\bar{X}	S.D	แปลผล
ประถมศึกษา	3.54	.654	มาก
มัธยมศึกษา / เทียบเท่า	3.38	.694	ปานกลาง
อนุปริญญา / เทียบเท่า	3.29	.558	ปานกลาง
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	3.20	.626	ปานกลาง
รวม	3.34	.643	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.29 พบว่า พนักงานเทศบาลมีทัศนคติต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ ด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยพนักงานเทศบาลที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา มีทัศนคติอยู่ในระดับมาก ที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา/เทียบเท่า ที่มีการศึกษาระดับอนุปริญญา/เทียบเท่า และที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า มีทัศนคติอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.30 แสดงผลการเปรียบเทียบระดับทัศนคติต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ ด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อม จำแนกตามระดับการศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	2.367	3	.789	1.942	.125
ภายในกลุ่ม	59.726	147	.406		
รวม	62.093	150			

จากตารางที่ 4.30 พบว่า พนักงานเทศบาลที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีทัศนคติต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ ด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อม ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.31 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทัศนคติต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองโยธยาให้เป็นเมืองนำอยู่ ด้านการบริหารและการจัดการ จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ประถมศึกษา	3.69	.882	มาก
มัธยมศึกษา / เทียบเท่า	3.65	.813	มาก
อนุปริญญา / เทียบเท่า	3.47	.885	ปานกลาง
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	3.28	.989	ปานกลาง
รวม	3.51	.908	มาก

จากตารางที่ 4.31 พบว่า พนักงานเทศบาลมีทัศนคติต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองโยธยาให้เป็นเมืองนำอยู่ ด้านการบริหารและการจัดการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยพนักงานเทศบาลที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา ที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา / เทียบเท่า มีทัศนคติอยู่ในระดับมาก ที่มีการศึกษาระดับอนุปริญญา / เทียบเท่า และที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า มีทัศนคติอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.32 แสดงผลการเปรียบเทียบระดับทัศนคติต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองโยธยาให้เป็นเมืองนำอยู่ ด้านการบริหารและการจัดการ จำแนกตามระดับการศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	4.416	3	1.472	1.813	.147
ภายในกลุ่ม	119.330	147	.812		
รวม	123.745	150			

จากตารางที่ 4.32 พบว่า พนักงานเทศบาลที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีทัศนคติต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองโยธยาให้เป็นเมืองนำอยู่ ด้านการบริหารและการจัดการ ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 4 พนักงานเทศบาลที่มีตำแหน่งต่างกัน มีทัศนคติที่มีต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองอโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ ต่างกัน

ตารางที่ 4.33 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทัศนคติต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองอโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ โดยรวม จำแนกตามตำแหน่ง

ตำแหน่ง	\bar{X}	S.D.	แปลผล
พนักงานส่วนท้องถิ่น	3.12	.786	ปานกลาง
ลูกจ้างประจำ	3.03	.835	ปานกลาง
พนักงานจ้างตามภารกิจ	3.40	.709	ปานกลาง
พนักงานจ้างทั่วไป	3.66	.749	มาก
รวม	3.45	.778	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.33 พบว่า พนักงานเทศบาลมีทัศนคติต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองอโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยพนักงานเทศบาลที่มีตำแหน่งพนักงานจ้างทั่วไป มีทัศนคติอยู่ในระดับมาก ที่มีตำแหน่งพนักงานส่วนท้องถิ่น ลูกจ้างประจำ และที่มีตำแหน่งพนักงานจ้างตามภารกิจ มีทัศนคติอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.34 แสดงผลการเปรียบเทียบระดับทัศนคติของพนักงานเทศบาลที่มีต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองอโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ จำแนกตามตำแหน่ง โดยรวม

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	8.030	3	2.677	4.748	.003*
ภายในกลุ่ม	82.870	147	.564		
รวม	90.899	150			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.34 พบว่า พนักงานเทศบาลที่มีตำแหน่งต่างกัน มีทัศนคติต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองอโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงเป็นตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ผู้วิจัยได้นำค่าเฉลี่ยเพื่อเปรียบเทียบระดับทัศนคติต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองอโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ เป็นรายคู่ โดยใช้วิธี ของ Fisher's LSD ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.35 แสดงผลการเปรียบเทียบทัศนคติของพนักงานต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองอโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ จำแนกตามตำแหน่ง โดยรวม เป็นรายคู่ตามวิธีการของ Fisher's LSD

ตำแหน่ง	แวนอน	พนักงาน ส่วน ท้องถิ่น	ลูกจ้าง ประจำ	พนักงานจ้าง ตามภารกิจ	พนักงานจ้าง ทั่วไป
แนวตั้ง	\bar{X}	3.12	3.03	3.40	3.66
พนักงานส่วนท้องถิ่น	3.12	-			*
ลูกจ้างประจำ	3.03		-		*
พนักงานจ้างตามภารกิจ	3.40			-	
พนักงานจ้างทั่วไป	3.66				-

จากตารางที่ 4.35 พบว่า พนักงานเทศบาลที่มีตำแหน่งเป็นพนักงานจ้างทั่วไป มีทัศนคติต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองอโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ แตกต่างจากพนักงานเทศบาลที่มีตำแหน่งเป็นพนักงานส่วนท้องถิ่น และลูกจ้างประจำ นอกจากนี้ มีทัศนคติไม่แตกต่างกัน

และเมื่อนำมาเปรียบเทียบในรายด้าน มีผลการวิเคราะห์ตามตารางที่ 4.36 - 4.44 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.36 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทัศนคติต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองอโยธยาให้เป็นเมืองนำอยู่ ด้านสังคมและเศรษฐกิจ จำแนกตามตำแหน่ง

ตำแหน่ง	\bar{X}	S.D.	แปลผล
พนักงานส่วนท้องถิ่น	3.19	.475	ปานกลาง
ลูกจ้างประจำ	3.39	.547	ปานกลาง
พนักงานจ้างตามภารกิจ	3.39	.520	ปานกลาง
พนักงานจ้างทั่วไป	3.56	.609	มาก
รวม	3.43	.571	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.36 พบว่า พนักงานเทศบาล มีทัศนคติต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองอโยธยาให้เป็นเมืองนำอยู่ ด้านสังคมและเศรษฐกิจ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยพนักงานเทศบาลที่มีตำแหน่งพนักงานจ้างทั่วไป มีทัศนคติอยู่ในระดับมาก และที่มีตำแหน่งพนักงานส่วนท้องถิ่น ที่มีตำแหน่งลูกจ้างประจำ ที่มีตำแหน่งพนักงานจ้างตามภารกิจ มีทัศนคติอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.37 แสดงผลการเปรียบเทียบทัศนคติต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองอโยธยาให้เป็นเมืองนำอยู่ ด้านสังคมและเศรษฐกิจ จำแนกตามตำแหน่ง

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	3.089	3	1.030	3.300	.022*
ภายในกลุ่ม	45.868	147	.312		
รวม	48.957	150			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.37 พบว่า พนักงานเทศบาลที่มีตำแหน่งต่างกัน มีทัศนคติต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองอโยธยาให้เป็นเมืองนำอยู่ ด้านสังคมและเศรษฐกิจ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผู้วิจัยได้นำค่าเฉลี่ยเพื่อเปรียบเทียบระดับทัศนคติต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองอโยธยาให้เป็นเมืองนำอยู่ ด้านสังคมและเศรษฐกิจ เป็นรายคู่ โดยใช้วิธี ของ Fisher's LSD ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.38 แสดงผลการเปรียบเทียบทัศนคติต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองอโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ ด้านสังคมและเศรษฐกิจ จำแนกตามตำแหน่ง โดยรวม เป็นรายคู่ตามวิธีการของ Fisher's LSD

ตำแหน่ง	แวนอน	พนักงานส่วนท้องถิ่น	ลูกจ้างประจำ	พนักงานจ้างตามภารกิจ	พนักงานจ้างทั่วไป
แนวตั้ง	\bar{X}	3.19	3.39	3.39	3.56
พนักงานส่วนท้องถิ่น	3.19	-			*
ลูกจ้างประจำ	3.39		-		
พนักงานจ้างตามภารกิจ	3.39			-	
พนักงานจ้างทั่วไป	3.56				-

จากตารางที่ 4.38 พบว่า พนักงานเทศบาลที่มีตำแหน่งเป็นพนักงานส่วนท้องถิ่น มีทัศนคติต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองอโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ด้านสังคมและเศรษฐกิจแตกต่างจากพนักงานเทศบาลที่มีตำแหน่งเป็นพนักงานจ้างทั่วไป นอกจากนั้น มีทัศนคติไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.39 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทัศนคติต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองอโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ ด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อม จำแนกตามตำแหน่ง

ตำแหน่ง	\bar{X}	S.D.	แปลผล
พนักงานส่วนท้องถิ่น	3.00	.594	ปานกลาง
ลูกจ้างประจำ	3.00	.573	ปานกลาง
พนักงานจ้างตามภารกิจ	3.35	.537	ปานกลาง
พนักงานจ้างทั่วไป	3.52	.656	มาก
รวม	3.34	.643	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.39 พบว่า พนักงานเทศบาล มีทัศนคติต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองอโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ ด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยพนักงานเทศบาลที่มีตำแหน่งพนักงานจ้างทั่วไป มีทัศนคติอยู่ในระดับมาก ที่มีตำแหน่งเป็นพนักงานส่วนท้องถิ่น ที่มีตำแหน่งลูกจ้างประจำ และที่มีตำแหน่งพนักงานจ้างตามภารกิจ มีทัศนคติอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.40 แสดงผลการเปรียบเทียบทัศนคติต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองอโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ ด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อม จำแนกตามตำแหน่ง

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	7.092	3	2.364	6.318	.000*
ภายในกลุ่ม	55.000	147	.374		
รวม	62.093	150			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.40 พบว่า พนักงานเทศบาลที่มีตำแหน่งต่างกัน มีทัศนคติต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองอโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ ด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผู้วิจัยได้นำค่าเฉลี่ยเพื่อเปรียบเทียบระดับทัศนคติต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองอโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ ด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อม เป็นรายคู่ โดยใช้วิธี ของ Fisher's LSD ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.41 แสดงผลการเปรียบเทียบระดับทัศนคติของพนักงานเทศบาลที่มีต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองอโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ ด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อม จำแนกตามตำแหน่ง โดยรวม เป็นรายคู่ ตามวิธีการของ Fisher's LSD

ตำแหน่ง	แวนอน	พนักงานส่วนท้องถิ่น	ลูกจ้างประจำ	พนักงานจ้างตามภารกิจ	พนักงานจ้างทั่วไป
แนวตั้ง	\bar{X}	3.00	3.00	3.35	3.52
พนักงานส่วนท้องถิ่น	3.00	-		*	*
ลูกจ้างประจำ	3.00		-		*
พนักงานจ้างตามภารกิจ	3.35			-	
พนักงานจ้างทั่วไป	3.52				-

จากตารางที่ 4.41 พบว่า พนักงานเทศบาลที่มีตำแหน่งเป็นพนักงานส่วนท้องถิ่น มีทัศนคติต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองอโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อม แตกต่างจากพนักงานเทศบาลที่มีตำแหน่งเป็นพนักงานจ้างตามภารกิจ และพนักงานจ้างทั่วไป และพนักงานเทศบาลที่มีตำแหน่งเป็นลูกจ้างประจำ มีทัศนคติต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองอโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ ด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อม แตกต่างจากพนักงานเทศบาลที่มีตำแหน่งเป็นพนักงานจ้างทั่วไป นอกจากนี้ มีทัศนคติไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.42 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทัศนคติต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ ด้านการบริหารและการจัดการ จำแนกตามตำแหน่ง

ตำแหน่ง	\bar{X}	S.D.	แปลผล
พนักงานส่วนท้องถิ่น	3.19	1.00	ปานกลาง
ลูกจ้างประจำ	3.05	1.01	ปานกลาง
พนักงานจ้างตามภารกิจ	3.42	.841	ปานกลาง
พนักงานจ้างทั่วไป	3.73	.842	มาก
รวม	3.51	.908	มาก

จากตารางที่ 4.42 พบว่า พนักงานเทศบาลมีทัศนคติต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ ด้านการบริหารและการจัดการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยพนักงานเทศบาลที่มีตำแหน่งพนักงานจ้างทั่วไป มีทัศนคติอยู่ในระดับมาก ที่มีตำแหน่งพนักงานส่วนท้องถิ่น ที่มีตำแหน่งลูกจ้างประจำ และที่มีตำแหน่งพนักงานจ้างตามภารกิจ มีทัศนคติอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.43 แสดงผลการเปรียบเทียบทัศนคติของพนักงานเทศบาลที่มีต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ ด้านการบริหารและการจัดการ จำแนกตามตำแหน่ง

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	8.695	3	2.898	3.703	.013*
ภายในกลุ่ม	115.050	147	.783		
รวม	123.745	150			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.39 พบว่า พนักงานเทศบาลที่มีตำแหน่งต่างกัน มีทัศนคติต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ ด้านการบริหารและการจัดการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผู้วิจัยได้นำค่าเฉลี่ยเพื่อเปรียบเทียบระดับทัศนคติต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองอโยธยา ให้เป็นเมืองน่าอยู่ ด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อม เป็นรายคู่ โดยใช้วิธี ของ Fisher's LSD ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.44 แสดงผลการเปรียบเทียบระดับทัศนคติต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองอโยธยา ให้เป็นเมืองน่าอยู่ ด้านการบริหารและการจัดการ จำแนกตามตำแหน่ง โดยรวม เป็น รายคู่ ตามวิธีการของ Fisher's LSD

ตำแหน่ง	แวนอน	พนักงาน ส่วนท้องถิ่น	ลูกจ้าง ประจำ	พนักงานจ้าง ตามภารกิจ	พนักงานจ้าง ทั่วไป
แนวตั้ง	\bar{X}	3.19	3.05	3.42	3.73
พนักงานส่วนท้องถิ่น	3.19	-			*
ลูกจ้างประจำ	3.05		-		
พนักงานจ้างตาม ภารกิจ	3.42			-	
พนักงานจ้างทั่วไป	3.73				-

จากตารางที่ 4.44 พบว่า พนักงานเทศบาลที่มีตำแหน่งเป็นพนักงานส่วนท้องถิ่น มีทัศนคติต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองอโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ด้านการบริหารและการจัดการแตกต่างจากพนักงานเทศบาลที่มีตำแหน่งเป็นพนักงานจ้างทั่วไป นอกจากนั้น มีทัศนคติไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการพัฒนาเทศบาลเมืองโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่

ผู้วิจัยได้ทำการประมวลผลข้อมูลปลายเปิดของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 151 คน ได้ผู้ตอบแบบสอบถาม ตามรายละเอียดในตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.45 แสดงค่าความถี่ของข้อเสนอแนะด้านสังคมและเศรษฐกิจ

ด้านสังคมและเศรษฐกิจ	ความถี่
1. สนับสนุนงบประมาณพัฒนากลุ่มอาชีพโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น	17
2. รณรงค์ให้ประชาชนป้องกันปัญหาอาชญากรรมและยาเสพติดมากขึ้น	5
3. ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับรู้ข้อมูลข่าวสารด้านการพัฒนาเมืองให้มากขึ้น	3
4. รณรงค์ให้ประชาชนยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง	3
รวม	28

จากตารางที่ 4.45 พบว่า ข้อเสนอแนะด้านสังคมและเศรษฐกิจ มีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 28 คน พบว่า ควรสนับสนุนงบประมาณพัฒนากลุ่มอาชีพโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นจำนวน 17 คน รองลงมาควรรณรงค์ให้ประชาชนป้องกันปัญหาอาชญากรรมและยาเสพติดมากขึ้น จำนวน 5 คน ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับรู้ข้อมูลข่าวสารด้านการพัฒนาเมืองให้มากขึ้นจำนวน 3 คน และรณรงค์ให้ประชาชนยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 3 คน

ตารางที่ 4.46 แสดงค่าความถี่ของข้อเสนอแนะด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อม

ด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อม	ความถี่
1. เพิ่มพื้นที่สีเขียว เพื่อพักผ่อนและออกกำลังกายมากขึ้น	24
2. ปรับปรุงระบบการจัดการขยะมูลฝอย เต่าเผาขยะไร้มลพิษ และระบบบำบัดน้ำเสีย	7
3. รณรงค์ให้ประชาชนมีจิตสำนึกรักษ์สิ่งแวดล้อม และศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น	4
รวม	35

จากตารางที่ 4.46 พบว่า ข้อเสนอแนะด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อม มีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 35 คน พบว่าควรเพิ่มพื้นที่สีเขียว เพื่อพักผ่อนและออกกำลังกายมากขึ้น จำนวน 24 คน รองลงมาควรปรับปรุงระบบการจัดการขยะมูลฝอย เต่าเผาขยะไร้มลพิษ และระบบบำบัดน้ำเสียจำนวน 7 คน รณรงค์ให้ประชาชนมีจิตสำนึกรักษ์สิ่งแวดล้อม และศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นจำนวน 4 คน

ตารางที่ 4.47 แสดงค่าความถี่ของข้อเสนอแนะด้านการบริหารและการจัดการ

ด้านการบริหารและการจัดการ	ความถี่
1. บริหารงานด้วยหลักธรรมาภิบาลอย่างจริงจัง	8
2. คำนึงถึงความต้องการของประชาชนเป็นหลัก และให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาทุกขั้นตอน	6
3. บริหารงานและงบประมาณด้วยความโปร่งใส และเป็นธรรม	4
รวม	18

จากตารางที่ 4.47 พบว่า ข้อเสนอแนะด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อม มีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 18 คน พบว่า ควรบริหารงานด้วยหลักธรรมาภิบาลอย่างจริงจัง จำนวน 8 คน รองลงมาควรคำนึงถึงความต้องการของประชาชนเป็นหลัก และให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาทุกขั้นตอนจำนวน 6 คน บริหารงานและงบประมาณด้วยความโปร่งใส และเป็นธรรม จำนวน 4 คน

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทัศนคติของพนักงานเทศบาลที่มีต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารวิชาการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ในการกำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษา ขอบเขตของเนื้อหาในการวิจัย รวมถึงการสร้างและเลือกเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยมีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ

1. เพื่อศึกษาทัศนคติของพนักงานเทศบาลที่มีต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่
2. เพื่อเปรียบเทียบทัศนคติของพนักงานที่มีต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ จำแนกตามเพศ อายุ การศึกษา ตำแหน่ง
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการพัฒนาเทศบาลเมืองโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ พนักงานเทศบาลเมืองโยธยา จำนวน 242 คน โดยมีประชากรกลุ่มตัวอย่าง 151 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามกลุ่มตัวอย่าง มีผลการวิจัยประกอบด้วย ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติด้านสังคมและเศรษฐกิจ ด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อม และด้านการบริหารและการจัดการ ซึ่งข้อมูลที่ได้จะนำมาวิเคราะห์หาค่าทางสถิติประกอบด้วย ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สรุปผลการศึกษาค้นคว้าตามลำดับดังนี้

- 5.1 สรุปผลการวิจัย
- 5.2 อภิปรายผล
- 5.3 ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิจัยพบว่า ตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุอยู่ระหว่าง 31 - 40 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า และมีตำแหน่งเป็นพนักงานจ้างทั่วไป

5.1.2 ระดับของทัศนคติของพนักงานเทศบาลที่มีต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองอโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ โดยรวมและรายด้าน

ผลการวิจัยพบว่าพนักงานเทศบาลมีทัศนคติต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมือง อโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ โดยรวมอยู่ระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในรายด้านพบว่า พนักงานเทศบาลมีทัศนคติต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองอโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ด้านการบริหารและการจัดการอยู่ในระดับมาก และมีทัศนคติด้านสังคมและเศรษฐกิจ และด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับปานกลาง เช่นกัน

5.1.3 การเปรียบเทียบระดับทัศนคติของพนักงานเทศบาลที่มีต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองอโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ ผลการวิจัยพบว่า

พนักงานเทศบาลที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษาต่างกัน มีทัศนคติต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองอโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ ไม่แตกต่างกัน และพนักงานเทศบาลที่มีตำแหน่งต่างกัน มีทัศนคติต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองอโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

5.1.4 ผลการศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการพัฒนาเทศบาลเมืองอโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่

จากผลการวิจัยพบว่า พนักงานเทศบาลมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการพัฒนาเทศบาลเมืองอโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ ทั้ง 3 ด้าน ดังนี้

1. ด้านสังคมและเศรษฐกิจ พบว่า เทศบาลควรมีการสนับสนุนงบประมาณเพื่อพัฒนากลุ่มอาชีพโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น มีการรณรงค์ให้ประชาชนป้องกันปัญหาอาชญากรรมและยาเสพติดมากขึ้น และรณรงค์ให้ประชาชนยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง รวมถึงประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับรู้ข้อมูลข่าวสารด้านการพัฒนาเมืองให้มากขึ้น

2. ด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อม พบว่า เทศบาลควรเพิ่มพื้นที่สีเขียว เพื่อพักผ่อนและออกกำลังกายมากขึ้น มีการปรับปรุงระบบการจัดการขยะมูลฝอย เคาเผาขยะไร้มลพิษ และระบบบำบัดน้ำเสีย มีการรณรงค์ให้ประชาชนมีจิตสำนึกรักษ์สิ่งแวดล้อม และศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น

3. ด้านการบริหารและการจัดการ พบว่า เทศบาลควรบริหารงานและงบประมาณด้วยความโปร่งใส และเป็นธรรมด้วยหลักธรรมาภิบาลอย่างจริงจัง คำนึงถึงความต้องการของประชาชนเป็นหลัก และให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาทุกขั้นตอน

5.2 อภิปรายผล

จากผลการวิจัย เรื่อง ทศนคติของพนักงานเทศบาลที่มีต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองอโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ ผู้วิจัยมีประเด็นที่นำมาอภิปรายตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

5.2.1 การศึกษาวิเคราะห์ทัศนคติของพนักงานเทศบาลที่มีต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองอโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ พบว่า

พนักงานเทศบาลมีทัศนคติต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองอโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ โดยรวมอยู่ระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้อภิปรายผลได้ว่า เนื่องจากจากพนักงานเทศบาลส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าการพัฒนาเทศบาลเมืองอโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ด้านการบริหารและการจัดการอยู่ในระดับที่สูง แต่ในด้านสังคมและเศรษฐกิจ และด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อม เป็นปัจจัยภายนอกที่เทศบาลฯ ไม่สามารถที่จะควบคุมได้ทั่วถึง แต่ก็ได้พยายามร่วมกันพัฒนาให้มีความเจริญก้าวหน้า และให้เทศบาลเมืองอโยธยาเป็นเมืองน่าอยู่ได้เพียงในระดับหนึ่งเท่านั้น ดังนั้นพนักงานเทศบาลจึงมีทัศนคติโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งผลการวิจัยนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ฉวีวรรณ โพธิ์พงษ์ ที่ได้ทำการศึกษาความพึงพอใจสภาพแวดล้อมชุมชนในโครงการเมืองน่าอยู่ : กรณีศึกษาชุมชนในเขตเทศบาลเมืองพนัสนิคม อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนผู้อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมืองพนัสนิคม อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี มีความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมชุมชนในโครงการเมืองน่าอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาในรายด้านพบว่า

ด้านสังคมและเศรษฐกิจ พบว่า พนักงานเทศบาลมีทัศนคติต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองอโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ อยู่ในระดับปานกลาง โดยพนักงานเทศบาลมีความคิดเห็นว่าการพัฒนาเทศบาลมีการบริการสาธารณสุขและบริการสาธารณสุขอื่นๆ ที่พอเพียงและสะดวก อยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อภิปรายผลได้ว่า การบริการสาธารณสุขมีเพียงพอต่อความต้องการของประชาชน เนื่องจากภายในเขตเทศบาลเมืองอโยธยา มีสถานบริการทางด้านสาธารณสุขที่เป็นของเอกชนที่ใหญ่ที่สุดในจังหวัด จำนวน 1 แห่ง และมีสถานีอนามัยในเขตเทศบาล จำนวน 3 แห่ง ซึ่งสามารถมองเห็นได้อย่างเป็นรูปธรรม และพนักงานเทศบาลมีความคิดเห็นว่าการพัฒนาเทศบาลยังมีความปลอดภัยในการดำรงชีวิตและรักษาทรัพย์สินน้อย จึงทำให้สถิติคดีอาชญากรรมและยาเสพติดยังอยู่ในระดับน้อย ที่เป็นเช่นนี้อภิปรายผลได้ว่า เนื่องจากเทศบาลเมืองอโยธยา เป็นพื้นที่

แหล่งท่องเที่ยว และแหล่งเศรษฐกิจ ประกอบกับมีประชากรแฝงเข้ามาอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก จึงทำให้การควบคุมดูแลด้านความปลอดภัยยังไม่ทั่วถึง ซึ่งผลการวิจัยนี้ แตกต่างกับงานวิจัยของ วันเพ็ญ บุญเผือก ได้ทำการศึกษาเรื่องความต้องการมีส่วนร่วมและความเป็นไปได้ ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบาลตำบลบ้านฉางให้เป็นเมืองน่าอยู่ พบว่าความต้องการมีส่วนร่วมและความเป็นไปได้ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบาลตำบลบ้านฉาง ให้เป็นเมืองน่าอยู่ ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ อยู่ในระดับน้อย

ด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อม พบว่าพนักงานเทศบาลมีทัศนคติต่อการพัฒนาเทศบาลเมือง อโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ อยู่ในระดับปานกลาง โดยพนักงานเทศบาลมีความคิดเห็นว่า มีความภาคภูมิใจ และช่วยกันบำรุงรักษาไว้ซึ่งมรดกทางประวัติศาสตร์ ศิลปกรรม และวัฒนธรรมของท้องถิ่นอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อภิปรายผลได้ว่า ประชาชนมีความภาคภูมิใจ และให้ความสำคัญกับมรดกทางประวัติศาสตร์ ศิลปกรรม และวัฒนธรรมท้องถิ่นเป็นอย่างมาก สืบเนื่องมาจากในเขตเทศบาลมีแหล่งที่สำคัญทางประวัติศาสตร์มากมาย ซึ่งได้รับบันทึกไว้เป็นมรดกโลกโดยองค์การยูเนสโก และพนักงานเทศบาลมีความคิดเห็นว่า สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ สวนสาธารณะ พื้นที่สีเขียวและที่ว่างโล่งอย่างพอเพียงยังอยู่ในระดับน้อย ที่เป็นเช่นนี้อภิปรายผลได้ว่า พื้นที่ส่วนใหญ่ในเขตเทศบาลเป็นพื้นที่ส่วนบุคคล และเป็นเขตชุมชนเมืองซึ่งมีความเจริญทางด้านเศรษฐกิจเป็นส่วนใหญ่ ทำให้มีพื้นที่สีเขียวเป็นจำนวนน้อย ซึ่งผลการวิจัยนี้ แตกต่างกับงานวิจัยของ ผ่องผิว อูไรกุล ได้ทำการศึกษา ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาเมืองน่าอยู่เทศบาลนครยะลา พบว่า ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาเมืองน่าอยู่ ด้านสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับดี

ด้านการบริหารและการจัดการ พบว่า พนักงานเทศบาลมีทัศนคติต่อการพัฒนาเทศบาลเมืองอโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่ในระดับมาก โดยพนักงานเทศบาลมีความคิดเห็นว่าเทศบาลเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาทุกขั้นตอนอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อภิปรายผลได้ว่า พนักงานเทศบาลมีความคิดเห็นว่าเทศบาลมีการจัดประชุมประชาคม เพื่อสำรวจปัญหาและความต้องการของประชาชนเป็นประจำทุกเดือน และพนักงานเทศบาลมีความคิดเห็นว่ามีการบริหารงานที่โปร่งใสและยุติธรรมอยู่ในระดับน้อยที่เป็นเช่นนี้อภิปรายผลได้ว่า พนักงานเทศบาลมีความคิดเห็นว่าการบริหารราชการให้เกิดประโยชน์สุขของประชาชนนั้น ต้องอยู่ในแนวทางที่ถือว่าประชาชนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา โดยบริหารงานด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต สามารถตรวจสอบได้ และมุ่งให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนอย่างสูงสุด ซึ่งผลการวิจัยนี้ แตกต่างกับงานวิจัยของ วันเพ็ญ บุญเผือก ได้ทำการศึกษาเรื่องความต้องการมีส่วนร่วมและความเป็นไปได้ ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบาลตำบลบ้านฉางให้เป็นเมืองน่าอยู่ พบว่า ความ

ต้องการมีส่วนร่วมและความเป็นไปได้ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบาลตำบล บ้านฉางให้เป็นเมืองนำอยู่ ด้านการบริหารจัดการพบอยู่ในระดับน้อย

5.2.2 ผลการเปรียบเทียบทัศนคติของพนักงานเทศบาลที่มีต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาล เมืองอโยธยาให้เป็นเมืองนำอยู่ พบว่า

พนักงานเทศบาลที่มีตำแหน่งต่างกัน มีทัศนคติต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองอโยธยาให้เป็นเมืองนำอยู่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่พนักงานเทศบาลที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา มีทัศนคติต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองอโยธยาให้เป็นเมืองนำอยู่ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสามารถนำมาอภิปรายผลได้ตามลำดับดังนี้

1. พนักงานเทศบาลที่มีเพศต่างกัน มีทัศนคติต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองอโยธยาให้เป็นเมืองนำอยู่ทั้ง 3 ด้านไม่แตกต่างกัน ที่เป็นเช่นนี้อภิปรายผลได้ว่า เพศ ไม่มีผลต่อการพัฒนาเทศบาลเมืองอโยธยาให้เป็นเมืองนำอยู่แต่อย่างใด เพราะลักษณะงานที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน จึงทำให้เพศที่ต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนาในทุก ๆ ด้านเท่าเทียมกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วารุณี วัชรเสวี ศึกษาวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตเมืองที่มีต่อโครงการเมืองนำอยู่ของเทศบาลนครราชสีมา พบว่า เพศ เป็นปัจจัยที่ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน และแตกต่างกับงานวิจัยของ สุริดา บริบาล ได้ทำการศึกษาความคิดเห็นของพนักงานต้อนรับบนเครื่องบินต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ : ศึกษาเฉพาะ บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) พบว่า เพศ ก่อให้เกิดความแตกต่างกันของความคิดเห็นเกี่ยวกับการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ

2. พนักงานเทศบาลที่มีอายุต่างกัน มีทัศนคติต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองอโยธยาให้เป็นเมืองนำอยู่ทั้ง 3 ด้านไม่แตกต่างกัน ที่เป็นเช่นนี้อภิปรายผลได้ว่า เนื่องจากปัจจุบันมีการส่งเสริมให้พนักงานทุกระดับเข้ามามีบทบาทต่าง ๆ ในการพัฒนา เช่น การแสดงความคิดเห็น การตัดสินใจ ฯลฯ ซึ่งทำให้เห็นความเสมอภาค และความเท่าเทียมกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ผ่องฉิว อุไรกุล ศึกษาวิจัยเรื่อง ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาเมืองนำอยู่เทศบาลนครยะลา พบว่า อายุที่ต่างกันไม่มีผลต่อทัศนคติที่มีต่อการพัฒนาเมืองนำอยู่ทั้ง 5 ด้านไม่แตกต่างกัน และแตกต่างกับงานวิจัยของ สุริดา บริบาล ได้ทำการศึกษาความคิดเห็นของพนักงานต้อนรับบนเครื่องบินต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ : ศึกษาเฉพาะ บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) พบว่า อายุ ก่อให้เกิดความแตกต่างกันของความคิดเห็นเกี่ยวกับการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ

3. พนักงานเทศบาลที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีทัศนคติต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองอโยธยาให้เป็นเมืองนำอยู่ทั้ง 3 ด้าน ไม่แตกต่างกัน ที่เป็นเช่นนี้อภิปรายผลได้ว่า การพัฒนาเทศบาลเมืองอโยธยาให้เป็นเมืองนำอยู่นั้น พนักงานเทศบาลที่มีระดับการศึกษาสูง ไม่ได้มีผลต่อ

การพัฒนาให้สูงขึ้นแต่เพียงอย่างเดียวยังต้องอาศัยความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องในเรื่องนั้น ๆ อย่างจริงจังจึงจะทำให้การพัฒนาเปลี่ยนไปในทางที่ดีขึ้นได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ผ่องผิว อุไรกุล ที่ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ทักษะคติของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาเมืองนำอยู่เทศบาลนครยะลา พบว่า การศึกษาที่ต่างกันไม่มีผลต่อทัศนคติที่มีต่อการพัฒนาเมืองนำอยู่ทั้ง 5 ด้าน และแตกต่างกับงานวิจัยของ ฉวีวรรณ โพธิ์พงษ์ ได้ทำการศึกษาคความพึงพอใจสภาพแวดล้อมชุมชนในโครงการเมืองนำอยู่ : กรณีศึกษาชุมชนในเขตเทศบาลเมืองพนัสนิคม อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี พบว่า ระดับการศึกษา การได้รับข่าวสารในชุมชน มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจสภาพแวดล้อมชุมชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. พนักงานเทศบาลที่มีตำแหน่งต่างกัน มีทัศนคติต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองอโยธยาให้เป็นเมืองนำอยู่ทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ที่เป็นเช่นนี้อธิบายได้ว่า เนื่องจากพนักงานส่วนท้องถิ่น ลูกจ้างประจำ และพนักงานจ้างตามภารกิจจะปฏิบัติงานในระดับที่ต้องใช้ทักษะในการปฏิบัติงานและจะอยู่แต่ในสำนักงานมากกว่า ส่วนพนักงานจ้างทั่วไปเป็นตำแหน่งที่ส่วนใหญ่ต้องลงปฏิบัติงานในพื้นที่ภายนอกสำนักงาน เช่น คนสวน คนงานกวาดถนน คนงานเก็บขยะ จึงทำให้รู้สึกว่ามีส่วนร่วมในการพัฒนาอย่างจริงจังมากกว่าพนักงานในตำแหน่งอื่น ๆ จึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุธีราภรณ์ แก้วก้อน ที่ทำการศึกษาคความคิดเห็นของพนักงานองค์การสุรา กรมสรรพสามิตต่อแนวทางการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ พบว่า ตำแหน่ง ที่ต่างกันมีระดับความคิดเห็นต่อแนวทางการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และแตกต่างกับงานวิจัยของ สุขใจ วงศ์ษา ที่ทำการศึกษาคความคิดเห็นของพนักงานท่าอากาศยานกรุงเทพที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างองค์กร : ศึกษากรณีเฉพาะสายงานท่าอากาศยานกรุงเทพ พบว่า พนักงานท่าอากาศยานกรุงเทพที่มีระดับตำแหน่งที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างองค์กรไม่แตกต่างกัน

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่อง “ทัศนคติของพนักงานเทศบาลที่มีต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองอโยธยาให้เป็นเมืองนำอยู่” ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องควรนำมาปฏิบัติใน 2 ระดับ ดังนี้

5.3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ผลการวิจัย พบว่า พนักงานเทศบาลมีทัศนคติต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาล เมืองอโยธยาให้เป็นเมืองนำอยู่ ด้านสังคมและเศรษฐกิจ โดยมีทัศนคติว่ามีการบริการสาธารณสุขและบริการสาธารณสุขอื่นๆ ที่เพียงพอ และสะดวกอยู่ในระดับมากและมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าข้ออื่นๆทั้งหมด

ดังนั้น จึงมีข้อเสนอแนะคือ เทศบาล ฯ ควรสร้างเครือข่ายด้านการบริการสาธารณสุขให้มากยิ่งขึ้น เช่น อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) เพื่อให้ประชาชนมีสภาวะสุขภาพดี มีอัตราการเจ็บป่วยน้อยลง

2. ผลการวิจัย พบว่า พนักงานเทศบาลมีทัศนคติต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองโอโยธาให้เป็นเมืองน่าอยู่ ด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อม โดยมีทัศนคติว่า ประชาชนมีความภาคภูมิใจ และช่วยกันบำรุงรักษาไว้ซึ่งมรดกทางประวัติศาสตร์ ศิลปกรรม และวัฒนธรรมของท้องถิ่นอยู่ในระดับมากและมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าข้ออื่นๆ ทั้งหมด ดังนั้น จึงมีข้อเสนอแนะคือ เทศบาล ฯ ควรปลูกจิตสำนึกที่ดีให้ประชาชนรู้สึกรักและมีความเป็นเจ้าของท้องถิ่นของตนเอง รวมทั้งปรับปรุงภูมิทัศน์ให้สวยงามยิ่งขึ้น

3. ผลการวิจัยพบว่า พนักงานเทศบาลมีทัศนคติต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาล เมืองโอโยธาให้เป็นเมืองน่าอยู่ ด้านการบริหารและการจัดการ โดยมีทัศนคติว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาทุกขั้นตอน และการบริหารงานมีประสิทธิภาพและยึดผลประโยชน์ของประชาชนเป็นหลัก อยู่ในระดับมากและมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าข้ออื่นๆ ทั้งหมด ดังนั้น จึงมีข้อเสนอแนะคือ เทศบาล ฯ ควรสำรวจความต้องการของประชาชนโดยผ่านประชาคมหมู่บ้าน เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในด้านต่าง ๆ ให้มากขึ้น และควรนำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในการบริหารงานอย่างจริงจัง เพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพของหน่วยงานให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

จากผลการวิจัย ทัศนคติของพนักงานเทศบาลที่มีต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองโอโยธาให้เป็นเมืองน่าอยู่ ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในโอกาสต่อไป ดังนี้

- 1) ควรศึกษาเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาอาชญากรรม และยาเสพติดในเขตเทศบาลเมืองโอโยธา เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนให้เกิดความสงบสุขและปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินให้มากยิ่งขึ้น
- 2) ควรศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อ โครงการเมืองน่าอยู่ของเทศบาลเมืองโอโยธา เพื่อนำไปสู่การพัฒนาเมืองและชุมชนให้มีความน่าอยู่และยั่งยืนต่อไป
- 3) ควรศึกษาความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานของเทศบาลเมืองโอโยธาด้วยหลักธรรมาภิบาล เพื่อให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับความต้องการของประชาชน

บรรณานุกรม

1. ภาษาไทย

1) หนังสือทั่วไป

กาญจนา คำสุวรรณ และนิศยา เสาร์มณี. จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, กมลรัตน์ หล้าสุวรรณ. จิตวิทยาเบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528.

คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. เมืองนำอยู่ชุมชนนำอยู่, 2543.

ฉัตรชัย พงศ์ประยูร. การตั้งถิ่นฐานมนุษย์ : ทฤษฎีและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526.

ชูวงศ์ ฉายะบุตร, ดร.. การปกครองท้องถิ่นไทย. กรุงเทพมหานคร : กรมการปกครอง, 2539.

เทศบาลเมืองอโยธยา. เอกสารผลงานเทศบาลเมืองอโยธยา. จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. 2550.

นวม สงวนทรัพย์. สารัตถจิตวิทยาสังคม. กรุงเทพมหานคร : โอ.เอส.พรีนติ้ง เฮ้าส์, 2535.

นิภา เมธาวีชัย. วิทยาการวิจัย. กรุงเทพมหานคร : สถาบันราชภัฏธนบุรี, 2543.

ประภาเพ็ญ สุวรรณ. ทักษะชีวิต : การวัด การเปลี่ยนแปลง และพฤติกรรมอนามัย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์พีระพัชรา, 2526.

พรทิพย์ สัมปัตตะวนิช และคณะ. พฤติกรรมผู้บริโภค. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2541.

พรธณี ข.เจนจิต. จิตวิทยาการเรียนการสอน. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์อมรินทร์การพิมพ์, 2528.

ไพศาล หวังพานิช. การวัดผลการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2526.

ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. กรุงเทพมหานคร : นานมีบุ๊คส์พับลิคเคชันส์, 2546

วาสนา ประवालพฤกษ์. ทักษะชีวิตในแง่ของจิตวิทยาในการวัดผล. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์ส่งเสริมการศึกษา, 2524.

ลัดดา กิตติวิภาค. ทักษะชีวิตทางสังคมเบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร : แสงจันทร์การพิมพ์, 2525.

ศรี วงศ์รัตนะ. เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร : เทพเนรมิต, 2541.

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ. พฤติกรรมองค์กร. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ธีระฟิล์มและไซเท็กซ์, 2541.

โสภา ชูพิกุลชัย. จิตวิทยาสังคมประยุกต์. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2522.

สงวน สุทธิเลิศอรุณ. ทฤษฎีและปฏิบัติการทางจิตวิทยาสังคม. กรุงเทพมหานคร ; โรงพิมพ์อักษรบัณฑิต, 2529.

สงวน สุทธิเลิศอรุณ และคณะ. จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพมหานคร : ชัยศิริการพิมพ์, 2522.

2) วิทยานิพนธ์ / สารนิพนธ์

จตุรพร ทองโสภิต. “ความคาดหวังของผู้ปฏิบัติงานและผู้นำชุมชนในเขตเทศบาลนครในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อเป็นแนวทางการกำหนดนโยบายเมืองนำอยู่อย่างยั่งยืน”.

วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2544.

ฉวีวรรณ โพธิ์พงษ์. “ความพึงพอใจสภาพแวดล้อมชุมชนในโครงการเมืองนำอยู่ : กรณีศึกษาชุมชนในเขตเทศบาลเมืองพนัสนิคม อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี”. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหิดล, 2546.

ธิดิพร คำแก่น. “บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเมืองนำอยู่ : กรณีศึกษาเขตเทศบาลนครเชียงราย”. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2550.

ผ่องผิว อุไรกุล. “ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาเมืองนำอยู่เทศบาลนครยะลา”. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : สถาบันราชภัฏยะลา, 2546.

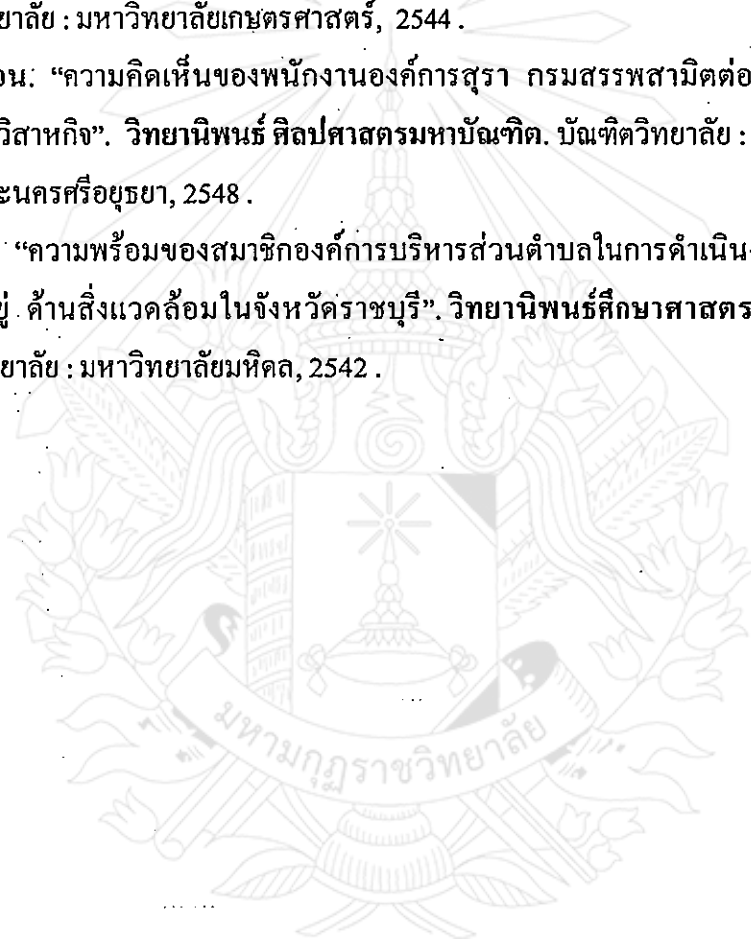
พนัส พฤกษ์สุนันท์ และคณะ. “กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาเมืองนำอยู่เทศบาลตำบลปรางบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์”. รายงานการวิจัย. ราชบุรี : ศูนย์อนามัยที่ 4 , 2546 .

ภกนิ คัชมาตย์. “ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบาลเมืองอโยธยาให้เป็นเมืองนำอยู่”. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2551.

ภัสสุรีย์ คุณกลาง. “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาเมืองนำอยู่อย่างยั่งยืน เทศบาลนครขอนแก่น”. ปริญาสาธาณสุขศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2546.

วันเพ็ญ บุญเผือก. “ความต้องการมีส่วนร่วมและความเป็นไปได้ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบาลตำบลบ้านฉางให้เป็นเมืองนำอยู่”. ปริญาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา, 2546.

- วารุณี วัชรเสวี. “การมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตเมืองที่มีผลต่อโครงการเมืองนำอยู่ของเทศบาลนครนครราชสีมา”. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหิดล, 2544.
- สุขใจ วงศ์ชา. “ความคิดเห็นของพนักงานท่าอากาศยานกรุงเทพที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างองค์กร : ศึกษากรณีเฉพาะสายงานท่าอากาศยานกรุงเทพ”. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2548 .
- สุริดา บริบาล. “ความคิดเห็นของพนักงานต้อนรับบนเครื่องบินต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ : ศึกษาเฉพาะ บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน)”. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2544 .
- สุธีราภรณ์ แก้วก้อน. “ความคิดเห็นของพนักงานองค์การสุรา กรมสรรพสามิตต่อแนวทางการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ”. วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, 2548 .
- อุบล จันทร์เพชร. “ความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการดำเนินงานโครงการเมืองนำอยู่. ด้านสิ่งแวดล้อมในจังหวัดราชบุรี”. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหิดล, 2542 .

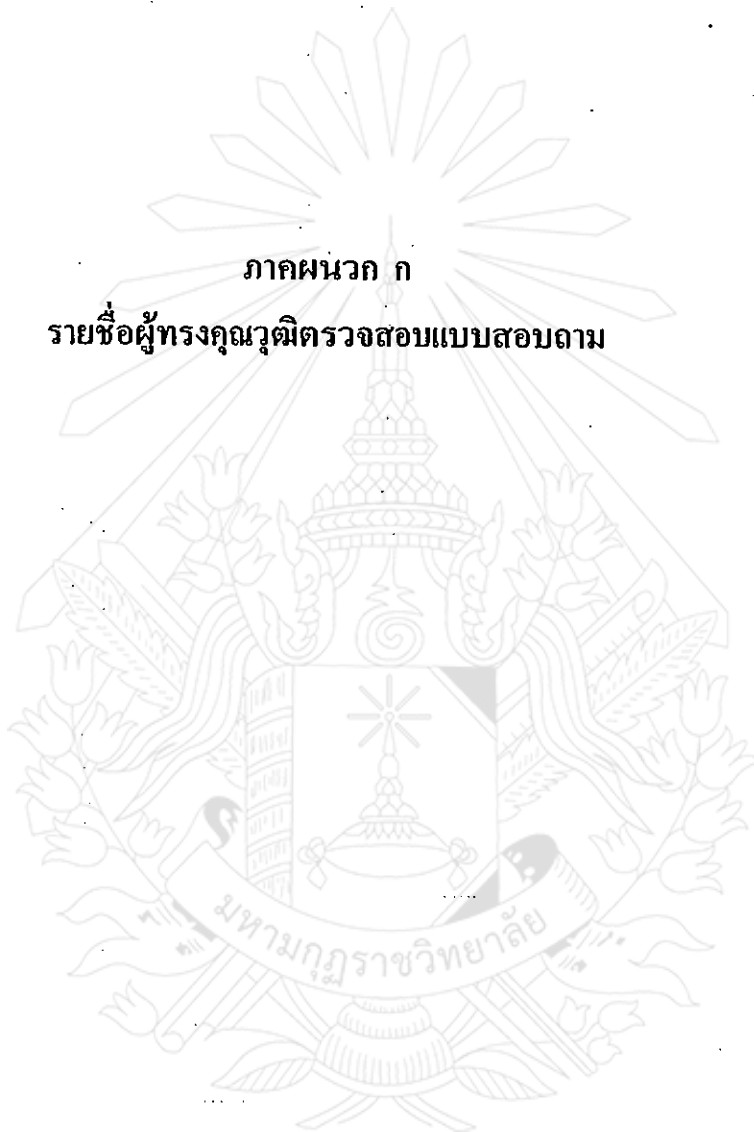

ภาคผนวก

มหามกุฏราชวิทยาลัย

ภาคผนวก ก
รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบแบบสอบถาม

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถาม

1. ดร. บุญร่วม คำเมืองแสน

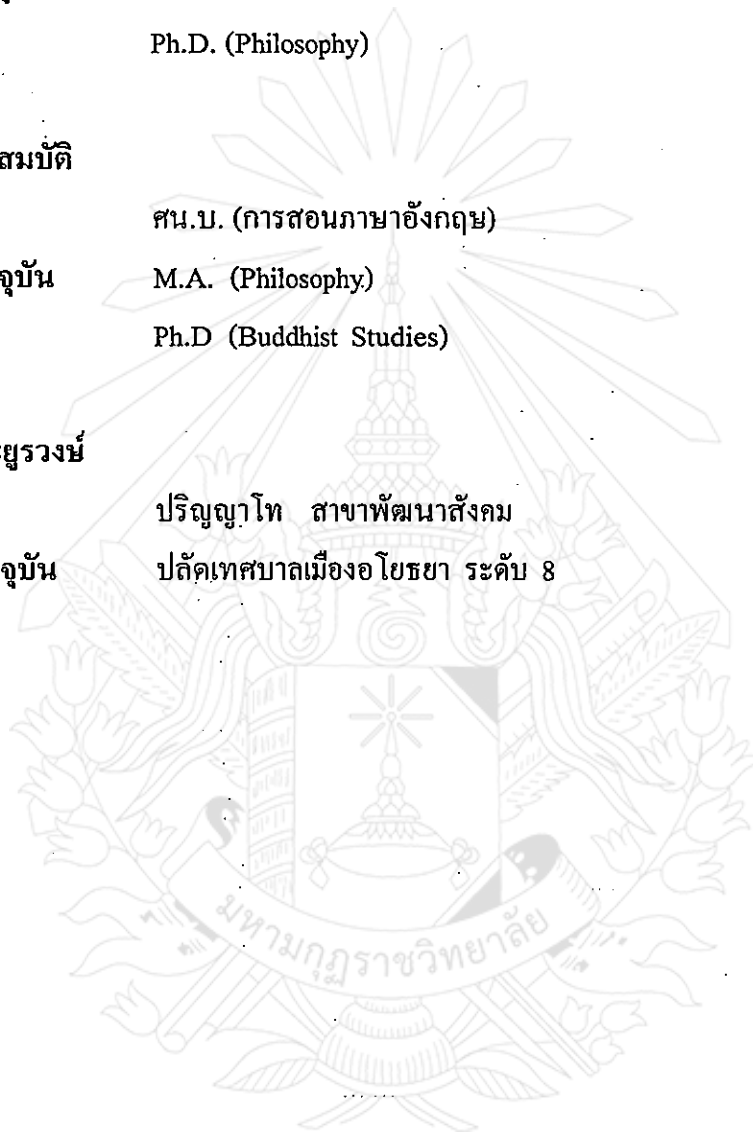
การศึกษา	ศน.บ. (การสอนภาษาอังกฤษ)
ตำแหน่งปัจจุบัน	M.A. (Buddhist Studies) Ph.D. (Philosophy)

2. ดร.สำราญ โคตรสมบัติ

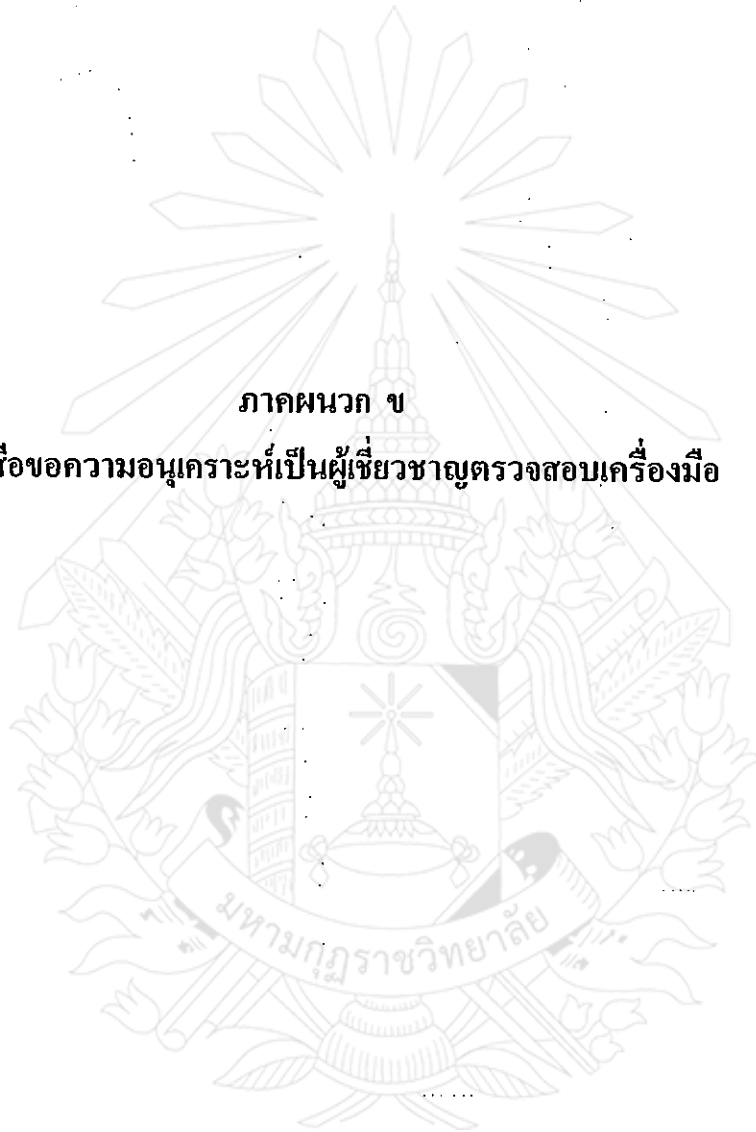
การศึกษา	ศน.บ. (การสอนภาษาอังกฤษ)
ตำแหน่งปัจจุบัน	M.A. (Philosophy) Ph.D (Buddhist Studies)

3. นายบรรพต ประยูรวงษ์

การศึกษา	ปริญญาโท สาขาพัฒนาสังคม
ตำแหน่งปัจจุบัน	ปลัดเทศบาลเมืองอโยธยา ระดับ 8

ภาคผนวก ข
หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

ที่ ศธ ๖๐๑๐(๒.๓)/๐๒๖

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตมหาวชิราลงกรณราชวิทยาลัย
อ.วังน้อย จ.พระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๓๐

๒๖ มกราคม ๒๕๕๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบถาม

เจริญพร ดร.บุญธรรม คำเมืองแสน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางปัทมา พัทธวลัย รหัสประจำตัว ๕๐๑๒๗๐๔๐๒๕ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชา
รัฐศาสตร์การปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตมหาวชิราลงกรณราชวิทยาลัย
ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง “ทัศนคติของพนักงานเทศบาลที่มีต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาล
เมืองอโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่” โดยมีกรรมการที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ดังนี้

๑. ดร.ปัญญา คล้ายเศษ

อาจารย์ที่ปรึกษา

๒. ผศ.ดร.ไพโรจน์ บัวสุข

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

ในกรณี มหาวิทยาลัยฯ พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถในด้านนี้
โดยเฉพาะ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบแบบสอบถามของนักศึกษา
ดังกล่าว ตามแบบสอบถามที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเจริญพรเพื่อโปรดพิจารณา หวังว่าคงได้รับความอนุเคราะห์ จากท่านและขอเจริญพรขอบคุณมา
ณ โอกาสนี้

เจริญพร

(พระวินัยเมธี)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

วิทยาเขตมหาวชิราลงกรณราชวิทยาลัย

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี

ศูนย์การศึกษาบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐-๓๕๓๔-๕๐๓๘ คอ ๑๑๓

โทรสาร ๐-๓๕๓๔-๕๐๓๗

ที่ ศธ ๖๐๑๐(๒.๑)/๐๒๖

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตมหาวชิราลงกรณราชวิทยาลัย
อ.วังน้อย จ.พระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๖๐

๒๖ มกราคม ๒๕๕๒

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถาม

เจริญพร คร.สำราญ โคตรสมบัติ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางปัทมา พิศาลย์ รหัสประจำตัว ๕๐๑๒๗๐๕๐๒๕ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชา
รัฐศาสตร์การปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตมหาวชิราลงกรณราชวิทยาลัย
ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง “ทัศนคติของพนักงานเทศบาลที่มีต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาล
เมืองอโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่” โดยมีกรรมการที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ดังนี้

๑. ดร.ปัญญา คล้ายเดช	อาจารย์ที่ปรึกษา
๒. ผศ.ดร.ไพโรจน์ บัวสุข	อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

ในการนี้ มหาวิทยาลัยฯ พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถในด้านนี้
โดยเฉพาะ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจแบบสอบถามของนักศึกษา
ดังกล่าว ตามแบบสอบถามที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเจริญพรเพื่อโปรดพิจารณา หวังว่าคงได้รับความอนุเคราะห์ จากท่านและขอเจริญพรขอบคุณมา
ณ โอกาสนี้

เจริญพร

(พระวินัยเมธี)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตมหาวชิราลงกรณราชวิทยาลัย

ปฏิบัติกรแทนอธิการบดี

ศูนย์การศึกษานานาชาติวิทยาลัย

โทร ๐-๓๕๖๔-๕๐๓๘ ต่อ ๑๑๓

โทรสาร ๐-๓๕๖๔-๕๐๓๗

ที่ ศธ ๖๐๑๐(๒.๓)/๐๒๖

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตมหาวชิราลงกรณราชวิทยาลัย
อ.วังน้อย จ.พระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐

๒๖ มกราคม ๒๕๕๒

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถาม

เจริญพร นายบรรพต ประยูรวงษ์ ปลัดเทศบาลเมืองอยุธยา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางปัทมา พัทธรัตน์ รหัสประจำตัว ๕๐๑๒๗๐๔๐๒๕ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชา
รัฐศาสตร์การปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตมหาวชิราลงกรณราชวิทยาลัย
ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง “ทัศนคติของพนักงานเทศบาลที่มีต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาล
เมืองอยุธยาให้เป็นเมืองนำอยู่” โดยมีกรรมการที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ดังนี้

๑. ดร.ปัญญา กล้ายเดช

อาจารย์ที่ปรึกษา

๒. ผศ.ดร.ไพโรจน์ บัวสุข

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

ในการนี้ มหาวิทยาลัยฯ พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถในด้านนี้
โดยเฉพาะ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจแบบสอบถามของนักศึกษา
ดังกล่าว ตามแบบสอบถามที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเจริญพรเพื่อโปรดพิจารณา หวังว่าคงได้รับความอนุเคราะห์ จากท่านและขอเจริญพรขอบคุณมา
ณ โอกาสนี้

เจริญพร

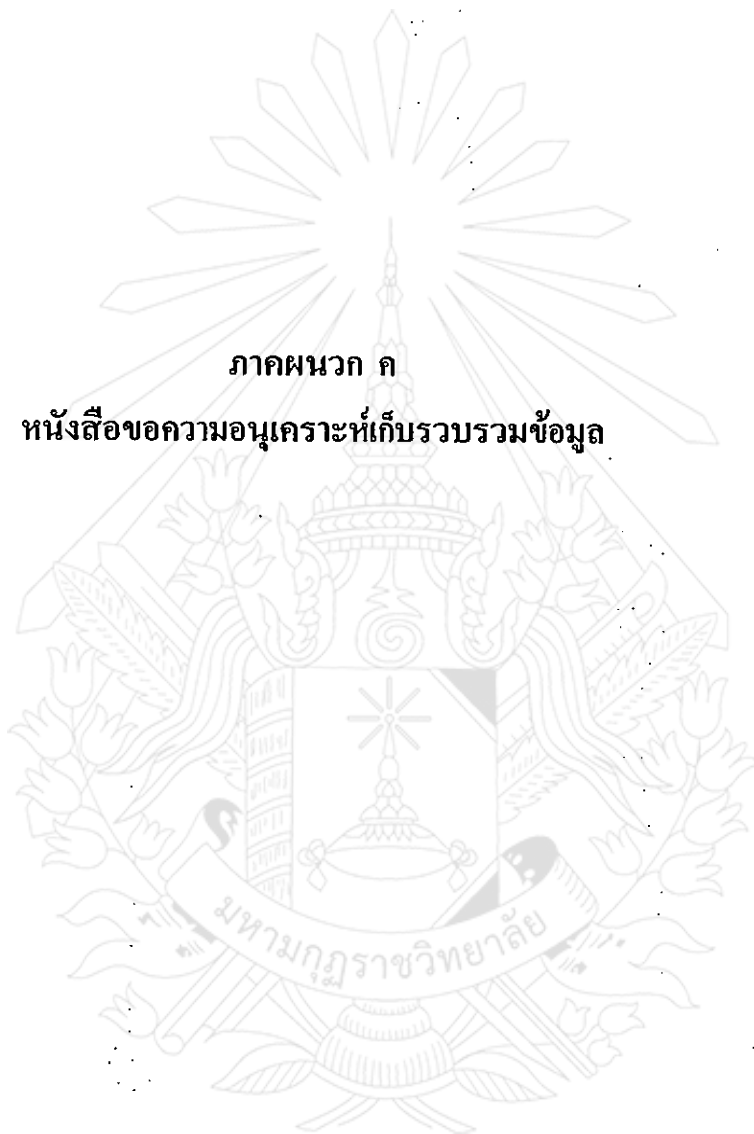
(พระวินัยเมธี)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตมหาวชิราลงกรณราชวิทยาลัย
ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

ศูนย์การศึกษานอกเขตวิทยาลัย
โทร ๐-๓๕๗๔-๕๐๓๗ ต่อ ๑๑๓
โทรสาร ๐-๓๕๗๔-๕๐๓๗

ภาคผนวก ค
หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

ที่ ศธ ๖๐๑๐(๒.๓)/๐๒๕

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตมหาวชิราลงกรณราชวิทยาลัย
อ.วังน้อย จ.พระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐

๒๖ มกราคม ๒๕๕๒

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์ใช้พื้นที่เพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูล

เจริญพร นายกเทศมนตรีเมืองอโยธยา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางปัทมา พัทธวลัย รหัสประจำตัว ๕๐๑๒๗๐๔๐๒๕ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชา
รัฐศาสตร์การปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตมหาวชิราลงกรณราชวิทยาลัย
ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง “ทัศนคติของพนักงานเทศบาลที่มีต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาล
เมืองอโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่”

ในการนี้ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตมหาวชิราลงกรณราชวิทยาลัย จึงใคร่
ขอกความอนุเคราะห์ใช้พื้นที่เพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูลในหน่วยงานของท่าน เพื่อนำไปประกอบการ
ดำเนินการวิจัย

จึงเจริญพรเพื่อโปรดพิจารณา หวังว่าคงได้รับความอนุเคราะห์ จากท่านและขอเจริญพรขอบคุณมา
ณ โอกาสนี้

เจริญพร

(พระวินัยเมธี)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

วิทยาเขตมหาวชิราลงกรณราชวิทยาลัย

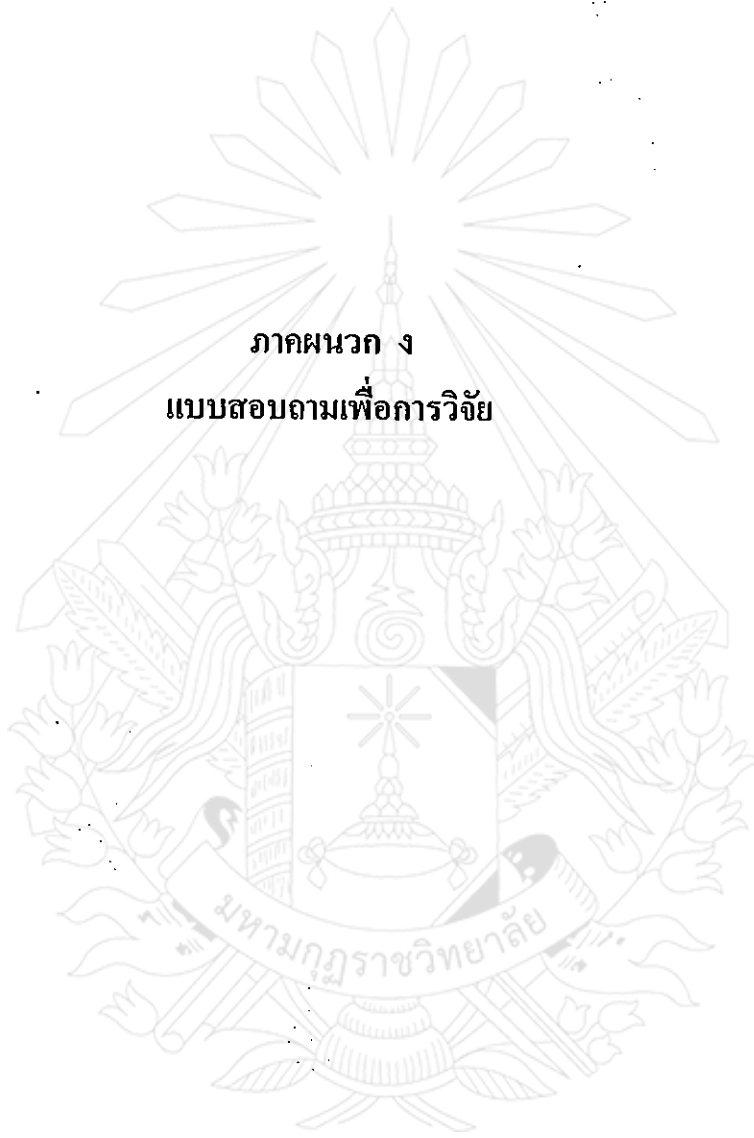
ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

ศูนย์การศึกษาบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐-๓๕๖๔-๕๐๓๘ ต่อ ๑๑๓

โทรสาร ๐-๓๕๖๔-๕๐๓๗

ภาคผนวก ง
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถาม

เรื่อง

การศึกษาทัศนคติของพนักงานเทศบาลที่มีต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองอโยธย
ให้เป็นเมืองน่าอยู่

ตอนที่ ๑ แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป

คำแนะนำ โปรดทำเครื่องหมาย ✓ (ถูก) ลงในช่อง () และเติมข้อความตามความเป็นจริง

1. เพศ

() ชาย () หญิง

2. อายุ

() 20-30 ปี () 31-40 ปี
() 41-50 ปี () 50 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษา

() ประถมศึกษา () มัธยมศึกษา / เทียบเท่า
() อนุปริญญา / เทียบเท่า () ปริญญาตรีหรือสูงกว่า

4. ตำแหน่ง

() พนักงานส่วนท้องถิ่น () ลูกจ้างประจำ
() พนักงานจ้างตามภารกิจ () พนักงานจ้างทั่วไป
() อื่น ๆ โปรดระบุ.....

5. ประเภทของการเสียบางมี

() ภาษีบำรุงท้องที่ () ภาษีโรงเรือน
() ภาษีป้าย () ภาษีอากรฆ่าสัตว์

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติของพนักงานเทศบาลที่มีต่อแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ (ถูก) ลงในช่องระดับความคิดเห็นตามความเป็นจริง

ข้อ	เรื่อง / รายละเอียด	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ด้านสังคมและเศรษฐกิจ						
1.1	ประชาชนได้รับการศึกษา ความรู้ การฝึกอบรม ข้อมูลข่าวสารอย่างกว้างขวางและรวดเร็ว					
1.2	การบริการสาธารณสุขและบริการสาธารณสุขอื่นๆ เพียงพอและสะดวก					
1.3	มีความปลอดภัยในการดำรงชีวิตและรักษาทรัพย์สิน					
1.4	สถิติคดีอาชญากรรม ยาเสพติดจำนวนน้อย					
1.5	ส่งเสริมและสนับสนุนให้ภาคีการพัฒนาทุกระดับมีส่วนร่วมในการวางแผนการพัฒนาเมือง					
1.6	ส่งเสริมและสนับสนุนให้สิทธิของประชาชนและความยุติธรรมได้รับการคุ้มครอง					
1.7	มีงบประมาณสำหรับกิจกรรมทางด้านเศรษฐกิจ เช่น ผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชน OTOP กลุ่มออมทรัพย์ สหกรณ์					
1.8	การสนับสนุนงบประมาณในด้านการผลิต การบริโภคและการกระจายผลผลิต โดยให้ประชาชนมีงานทำและมีการประกอบอาชีพที่สุจริต					
2. ด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อม						
2.1	เมืองมีระเบียบด้วยการวางผังเมืองที่มีข้อกำหนดใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างชัดเจน					

ข้อ	เรื่อง / รายละเอียด	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
2.2	มีการวางแผนและการจัดบริการโครงสร้างพื้นฐานได้ทันต่อความต้องการของประชาชน					
2.3	มีระบบการคมนาคมขนส่งที่สะดวกและปลอดภัย					
2.4	มีสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ สวนสาธารณะ พื้นที่สีเขียวและว่างโล่งอย่างพอเพียง					
2.5	มีระบบบำบัดน้ำเสีย กำจัดขยะอย่างเหมาะสม					
2.6	มีระบบควบคุมมลภาวะทางน้ำ อากาศ ดิน และความดังของเสียง					
2.7	ประชาชนมีความภาคภูมิใจ และช่วยกันบำรุงรักษาไว้ซึ่งมรดกทางประวัติศาสตร์ ศิลปกรรม และวัฒนธรรมของท้องถิ่น					
2.8	ประชาชนมีที่อยู่อาศัยที่ได้มาตรฐานพอเพียงและค่าใช้จ่ายไม่แพง					
3. ด้านการบริหารและการจัดการ						
3.1	มีการบริหารงานที่โปร่งใสและยุติธรรม					
3.3	มีประสิทธิภาพและยึดผลประโยชน์ของประชาชนเป็นหลัก					
3.3	ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาทุกขั้นตอน					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการพัฒนาเทศบาลเมืองโยธยาให้เป็นเมืองน่าอยู่

1. ด้านสังคมและเศรษฐกิจ

2. ด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อม

3. ด้านการบริหารและการจัดการ

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

นางปติตา พัชราวลัย

นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง รุ่นที่ 3

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ประวัติผู้ทำวิจัย

ชื่อ-นามสกุล : นางปัทมา พชรวลัย

วัน / เดือน / ปี เกิด : 13 พฤศจิกายน 2517

สถานที่เกิด : จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ที่อยู่ปัจจุบัน : 139/2 หมู่ 5 ตำบลไผ่ลิง อำเภอพระนครศรีอยุธยา

การศึกษา

พ.ศ. 2539 : ปริญญาตรี สาขาการบริหารงานบุคคล
มหาวิทยาลัยบูรพา

พ.ศ. 2543 : ศิลปศาสตร สาขาการจัดการทั่วไป แขนงบัญชี
สถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

ตำแหน่ง / สถานที่ทำงาน

ปัจจุบัน : นักวิชาการเงินและบัญชี 6 ว
เทศบาลเมืองอโยธยา อำเภอพระนครศรีอยุธยา
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา